

Brucovanje dolenjskih študentov

V soboto, 17. februarja ob 20. uri, bo Klub dolenjskih študentov pod pokroviteljstvom občinskih skupščin Novo mesto in Trebnje priredil v novi restavraciji na Otočcu elitni ples z brucovanjem. Po dolgem času bo to spet brucovanje v tradicionalnem slogu, 10. februarja ob 11. uri dopoldne pa bo na ulicah novega mesta sprevod z ujetimi bruci, zelenim carjem, brucmajorjem na konju in s starimi bajtami. Starosta brucovanja bo novomeški kulturni delavec in književnik Severin Šali. Po programu bo zabavna prireditev, na kateri bo igral ansambel Dehors, peli pa: Tatjana Gros, Pandur Rasim in Jure Šule. Čisti dohodek prireditve bo porabljen za podporo socialno šibkim študentom in potrebe Kluba dolenjskih študentov. Vstopnice so naprodaj pri potovalnem uradu Gorjanci v Novem mestu in Kompas v Ljubljani.

Tov. Edvard Kardelj v Novem mestu

V soboto, 3. februarja ob 11. uri, je obiskal tovarno perila LABOD v Novem mestu član sveta federacije tovariš Edvard Kardelj z ženo Pepco. Ugledni gost si je ogledal proizvodnjo in se s predstavniki podjetja pogovarjal o razvoju LABODA. Naročil je tudi nekaj srajc med modeli, ki so mu bili najbolj všeč. V tovarni se je zadržal okoli dve uri.

Na Dolenjskem sekcija izseljencev

Prejšnji teden je bil v Trebnjem sestanek predstavnikov občinskih konferenc SZDL iz občin Črnomelj, Brežice, Metlika, Krško, Sevnica, Trebnje in Novo mesto. Na tem posvetu so govorili o tekočih pripravah na II. srečanje dolenjskih izseljencev, ki bo 13. in 14. julija na Mirni. Iz poročila, ki ga je podal član pripravljalnega odbora Janez Gartner, smo videli, da priprave namerajo tečejo in da so odgovorni ljudje v trebanjski občini celotno zadevo vzeli resno v roke.

Prisotni predstavniki iz dolenjskih občin so tudi sklenili, da ustanovijo izseljensko sekcijo za Dolenjsko. Sedež bi trenutno imela v trebanjski občini, v prihodnjem letu pa v Črnomlju, ker bo tam III. srečanje naših izseljencev.

Pred IV. zborom DBH

V ponedeljek, 12. februarja, bo v Novem mestu 4. zbor Dolenjske banke in hranilnice, na katerem bodo pregledali poslovanje banke v lanskem letu in sklepali o njenih poslovnih politiki za leto 1968. O zanimivem poročilu ter dosedanjem razvoju banke bomo obširneje še pisali.

Dol. Ponikve – hiša zgorela do tal

V torek, 6. februarja, je v zgodnjih jutranjih urah v Dol. Ponikvah pri Trebnjem do tal pogorela hiša Karla Poglavca. Goroti je začelo kmalu po 1. uri zjutraj, požar pa so omejili gasilci iz Ponikve in Trebnjega. Vzrok požara še ni znan.

Letos gotovo asfalt do Radeč

Prihodnje leto bo na vrsti modernizacija ceste Impoljca-Krško

Pred tedni smo že poročali, da je upravni odbor republiškega cestnega sklada odobril za modernizacijo ceste Boštanj-Radeče 200 milijonov starih dinarjev. Sprva je slabo kazalo glede udeležbe občin, ki morajo prispe-

vati skupaj še blizu 200 milijonov, vendar se je zadnji čas spremenilo na bolje.

Občinska skupščina v Sevnici je zadnjega januarja sklenila pri celjski kreditni banki najeti 40 milijonov starih din posojila, del denarja

pa bodo prispevale druge občine. Tako bo cesta do Radeč asfaltirana že letos, sevniška občina pa bo dobila prvo asfaltno zvezo s sosednjo občino in naprej s Celjem.

Ker je bil denar za modernizacijo tega 9,6 km dolgega odseka zbran le s težavo, je občinska skupščina prepričana, da lastniki zemlje, kjer bo treba cesto razširiti ali delno prestaviti, ne bodo navijali odškodnin, saj bo cesta predvsem za bližnje prebivalce velika pridobitev.

Komur se še ni posvetilo

»Dali smo oglas v časopis – pa nobenega haska! Prodajamo konzerve in jajca in jedilni pribor in čevlje. Znižali smo cene, kolikor je bilo mogoče, in zares smo najcenejši v mestu in sploh...«

Ni še tako dolgo, kar so bili ljudje veseli, da so sploh dobili dober jedilni pribor ali dobre čevlje, in ni tako daleč čas, ko bo v naših trgovinah mogoče izbirati med petimi različnimi jedilnimi pribori in petdesetimi lepimi pari čevljev! Trgovci so že marsikaj reformirali, najmanj pa svojo miselnost. Kdor hoče prodati, mora povedati ceno, kdor bi kupil, pa hoče vedeti, koliko ta stvar stane. Ljudje imajo premalo časa in hvala bogu tudi že premalo tako

hudih potreb, da bi hodil po trgovinah spraševati koliko kaj stane!

Opozorili smo trgovce, naj povedo cene v oglasih in naj jih vidno in razločno napišejo v izločbah, pa so rekli: »Ja, veste, to se spreminja, cene še niso čisto zanesljive...« Če niso cene zanesljive, tudi trgovci niso zanesljivi, tudi za služiti ne morejo...

Cena je prvo in zadnje, kar zanima povprečnega kupca. Komur se je to prvič posvetilo, ima že danes lep denar v blagajni, komur pa se še ni in se mu tudi še ne namerava, lahko še nekaj časa valji krivdo na vse mogoče instrumente, spremembe in položaj na tržišču!

Rdeča mačeha in marjetica...

Zima še ni minila; rada še pomaha z mrzlim repom in te dni je marsikje po Sloveniji tudi snežilo – na Dolenjskem pa se že ponuja pomlad. Tovarišica Olga Potočar iz Dolnjih Kamenc 36 pri Novem mestu nam je v torek zjutraj prinesla v uredništvo cvet rdeče mačeha in dve glavici travnate marjetice: rožice so pogrnale na vrto ob njihovi hiši, kjer je sneg pobralo, topli žarki zadnjih 10 dni pa so že privabili na svetlo prvo cvetje.

Morda je prežgodaj – pozdrav pomladi pa je le bil! Lepa hvala, tovarišica Olga!

Dr. Ivan Ribar

V petek, 2. februarja popoldne, je v zagrebški vojaški bolnišnici nenadoma umrl v visoki starosti znameniti jugoslovanski politik, prvi predsednik prezidija FLRJ – tovariš dr. Ivan Ribar. V ponedeljek popoldne se je hvalenja domovina poslovila od zaslužnega državnika in zvestega, do zadnjega diha predanega borca za socializem, očeta dveh legendarnih junakov naše revolucije na zagrebškem Mirogoju.

Pokojni tovariš Ivan Ribar se je rodil pred 88 leti v vasi Vukmaniči nad Karlovcem kot sin učitelja. Oče je nadarjenemu fantu pomagal, da je našel pravo pot v življenje in že leta 1906 je mladi odvetnik dr. Ivan Ribar odprl v Zagrebu svojo pisarno. Odvetniška diploma pa mlademu pravniku ni bila le pri-

znanje za opravljene študije; že od vsega začetka je bil tovariš Ribar človek široko odprtega srca s posebnim poslušom za težave in boj takrat zatiranega malega človeka, ki je iskal pred sodišči pravico in zadoščenje. Kmalu je dr. Ivan Ribar na raznih sodiščih postal branilec revolucionarjev in komunistov.

Pokojenik je bil predvsem širok Jugoslovčan. Bil je med ustanovitelji Hrvatske napredne demokratične stranke, poslanec v Hrvatskem saboru že 1913 in kasneje član skupnega parlamenta v Budimpešti. Po končani I. svetovni vojni je postal član centralnega odbora Narodnega sveta v Zagrebu, kmalu nato pa je bil predsednik Ustavodajne skupščine SHS. Po ukidanju pravniku ni bila le pri-

Nadaljevanje na 3. strani

SVEČAN TRENUTEK – mlajši pionirji, tekmovalci z nedeljskega smučarskega tekmovanja v Črmošnjicah, so prejeli diplome iz rok predstavnika SK Rog Naceta Bukovca. Diplome so prejeli GREGA VESEL (Novinar), MARJAN SONG (Rog) in MISO MAGUŠAR (Enotnost). – (Foto: S. Dokl)

Z RAZŠIRJENE SEJE KS V BREŽIŠKI TOVARNI POHIŠTVA

Za uvod je eksplodirala petarda

Delavski svet je direktorja začasno odstranil z delovnega mesta – V komisijo, ki bo presojala utemeljenost razlogov za razrešitev, je imenoval tri člane kolektiv, tri pa občinska skupščina – Ob dvajsetletnici tovarne, ki so jo slavili lani 28. oktobra, je bilo na zunaj še vse v redu – Zakaj so tako dolgo molčali?

Za nas opazovalce je bil uvod v razširjeno sejo delavskega sveta v tovarni pohištva kaj nenavaden. Malo pred začetkom, ko je bila večina že zbrana, je na hodniku pred odprtimi vrati eksplodirala petarda. Ni še dolgo tega, kar je v tovarni razneslo kotel in delo je stalo šest dni. Da ni bilo tolikrat nič resnega, sem razbrala z obrazov ljudi iz hiše. Raztolmačili so mi, da se »nekdo igra«. Uganila sem, da vznemirljivi začetek najbrž napoveduje eksplozivno sejo.

Trajala je pet dolgih ur. Komisija, ki jo je delavski svet 18. januarja izbral za to, da bi dokumentirala utemeljenost očitkov proti direktorju, je pripravila zelo obširno poročilo. Inž. Janeza Jermana so obdolžili podce-

(Nadaljevanje na 5. strani)

Pol milijarde za hladilnico

AGROKOMBINAT čaka samo še na kredite

V krški občini je 230 hektarov nasadov sadnega drevja. Jeseni 1969 pričakujejo precej nad dvesto vagonov pridelka. Do takrat naj bi v Stari vasi že stala hladilnica za 200 vagonov sadja.

»Načrti zanjo so napravljeni,« je povedal direktor AGROKOMBINATA Stane Nuncič. Priprave za to veliko investicijo so bile končane že dni.

Vloge za kredite je AGROKOMBINAT poslal Kmetijski banki v Beogradu, Gospodarski banki SRS v Ljubljani, Dolenjski banki in hranilnici v Novem mestu. Nekaj denarja pričakujejo Krčani tudi iz republiških materialnih rezerv. Če bodo vsi za-prošeni izpolnili dane obljube, potem ne bo za gradnjo nobenih ovir.

Investicija bo veljala AGROKOMBINAT blizu pol

milijarde starih dinarjev. Z delom investicij se vključuje v izgradnjo tudi KMETIJSKI KOMBINAT iz Sevnice. Sevniška občina ima približno sto hektarov nasadov. Večina teh je na Blanci, komaj deset kilometrov od Krškega. Lokacija hladilnice je torej za Sevnčane zelo ugodna.

J. TEPPEY

OD 8. DO 18. FEBRU-
Zimsko vreme z burjo in pogostimi snežnimi padavinami, ki bodo močnejše zlasti okrog 9., 12., 14., 17. in 18. februarja. Vmes kratkotrajne razjasnitve s po-ostričivji mraza.

Dr. V. M.

tedenski mozaik

Stiska Američanov v Južnem Vietnamu je nekoliko podobna stiski Rimljanov, ko so v Rim vdrl Gali. Takrat so Rimljane rešile gosi, ki so jih z gaganjem prebudile, ko je sovražnik lezel proti Kapitolu. V Washingtonu vjaštrebja vreščijo in ugodila grulijo, pa nič ne pomaga. Morda če bi začele gagati še gosi na ameriškem Kapitolu... Grški polkovniki, ki vladajo v kraljevi odnošnosti, kakor so vladali v nje-gosti prisotnosti, so prišli te dni na dan z novo ustavo. Ta ustava je zapečatila usodo grške levice in bo — če je še kaj prostora v grških »aporih — napolnila zapore. Polkovniki so dobri direktorji kaznilnic — je zapisal britanski tehnik »Economist« — ne pa dobri ministrski predsedniki. Znajo držati ljudstvo v strahu, ne znajo pa mu vladati, a še manj mu pomagati, da bi si vladalo samo... Zahodnonemški zunanji minister Brandt se je hudo zameril predsedniku de Gaulle. Menda je v nekem govoru med drugim dejal: »Francosko-nemško prijateljstvo bo močnejše od antievropske ideje nekega vladajočega šefa, ki hlepi po oblasti.« Brandt je odločno zankal, da bi bil dejal kaj takega, toda potrebno bo kaj več kot ministrov demanti, preden se bo Pariz pomiril... Kitajski tisk je v zadnjem času v hudih skrbih zaradi »zlega vetrar«, ki je spet začel pihati čez Kitajsko. Ta veter je »kontrarevolucionarni ekonomizem«. Po domače povedano: delavci in kmetje hočejo večji zaslužek in želja po potrošnem blagu med množicami se je okrepila... Američani so spet »izgubili« štiri vodilne bombe. To pot nad Grenlandijo. Padle so v morje. Nekaj podobnega se jim je zgodilo ob španski obali. Čeprav ni nevarnosti, da bi eksplodirale, je velika nevarnost, da bi se radioaktivnost razlezla po morju. Svetovna javnost je vznemirjena. Danci, ki imajo suverenost nad Grenlandijo, pa so besni. Toda to ne pomeni ne enim ne drugim... Britanski premier Wilson je odletel v Washington ob zelo neprimernem času: tam so vsi zaverovani v sedanjo zme-dlo v Južnem Vietnamu. Obisk se bo najbrž končal tako kot v Moskvi: s poslovnimi posredni in obžalovanjem, da se ne da nič storiti...

Velebolgarski šovinizem

Komu koristi poplava izizvalnih člankov v bolgarskem tisku? Čemu potvarjanje zgodovine in zanikanje obstoja makedonskega naroda?

Osrednji bolgarski listi in posamezni časniki so objavili v zadnjem času, zlasti v minulih dveh mesecih, kup člankov in komentarjev, v katerih se izražata velebolgarski šovinizem in hegemonizem, oživljajo se težnje po ozemeljskih spremembah in zanika obstoj makedonskega jezika in sploh politične in kulturne zgodovine makedonskega naroda. Člankom v časopisih so se pridružile tudi izjave nekaterih najvišjih bolgarskih voditeljev, kar nedvomno potrjuje, da izražanje takih velebolgarskih šovinističnih zahtev ni ne slučajno, ne brez določenega namena.

Kot neposreden vzrok so uporabili 90-letnico pogodbe v San Stefanu, oživljanje ozemeljskih teženj pa skušajo podkrepiti s »sanstefankom Bolgarij«, ki je pred devetdesetimi leti živela komaj tri mesece.

Bolgarski tisk, kot tudi odgovorni bolgarski voditelji, zanika obstoj makedonskega naroda. Gre do celotnega dela, da od najpomembnejših datumov iz zgodovine ma-

kedonskega naroda pripisujejo med »najsvetlejšim trenutkom bolgarske zgodovine« celo ilindensko vstajo! V skladu s takimi pojmovanji sta tudi dva članka, objavljena nedavno v »Rabotničeskem delu«, v katerima pripisujejo Makedoniji in njenim prebivalcem bolgarski značaj. Takih in podobnih primerov je zydajne čase v bolgarskem tisku zelo veliko.

Manifestacije velebolgarskega šovinizma so v nasprotju z obojestransko pripravljenostjo za razvoj prijateljskih odnosov in vsestranskega sodelovanja med dvema sosednjima, socialističnima deželama na Balkanu.

Odnosi med Jugoslavijo in Bolgarijo so se v minulih letih lepo razvijali. Na mnogih področjih je sodelovanje med deželama zelo dobro, kar je nedvomno koristno za obe državi.

Taki članki v bolgarskem tisku in izjave nekaterih odgovornih ljudi v Bolgariji lahko samo škodijo vzajemnemu sodelovanju, kar je v nasprotju obojestransko izraženih želja in pripravljenosti na sodelovanje. Zato se kar samo od sebe postavlja vprašanje: komu naj služi ta sedanja poplava takih, v bistvu izizvalnih člankov v bolgarskem tisku? Ali ne bi bilo prav, da se avtorji člankov in voditelji, ki s svojimi

SAIGON — Vietnamka prodaja kruhke na mestnem trgu po črnohorzizanskih cenah, odkar so boji v posameznih mestnih četrtih onemogočili dovoz riža in zelenjave s podeželja. — Telefoto UPI (Rikio Imajo)

izjavami razglajajo velebolgarske šovinistične težnje, zamislijo pred dejstvom, da taki napadi, ki so bili značilni v preteklosti, samo škodujejo odnosom med Jugoslavijo in Bolgarijo in njunemu sodelovanju.

Pomen raziskovalnega dela

Na pobudo republiškega izvršnega sveta so v Ljubljani izdelali teze za republiški zakon o raziskovalni dejavnosti. Raziskovalno delo je po mnenju izvršnega sveta osnova za ves naš nadaljnji splošni napredek kot za modernizacijo. Z novim zakonom naj bi uredili boljše, načrtnejše in smotrnejše raziskovalno delo na vseh potrebnih področjih.

Rekord v izvozu naših filmov

Kar v sto držav so naši filmski proizvajalci prodali film Zbiralec perja A. Petroviča, medtem ko je imel do sedanjih rekord V. Bulajić Lani smo prodali v 115 držav 429 kopij igranih filmov in v 117 držav 1623 kopij kratkih filmov. Skupna vrednost izvoza filmov presega 20 milijonov novih dinarjev.

tedenski zunanjepolitični pregled

To, kar se te dni dogaja v Južnem Vietnamu, je presenetljivo ves svet, posebno še Američane in njihove zavze-nike, ki se že več let brezuspešno vojskujejo proti silam narodnoosvobodilne fronte. Nihče več ne verjame ameriškim uradnim zagotovilom, da vojna v Južnem Vietnamu skupaj z bombardiranjem Severnega Vietnamu le počasi nagiba tehtnico zmage na ameriško stran. Takih zagotovil je bilo že toliko in vsa so se izkazala za neresnična, da jim celo v ZDA malokdo verjame.

Toda to, da bi bila narodnoosvobodilna vojska sposobna začeti hkrati po vsej deželi ofenzivo in dobesedno preplaviti glavna mesta Južnega Vietnamu, je malokdo pričakoval.

Tudi Saigon so preplavili partizani, ki v številnih primerih uživajo podporo prebivalstva, sicer si ni mogoče razlagati njihovih uspehov. Američani in njihovi pajdaši so se znašli v položaju, ki mu niso kos. Poka z vseh strani: od spredaj, za hrbtom in od strani. V Saigonu se je privarila velika reka beguncev, toda tudi iz posameznih mestnih četrti brezglavo bežijo ljudje, ker so partizani povsod in se boji vnamajo zdaj tu zdaj tam. Bilanca prvih dni je taka, da je zdaj pod nadzorstvom FNO sedemnajst središč pokrajin. Iz mesta Hué, kjer že deset dni vlira zastava osvobodilne fronte, še niso mogli — ko to pišemo — pregnati partizanov. Američani so poskušali z vsem, celo plin so uporabili. Toda kaže, da imajo borci odlične lahke plinske maske, ki so vsaj tako dobre, če že ne boljše od ameriških.

Ob lekciji, ki jo zdaj prejema napadalec, najmočnejša svetovna velesila, od vietnamskega ljudstva je osepnila ne samo vsa Azija, ampak tudi ves svet. Ni čudno, če je ameriški senator McCarthy, ko je komentiral trditve ameriških funkcionarjev, da osvobodilna fronta »doživlja poraz za porazom«, posmehljivo dejal: »Če imenujemo poraz to, da so osvobodilne sile zavzele en del ameriškega veleposlaništva v Saigonu, da so zasedle Hué,

Dalat in druga velika mesta, potem bi to po tej logiki bil za ameriško vlado popoln poraz osvobodilnih sil, če bi te zavzele vso državo.«

CK KP Kube je imel pred nekaj dnevi tridnevno zasedanje, na katerem je obravnaval »antipartijsko delovanje« skupine članov partije na čelu z vidnim članom »stare« kubanske partije Escalantejem. To skupino uradno imenujejo »mikrofrakcija«.

Ta družinski spor, ki bo privedel obtožene tovariše pred sodišče, je dosti po-

Drugi Dien Bien Phu?

membejniji, ker zadeva odnose Kube s Sovjetsko zvezo in drugimi socialističnimi državami. Generalni sekretar KP Kube in predsednik revolucionarne vlade Fidel Castro je v zadnjih mesecih dokaj ostro in precej naravnost očital Sovjetski zvezi, da na primer daje kredite posameznim vladam v Latinski Ameriki, čeprav so te »vlade sluzabnice ameriškega imperiazma«. Očital jim je, da ima ZSSR — in evropski socialistični svet — premalo poslušna za potrebe Kube in »stretjega sveta« in za oboroženi boj proti ZDA.

Kaže, da posameznim vplivnim članom kubanske KP taka zaostreitev s socialističnim blokom ni bila všeč. Menda so se pritoževali sovjetskimi diplomatom in drugim, da je Castrova linija preveč toga in nepopustljiva in v skrajni posledici škodljiva za Kubo. Sodeč po obtožbah so hoteli diskreditirati kubansko vodstvo v očeh ZSSR in drugih socialističnih držav.

Toda tudi tem ni bilo prizaneseno. Castrov brat Raul je bil na sestanku CK še bolj neposreden od brata in je naravnost obtožil sovjetskega veleposlanika v Havani, da je prerad poslušal in pritrjeval članom »mikrofrakcije«. S sovjetske strani še ni bilo uradnega odgovora, toda ni dvoma, da je te dni za diplomatskimi kulisami v Havani zelo živahno.

Vodja mikrofrakcije Escalante se je »pokesal«, toda kesanje mu ni dosti pomagalo. S somišljeniki vred je plačal ceno za globoko politična in ideološka nesoglasja med Moskvo in Havano.

TELEGRAMI

WASHINGTON — Ameriški general Wheeler je dejal, da ZDA ne pričakujejo v Južnem Vietnamu poraza vrste Dien Bien Phu. Pripomnil je, da Khe Sanh ne sme pasti, sicer bo nasprotnik prodrl globoko na ozemlje Južnega Vietnamu.

HOUSTON — Znani srčni kirurg De Bakey je s svojimi sodelavci operiral na srcu enajstletnega Beograščana Mišo Nastića. Operacija je trajala dve uri in mladi bolnik se dobro počuti.

FRANKFURT — Pred poslopjem ameriškega konzulata so bile demonstracije proti ameriški agresiji v Vietnamu. Poltisoja je nastopila proti demonstrantom, večinoma študentom, z gasilskimi brizgalnicami.

SEUL — Vlada Južne Koreje bo menda poslala ZDA oster protest zaradi »pomirljive« politike Washingtona do Severne Koreje. V zvezi z vojnisko ladjo »Pueblo«.

STOCKHOLM — Vodstvo švedske KP je sporočilo, da ne bo poslalo svojega delegata na sestanku partij v Budimpešti. V obrazložitvi pravi, da bi bilo treba na sestanku povabiti vse socialistične stranke. Na sestanku ne bi smeli sprejeti sklepov, ki bi bili za kogarkoli obvezni.

LA PAZ — Bolivijski predsednik Barrientos je izjavil, da je njegova vlada pripravljena navezati trgovinske odnose s Sovjetsko zvezo. To bi bil uvod v obnovitev diplomatskih odnosov.

Januarja precej manjša industrijska proizvodnja

Prvi podatki povedo, da smo letos januarja zaostali v industrijski proizvodnji v Sloveniji v primerjavi z lanskim decembrom kar za 10,2 odstotka. Do velikih težav je prišlo pri nakupu surovin v tujini, kar so povzročili novi ukrepi na področju zunanje trgovinskega in deviznega sistema. Gospodarska zbornica Slovenije trdi, da je zvezni izvršni svet kršil predpise o deviznem poslovanju, ker bi moral te spremembe objaviti vsaj 3 mesece pred njihovo uveljavitvijo. Škoda v industrijskih podjetjih je precejšnja.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

■ ZASEDANJE ZVEZNE SKUPŠČINE. Ustanovili so komisijo vseh skupščinskih zborov za ustavna vprašanja. Njena naloga bo med drugim ta, da ugotovi, kako se v praksi uresničujejo načela federativne ureditve naše države. Posebno pozornost bo komisija posvetila preučevanju funkcije federacije in njenim odnosom z republikami z vidika nadaljnega razvoja federacije kot samoupravnega mehanizma. Predlog sklepa o ustanovitvi komisije za ustavna vprašanja je utemeljeval in obrazlagal podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj.

Na istem zasedanju so ustanovili tudi zvezni svet za znanost. Organizacijskopolitični in zvezni zbor sta po obširni, deloma tudi zelo polemični razpravi sprejela spremembe predpisov o razlastitvi in nacionalizaciji nepremičnin. Gre predvsem za gradbena zemljišča. Po daljši razpravi so sprejeli tržno ceno kot element za določanje odškodnine za razlašene nepremičnine.

Nacionalizacijo so sprejeli le kot eno izmed možnih rešitev, ki pa ni obvezna, temveč je prepuščeno republikam, da jo uvedejo ali pa tudi ne.

■ MIKA SPILJAK V LJUBLJANI. Predsednik zveznega izvršnega sveta, ki je bil na krajšem obisku

v Sloveniji, se je ves dan pogovarjal s predstavniki oblasti in gospodarstva. Poseben pogovor je imel tudi s Stanetom Kavčičem, predsednikom republiškega izvršnega sveta, in drugimi člani izvršnega sveta skupščine SR Slovenije. Razgovarjali so se o nekaterih najaktualnejših družbenopolitičnih in go-

Komisija za ustavna vprašanja

spodarskih vprašanjih, ki so sedaj v središču pozornosti v Sloveniji, na primer o odprtih problemih v slovenskem gospodarstvu, zunanji trgovini in tako dalje. Predsednik Mika Spiljak je pokazal živo zanimanje za pereča vprašanja političnega, družbenega in gospodarskega dogajanja v naši republiki in popolno razumevanje za njihovo reševanje.

■ POSVETOVANJE CK ZK MAKEDONIJE. Govorili so o nekaterih perečih družbenopolitičnih

vprašanjih in o dejavnosti Zveze komunistov. Dotaknili so se tudi odnosov s sosednjo Bolgarijo, kjer so se zadnje čase pojavile nekatere za nas povsem nesprejemljive težnje. Predsednik CK ZK Makedonije Krste Crvenkovski je o teh težnjah dejal, da v njih ni mogoče prepoznati šovinizma. Na takšno stališče se je postavila tudi zvezna konferenca SZDL Jugoslavije na svoji drugi seji, kjer so prav tako obsodili pojave velikobolgarskega šovinizma, ki nesramežljivo kaže svoje pohlepe po Makedoniji.

■ SIMPOZIJ O POMENU HITRE CESTE SENTILJ — GORICA. Na simpoziju v Mariboru se je sodelovalo več kot sto zveznih in republiških poslancev, predstavnikov večjih mest, urbanistov, geografov, inženirjev, ekonomistov, ki so govorili o pomenu hitre ceste Sentilj — Gorica. Med drugim so poudarili, da je cesta gospodarsko nujna in da njene izgradnje ni več mogoče odlagati v nedogled.

■ TUDI OBČINAM NE BODO POSTAVLJALI OMEJITEV. Na sejah skupščinskih odborov te dni so se poslanci izrekli za to, naj bi občine samostojno določale stopnjo prispevkov iz osebnih dohodkov. Predlog, naj bi republika postavila občinam omejitve, so poslanci zavrnili.

0 dosedanjih prispevkov za socialno zavarovanje

Ponovno uvajajo dodatni prispevek za kritje stroškov invalidskega zavarovanja v nekaterih panogah

Ko so bila po reformi skrajšana sredstva, ki jih v redni dajatvi prispevamo v skladi socialnega zavarovanja, se ob polletnih in letnih bilancah ni bilo več mogoče izogniti zelo podrobnim analizam, na katerih računih in zakaj. Izdatki presegajo dohodek. To velja tako za skladi zdravstvenega zavarovanja kot tudi za sklad invalidskega pokojninskega zavarovanja. V finančnih programih npr. vračunih, kjer je domala že vnaprej določeno, kako se bodo skoraj sproti uporabljale vse rezerve, ni mogoče pričakovati, da ne bi dali pod drobnogled vzrokov za sleherno čezplasko potrošnje denarja. Če zaključni račun izkazuje primanjkljaj, pa morajo samoupravni organi socialnega zavarovanja tudi sproti najti možnosti in način, kako bi tak primanjkljaj pokrili.

Denar za primanjkljaje izterjujejo službe socialnega zavarovanja tako, da poleg rednih dajatev, za katere so zavezani zavarovanci, predpisujejo izredne prispevke. Na področju ljubljanske komunale skupnosti je bil n. pr. že lansko leto in je letos ponovno predpisan izreden prispevek za zdravstveno zavarovanje, ker je bilo za zdravstveno varstvo potrošenega več, kot pa so znašali dohodki z redno 5-odstotno prispevno stopnjo.

Tudi o tem, kakšne težave ima republiški zavod vsak mesec pri rednem izplačevanju pokojnin, smo že pisali in letošnja bilanca tudi pove, kako visoki so bili stroški za obresti, ker je treba večkrat najeti kratkoročne premostitvene kredite, da ne zmanjka denarja za pokojnine. Tem težavam se tudi v letošnjem letu ne bo mogoče izogniti, ker bo stopnja prispevka za pokojninsko invalidsko zavarovanje zvišana verjetno le od 12,2 na 12,5 odst., izdatki pa bodo neprijemno večji kot so bili lani, ker je izvedena prevedba starih pokojnin, večje stroške pa bo zahtevala tudi letoš-

nja vskladitev vseh pokojnin z življenjskimi stroški.

V takem položaju je dala republiška skupščina socialnega zavarovanja delavcev Slovenije predlog, o katerem so že razpravljali skupščinski odbori, da naj bi se ponovno uvedel dodatni prispevek za kritje stroškov invalidskega zavarovanja v tistih panogah in v taki višini, kot posamezne panoge gospodarstva zaradi številnejših, nadpovprečnih invalidskih upokojitev in stroškov rehabilitacije presegajo povprečne stroške za kritje invalidskih

dajatev. Ta dodatek, ki so ga plačevale gospodarske organizacije posameznih panog, smo v Sloveniji že imeli od začetka leta 1963, ukinjen pa je bil ob gospodarski reformi leta 1965, da bi bile takrat gospodarske organizacije čim manj obremenjene z dodatnimi prispevki.

Razlike pri črpanju sredstev iz skladi invalidskega zavarovanja med posameznimi gospodarskimi vejami pa so ostale in ker temeljni zakon o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja

dopušča, da se tak dodatni prispevek predpiše, bo na novo uveden z letošnjim januarjem. Višina je določena od 0,20 do 0,50 odst., pač glede na to, katera gospodarska panoga z večjim številom nesreč pri delu ali s številnejšimi poklicnimi boleznimi zahteva od socialnega zavarovanja tudi večja sredstva. V povprečju znaša ta dodatni prispevek 0,31 odst. bruto osebnega dohodka in s tem prispevkom bodo morale gospodarske organizacije letos računati, če bo po razpravi v skupščinskih odborih sklep sprejet in odobren tudi v ustreznih zborih republiške skupščine.

MARIJA NAMORS

ZAKAJ SPREMEMBA USTAVE?

V zvezni skupščini so izvolili komisijo za ustavna vprašanja

Na skupni seji zveznega zbora narodov je popredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj pojasnil razloge, zaradi katerih v zvezni skupščini ustanovijo komisijo za ustavna vprašanja. Gre namreč za to, da je ustava v marsikaterih določilih že zastarela, ponekod tudi nejasna, v marsičem pa so v njej tudi kompromisne rešitve, torj nedosledne ter kaže te stvari zdaj v ustavi dopolniti ali spremeniti.

Vzemo za primer samo položaj zbora narodov in zveznega zbora. Po ustavnih amandmajih sprejetih lani spomlad, se je okrepila vloga zbora narodov v skladu z razvojem samoupravnih družbeno političnih skupnosti, posebej republik. V tem ko je bila prej izjema, da je prišla kakšna stvar pred zbor narodov — takega primera niti ni bilo — da bi namreč kakšna izmed republik zahtevala razpravo in odločitev o določenem vprašanju, ker bi se čutila prizadeto, razpravlja zbor narodov o vseh predlogih splošnih in temeljnih zakonov in ne le o predlogu družbenega plana. V

takšni ureditvi pa je postal zbor narodov pravzaprav tretji dom zvezne skupščine, če tudi je uveljavljeno načelo dvodomnega sistema, da namreč zvezni zbor enakopravno s katerim izmed zborov delovnih skupnosti razpravlja in odloča o določenih zakonskih aktih.

Problem se torej odpira v tem, da ne morejo biti v dvodomnem sistemu trije domovi — zvezni, zbor narodov in še pristojni zbor delovnih skupnosti, kar med drugim vso skupščinsko proceduro tudi močno zaplete in v ustavi niti tak postopek ni predviden. Postavlja se vprašanje, kako naj bo sestavljen predvsem zvezni zbor, ki bi moral pravzaprav izražati federativno ureditev naše države. To pa pomeni, da bi moral biti sestavljen iz delegacij republik, kot so republiški zbori sestavljeni iz delegacij občin. Mimogrede rečeno, tudi to ni dosledno izpeljano, saj volimo poslance republiškega zbora neposredno in bi torej niti ne mogli govoriti o delegacijah občin. Če potemtakem zvezni zbor tako uredimo, potem bo zbor narodov brzokone odveč. No, to je le eno izmed vprašanj, ki jih bo morala odpreti komisija za ustavna vprašanja, pokazati možnosti drugih ureditev in odpreti široko razpravo v javnosti o vseh možnih rešitvah.

Problemov je še veliko več, npr. položaj narodov in narodnosti, avtonomnih pokrajin in posebej republik v fe-

derativni ureditvi, pristojnosti zvezne skupščine pri uravnavanju gospodarstva, še bolj pa na področju tako imenovanih družbenih služb, kjer se najbolj izražajo posebnosti zgodovinskega razvoja, gospodarske in družbene razvitosti posameznih območij v državi, ki jih ni mogoče uravnavati po enotnem kopitu. Prav te stvari so zadnje čase razburile duhove v državi, na primer v zvezi z limitami in jih je treba ustavno vsekakor drugače urediti.

Tako komisijo za ustavna vprašanja ustanovljajo tudi v republiški skupščini, saj bo treba v marsičem v skladu z razvojem našega skupščinskega sistema in posebej samoupravljanja v nekaj letih po novi ustavi tudi le-to dopolniti in spremeniti.

V. JARC

Dr. Ivan Ribar

Nadaljevanje s 1. strani

nitvi ustave je bil z Demokratsko stranko vred v opoziciji in od prvega začetka vnet pobornik Ljudske fronte svobode.

Tako se je tovariš dr. Ivan Ribar od vsega začetka z vsem srcem pridružil narodnoosvobodilni vojski in kmalu postal prvi predsednik AVNOJ. Bil je tudi predsednik začasne ljudske skupščine in od 1945 do 1953 predsednik prezidija Ljudske skupščine FLRJ. Vse svoje bogate življenjske in državniške izkušnje je vsekoli uporabljal za zgraditev take države jugoslovanskih narodov, v kateri so načela socialističnega družbenega reda prva in glavna dolžnost. Dolga in najtežja leta je aktivno gradil tako državo, domovino svobodnih, enakopravnih delovnih ljudi, graditeljev novih odnosov, sam vedno v prvi vrsti aktivnih borcev za mir, za demokracijo, za pravice in dostojno življenje vseh delovnih ljudi. Ob njegovi 80-letnici ga je predsednik republike tovariš Tito odlikoval za življenjsko delo z redom junaka socialističnega dela.

»Izgubili smo človeka,« je te dni dejal tovariš Jakob Blažević o pokojniku »polnega državljankega poguma in človečnosti, ki sta ga nezmotljivo vodila, da si je našel svoje mesto v boju v desetletjih naše najnovejše zgodovine, zlasti po drugi svetovni vojni. Izgubili smo človeka, očeta, ki je imel izreden posluh za mladino, za boj, želje in potrebe mladih, ki je bil sposoben razdajati se mladini, pri njej pa je črpal zanos in tisti zanesljivi občutek za vse, kar je dobro, napredno, in konec koncev, revolucionarno. S to mladino, s svojimi otroki vred, se je prikopal do revolucionarne zavesti in zrelosti, ko je med okupacijo države in v osvobodilnem boju pogumno stopil v vrste borcev svojega ljudstva in v tem boju s svojim velikim imenom, umom, ugledom in borbenostjo pripeval velik in neizbrisen zgodovinski delež. Posebnost njegovega položaja in delovanja v naši revoluciji prica o moči in veličini boja našega ljudstva, iz katerega so zrastle tako velike osebnosti, ki so že za življenja postale narodna legenda.«

»Vsako srečanje z njim nas je hkrati spominjalo na njegovo nepozabno sinova, ki jima je ob njunem grobu dal kot oče, tovariš in državnik tako enkratno in pretresljivo priznanje. Njegova srečanja z mladino, ki jih je, zvest obljubi svojima sinovima, tako vneto gojil, posebno še tradicionalna srečanja z mladino šol bratov Ribarjev, so bila zato toliko bolj pretresljiva in pomembna za nova pokolenja, ki že uresničujemo in ki bodo uresničevala ideale socializma, svobode in enakopravnega sožitja vseh narodov, ki jim je tovariš Ivan Ribar posvetil svoje delo in življenje« — to so besede, ki jih je o velikem, nepozabnem pokojniku med drugim zapisal tovariš Sergej Kraigher, predsednik skupščine SRS, v nedeljskem DELU.

Z bolečino in vsem spoštovanjem smo se zato tudi vsi Slovenci poslovili od tovariša Ivana Ribarja. Slava njegovemu spominu!

Velik zastoj pri odkupu goved

Šele v januarju se je spet odprl izvoz v Italijo

Pravkar objavljeni podatki o odkupu dejavnosti v Sloveniji nam nudijo zanimive podatke o posledicah lanskega zastoja pri izvozu goveje živine in mesa v Italijo zaradi uvedbe in zvišanja dodatnih obremenitev, ki jih je predlagala Italija, tako imenovanih prelevmatov. Izredno povečanje teh obremenitev se v zadnjih mesecih lanskega leta skoraj docela ustavilo vso izvozno dejavnost. Odkup goveje živine, ki je lani v

avgustu dosegel 6.300 ton, je v novembru in decembru znašal komaj 4.300 oziroma 4.400 ton. Tako je bil odkup v teh dveh mesecih za 35% manjši kakor prejšnje leto v enakem obdobju. Šele sredi januarja se je spet odprla možnost izvoza, ko je Italija znižala dotlej izredno visoke obremenitve na polovico.

Zastoj izvoza v četrtem četrtletju je bistveno vplival tudi na celotni odkup klavne

goveje živine v minulem letu. Ta se je leta 1966 povzpela na 73.200 ton, lani pa se je znašal na 68.700 t n. Po izrednem naraščanju proizvodnje mleka za trg, ki se je povečala od 80,6 milijona litrov leta 1964 na 109 milijonov v predlanskem letu, se je lani nadaljnje povečanje odkupa ustavilo. Zanje mesece smo zabeležili celo skromno nazadovanje odkupa.

Večji je bil lani odkup prašičev, ki se je povzpela za 25% na 14.600 ton, pri tem pa je bil še vedno za malenkost manjši kakor v letih 1964 in 1965.

Tržna proizvodnja perutnine je v nezadržanem vzponu. Od 3740 ton v letu 1964 se je povečala predlanskim na 7.740 ton, lani pa se je povzpela kar 8.870 ton. Tudi odkup jaje je bil lani večji kot vsa prejšnja leta. Občutno pa se je zadnji dve leti zmanjšal odkup vina, predvsem kot posledica slabe letine. Dosegel je komaj 101.000 hl nasproti 186.000 hl v ugodnem letu 1965.

Omeniti je še odkup lesa iz podružljene proizvodnje, kakor štejemo les od zasebnih lastnikov, ki so po zakonu o gozdovih sklenili pogodbe z gozdnimi gospodarstvi. Po zastopu lesa 1966 se je ta odkup lani proti koncu leta spet povečal, zlasti pri tehničnem lesu, za vse preteklo leto izkazuje statistika pri tehničnem lesu povečanje za 4% na 668.000 kubikov. Močnejše pa se je povzpelo odkup celuloznega lesa, namreč za 28% na 190.000 kubikov, medtem ko se odkup drv drži nadalje na zelo nizki ravni.

J. Petek

F. SEUNIG

Nikar prevelikih zmešnjav!

Pretekli teden so v republiški skupščini na seji prosvetno-kulturnega zbora razpravljali o stanju poučevanja tujih jezikov na naših osnovnih šolah. V Beogradu pripravljajo nov zakonski predlog, po katerem naj bi v vseh republikah imeli učenje angleščine, nemščine, francoščine in ruščine enakopraven položaj. Enakopravnost vidi jo predlagatelj v tem, da bi povsod poučevali vse štiri jezike, celo na vseh večjih šolah. Član republiškega izvršnega sveta dr. Vladimir Bračič je ob tej priložnosti dejal: »To je sicer lepo načelo, ki pa ga v doglednem času in v praksi prav gotovo ne bomo začeli izvajati. Je torej nerealno in samo še znova potrjuje in dokazuje, da je že davno prešel čas, ko se morajo zveza in njeni organi odpovedati vsakršnemu urejanju podrobnih stvari s področja delovanja osnovnih šol, potem ko je bila z ustavo odredjena osemletna šolska obveznost in sprejet minimalni učni načrt.«

Na Slovenskem morajo urejati pouk tujih jezikov v skladu z našimi razmerami. Zdaj poučujejo na 71. odst. osnovnih šol angleščino, na 26 odst. nemščino in na tri odst. ruščino, francoščine pa nikjer. Na gimnazijah prevladujeta angleščina in nemščina. Ruščina verjetno zares ne sodi že v osnovno šolo,

saj bi se učenci potem morali učiti kar 3 slovanske jezike! — To vprašanje bodo poslanci v drugem tromeščju spet načeli.

Poklicne šole za mlade kmetovalce

Med kmečkimi ljudmi je več želja po strokovnem znanju kot možnosti za izobraževanje — Ali res ni mogoče najti sredstev za ustrezne šole?

Časi, ko je bilo treba kmetje prepričati, kako potrebno jim je strokovno znanje in koliko jim lahko koristi, so se tako zasukali, da zdaj kmetje zahtevajo več strokovnih predavanj, kot jim jih lahko pripravijo razni organizatorji. Zatevajo tudi, naj med obveznimi učnimi predmeti na podeželskih osnovnih šolah bilo še kmetijstvo, z ustreznimi zimskimi ali večernimi šolami pa naj bi omogočili poklicno izobraževanje kar največ kmečkim otrokom. Vse manj ugovarjajo predlogu, da bi dediči kmečkih posestev morali imeti poklicno izobrazbo, kot je predpisano za druge samostojne poklice. Menijo namreč, da bi tak zakon hkrati zagotovil kmečkim otrokom tudi potrebno izobraževanje. To pa želijo mnogi kmetje. Strokovno izobraževanje kmetovalcev se zatika pri

iskanju sredstev za vzdrževanje novih šol in organizacijo tečajev. Predavateljev bi verjetno našli dovolj. Kje torej poiskati denar? Ali ga naj prispevajo le kmetije, ki se želijo izobraževati, ali ga naj prispeva tudi družba, podobno kot za druge šole?

Z gmotno pomočjo občin so v nekaterih krajih Slovenije že ustanovili nekaj šol za kmetovalce. V teh šolah pa je tako malo kmečkih otrok od vseh, ki bodo ostali na posestvih, da pomenijo komaj dober začetek pri uvajanju novih šol. Med obiskovalci šol je tudi precej takih, ki ne nameravajo ostati na kmetiji. V šolo za kmetovalce so se vpisali le zato, ker niso našli učnega mesta drugod. Mnogi kmečki mladinci, ki želijo biti dobri kmetovalci, pa se niso vpisali zaradi stroškov.

V šolo za kmetovalce v Rakčanu se je vpisalo 90 učenec, kar je celo več, kot so pričakovali organizatorji nove šole. Največ jih je iz bližnje okolice. Iz sosednje radgonske občine jih je sicer tudi 20, a nekateri tožijo, da jih šola precej stane. Za vožnjo z avtobusom porabijo meseč okrog 100 N din, če bi stanovali v internatu, pa bi se stroški še podvojili. Šola za kmetovalce si želijo v Gornji Radgoni. Pravijo, da je na kmetijskem kombinatu dovolj strokovnjakov, ki bi lahko poučevali. Šola pa bi obiskovalo mnogo več kmečkih otrok iz njihove občine, saj bi bili njihovi stroški manjši. Ko bomo dobili zakon o obveznem poklicnem znanju dedičev kmetij, pa bo ena taka šola še premalo za vso občino.

Podobno je tudi v drugih krajih Slovenije. Šele za kme-

Nov lokal Mesnega prehranbenega podjetja je eden najbolj okusno opremljenih lokalov v Novem mestu

Zakaj pa ne k nam?

Postregli vas bomo dobro in tudi znatno ceneje kot kjerkoli drugod!

PRVORAZREDNO BLAGO

NAJNIŽJE CENE

To so odlike izdelkov, ki jih dobite v naših prodajalnah. Oglejte si cene in jih primerjajte z drugimi!

CENE MESA:

- govedina od 9,5 Ndin do 11,5 Ndin
- teletina od 11 Ndin do 14 Ndin
- sveža svinjina od 10 do 13 Ndin
- suho meso od 15 Ndin do 18,5 Ndin
- prekajeno meso brez kosti do 22 Ndin
- salame od 8 Ndin do 19 Ndin
- suhe salame 20 Ndin

V delikatesah na Cesti komandanta Staneta 24 in novi delikatesi v Koštialovi ulici 1 prodajamo suhomesnate izdelke po istih cenah kot v mesnicah. V novi delikatesi prodajamo tudi sveže meso vseh vrst.

- ☐ VINO ČEZ CESTO: v obeh delikatesah lahko dobite rdeče in belo domače vino po 4,5 Ndin
- ☐ ŽGANE PIJAČE: v obeh delikatesah po najnižjih cenah
- ☐ POSEBEN POPUST nudimo večjim odjemalcem mesa
- ☐ ENOLONČNICE, zelo dobre, nudimo delovnim kolektivom v naših kuhinjah na Cesti komandanta Staneta in v Koštialovi ulici
- ☐ DELIKATESI v obeh naših lokalih imata vsakodnevno izbiro pečenega mesa vseh vrst in drugih delikatesnih specialitet po zelo ugodnih cenah
- ☐ KUPUJEMO živino po dnevnih cenah teleta od 7 do 8 Ndin - prašiče po 5,4 Ndin

Živino odkupujemo vsak ponedeljek na sejmišču v Novem mestu.

Potrošniki, kupujte v naših mesnicah in delikatesah ter se okrepčajte v naših bifejih!

MESNO PREHRAMBENO PODJETJE NOVO MESTO

Dobro založena delikatesa v novem lokalu Mesnega prehranbenega podjetja.

ZA JAVNO RAZPRAVO - ZA JAVNO RAZPRAVO - ZA

Kmetje, vaše pravice in dolžnosti do zdravstvenega zavarovanja!

Preberite, razmislite in se odločite! — Predlog skupščine zdravstvenega zavarovanja kmetov v Novem mestu bo v javni razpravi do 18. februarja — Na zborih zavarovancev ponekod tudi volitve

Kmečki zavarovanci že dalj časa niso imeli vpliva na odločanje o svojih pravicah in dolžnostih. Le-te jim je »odrezala« zakon. Republiška skupščina SRS je ob koncu leta 1967 sprejela nov zakon o zdravstvenem zavarovanju kmetov. Ta zakon je dal kmečkim zavarovancem zelo veliko pooblastilo, da lahko sami odločijo o pravicah in dolžnostih oziroma obveznostih iz tega zavarovanja. Zvezni in republiški predpis sta določila, katere pravice iz tega zavarovanja so obvezne, odločanje o drugih pravicah pa sta prepustila zavarovancem samim oziroma njihovim skupščinam.

Skupščina zdravstvenega zavarovanja kmetov v Novem mestu je 30. januarja razpravljala o republiškem zakonu in nalogah, ki jih mora opraviti. Po temeljiti razpravi na seji izvršilnega odbora in skupščine sta bila soglasno sprejeta dva pomembna sklepa oziroma njuna predloga, ki sta s to objavo dana v javno razpravo kmečkim zavarovancem.

Predlagane pravice

Na podlagi pooblastil v zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 43/67) skupščina Komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto daje v razpravo naslednji predlog

SKLEPA

o obsegu zdravstvenega varstva in pravicah zavarovanih oseb iz zdravstvenega zavarovanja kmetov ter o načinu odmerjanja prispevkov

1. člen

Zavarovanim osebam po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 43/67) iz območja Komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto se zagotavljajo v celoti v breme sklada zdravstvenega zavarovanja te oblike zdravstvenega varstva:

1. zdravljenje v vseh zdravstvenih zavodih, če zbolijo za kolero, kugo, rumeno mrzlico, kozam, pegavico, povratno mrzlico, trebušnim tifusom, paratífusom, menin, gitisom, spolno boleznijo, nalezljivo zlatenico, smrkvostjo, davico, mrtvičnim krčem, vrančnim prišadom, gobami, steklinom, Vallovo boleznijo, tularemijo, akutno otroško ohromelostjo, porodniško mrzlico, boleznijo kala-azar, trahom, grizo, škrlatinko, šenom, ospicami, oslovskim kašljem, malteško vročico, Bangovo boleznijo, kapavico, luesom, mehkim čankanjem, četrti spolno boleznijo ali mikozi;

2. zdravljenje v ustreznih zdravstvenih zavodih, če zbolijo za duševno boleznijo, kadar je zboleli nevarni za življenje drugih;

3. cepljenje, kadar je cepljenje obvezno po posebnih predpisih;

4. dezinfekcija, dezinfekcija ali deratizacija njihovega stanovanja, če je to zaradi nalezljive bolezni zdravniško indicirano.

2. člen

Poleg oblike zdravstvenega varstva iz 1. člena tega sklepa so zavarovanim osebam zagotovljene v celoti v breme sklada zdravstvenega zavarovanja še te oblike zdravstvenega varstva:

1. zdravljenje v vseh zdravstvenih zavodih in na bolniškem domu, če zavarovana oseba zbolijo za aktivno tuberkulozo katerekoli oblike;

2. ambulantno in bolnišnično zdravljenje raka, levkemije in podobnih malignih bolezni ter sladkorne bolezni v vseh zdravstvenih zavodih in na bolniškem domu;

3. zdravniški pregledi, svetovanja in zdravljenje nosečih v zdravstvenih zavodih in na domu ter zdravniških obiskov na domu, če so zdravstveno potrebni;

4. zdravstveno varstvo predšolskih in šoloobveznih otrok, vendar najdalj do končnega 15. leta starosti v enakem obsegu, kot je to zagotovljeno otrokom zaposlenih delavcev po predpisih o zdravstvenem zavarovanju delavcev;

5. zdravila za zdravljenje nalezljivih bolezni;

6. prevoz bolnikov, obolelih za nalezljivo boleznijo, duševnih bolnikov, ki so nevarni za okolico, in hudo poškodovanih ali obolelih oseb, glede katerih so nujni zdravniški posegi v bolnišnici;

7. ambulantno in bolnišnično zdravljenje učencev šol druge stopnje;

8. bolnišnično zdravljenje študentov višjih in visokih šol.

3. člen

Komunalna skupnost zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto zagotavlja zavarovanim osebam deloma na račun sklada zdravstvenega zavarovanja še druge oblike zdravstvenega varstva:

Sklad zdravstvenega zavarovanja kmetov plača za naslednje oblike zdravstvenega varstva:

1. 75 odst. stroškov: a) za porodniško pomoč doma in v bolnišnici ter zdravljenje v bolnišnici v zvezi s porodom;

b) za oskrbo doječih mater, ki so pri otroku v bolnišnici;

c) za bolnišnično zdravljenje življenjsko nevarnih poškodb in obolenj;

d) za zdravljenje od 15. dneva dalje v splošnih in specialističnih bolnišnicah, kolikor ni v tem členu drugače določeno;

e) za zdravila, kadar se zdravi za sladkorno boleznijo, srčni obolenji in epilepsijo, če ti stroški niso že vračunani v ceni za posamezne zdravstvene storitve.

2. 50 odst. stroškov:

a) za ambulantno zdravljenje (splošno in specialistično), kolikor ni v tem členu drugače določeno;

b) za zdravljenje prvih 14 dni v splošnih in specialističnih bolnišnicah, kolikor ni v tem členu drugače določeno;

c) za izdiranje zob;

d) za zdravila, če niso vračunana v ceni za posamezne zdravstvene storitve, kolikor ni v tem členu drugače določeno.

4. člen

Način uveljavljanja zdravstvenega varstva je določen s pravilnikom o uveljavljanju zdravstvenega varstva.

Dokler ne bo izdan poseben pravilnik, se uporablja pravilnik o uveljavljanju zdravstvenega varstva, ki ga je sprejela skupščina Komunalne skupnosti socialnega zavarovanja delavcev Novo mesto.

5. člen

Prispevki za zdravstveno zavarovanje kmetov po 1. in 2. točki 15. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 43/67) se odmerjajo:

1. v odstavku od katastrskega dohodka;

2. v pavšalnem znesku na kmetijsko gospodarstvo.

Višina oziroma stopnja prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov se določa vsako leto s posebnim sklepom.

Prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov evidentira in izterjuje za dohodke pristojni občinski upravni organ v skladu z odločbami 18. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov.

6. člen

Pravice do zdravstvenega varstva v breme sklada v celoti ali deloma po 1., 2. in 3. členu tega sklepa pridobivajo zavarovane osebe po preteku 6 mesecev od dneva prijave v zavarovanje.

Ne glede na določbo prejšnjega odstavka tega člena imajo pravico do zdravstvenega varstva po 1., 2. in 3. členu tega sklepa od 1. januarja 1968 vse zavarovane osebe, ki so na dan 31. decembra 1967 bile zavarovane po zakonu o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 36/1965).

Prehodno zavarovanje se ugotavlja po nosilcu zavarovanja.

7. člen

Ta sklep začne veljati takoj, uporablja pa se od 1. marca 1968. Do dneva, ko se začne uporabljati ta sklep, uveljavljajo zavarovane osebe zdravstveno varstvo po dosedanjih predpisih.

Številka: 190/A-18/68

Datum: 30. 1. 1968

Predsednik skupščine:
Stanko Gunčar, 1. r.

Predlagane obveznosti

Na podlagi 16. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 43/67) in 5. člena sklepa o obsegu zdravstvenega varstva in pravicah zavarovanih oseb iz zdravstvenega zavarovanja kmetov ter o načinu odmerjanja prispevkov (Ur. list SRS) je skupščina Komunalne skupnosti zdravstvenega zavarovanja kmetov Novo mesto na 1. zasedanju dne 30. januarja 1968 sprejela predlog

SKLEPA

o višini in stopnji prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov za leto 1968

1. člen

Prispevki za zdravstveno zavarovanje kmetov po 1. in 2. točki 15. člena zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov (Ur. list SRS št. 43/67) se za leto 1968 določijo v odstotku od katastrskega dohodka in v pavšalnem znesku na kmetijsko gospodarstvo.

2. člen

Stopnja prispevka od katastrskega dohodka za prejšnjega člena se določi v višini 6 odstotkov, pavšalni znesek na kmetijsko gospodarstvo pa v višini 200 din letno.

3. člen

Osnova za odmero prispevka je določena v 17. členu zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov.

4. člen

Zavarovancu, ki da svoje kmetijsko zemljišče v zakup delovni organizaciji ali komu drugemu, in zavarovancu, ki ima v zakupu zemljišče, ki je družbena lastnina ali lastnina koga, ki ni zavarovane kmečkega zavarovanja, se odmeri prispevek za zdravstveno zavarovanje kmetov po določbah 1. do 3. člena tega sklepa.

5. člen

Ta sklep velja z dnem objave v Uradnem listu SRS, uporablja pa se po 35. členu zakona o zdravstvenem zavarovanju kmetov od 1. januarja 1968.

Številka: 420-38/68

Datum: 30. 1. 1968

Predsednik skupščine
Stanko Gunčar, 1. r.

O predlaganih pravicah in obveznostih iz zdravstvenega zavarovanja kmetov bodo kmečki zavarovanci razpravljali na zborih od 11. do 18. februarja. Pripombe oziroma predloge bodo dali lahko zavarovanci neposredno članom skupščine, lahko pa jih bodo poslali komunalnemu zavodu za socialno zavarovanje v Novem mestu do 18. februarja. Skupščina zdravstvenega zavarovanja kmetov bo morala še v februarju odločiti o sprejemu predlaganih sklepov.

Ker poteče v tem mesecu polovici članov skupščine mandat, bodo v nekaterih volilnih enotah ob tej priložnosti izvolili tudi nove člane.

Višje obresti za vezane vloge

Prejšnji teden so na seji izvršnega odbora Jugoslovanske investicijske banke predlagali, da naj bi podjetja, ki so vložila svoja sredstva v kreditni sklad te banke, dobila za 1967 dodatne obresti 6 odst. ali za 1 odst. več kakor v predlanskem letu. Na ta sredstva je banka plačala tudi 4 odst. obresti, tako da znaša skupna dividenda 10 odst. 14. februarja bodo o tem odločali na redni letni skupščini JIB.

Sejmišča

Večji sejem v Novem mestu

5. februarja so na novomeški sejmišču pripeljali 775 puiškov in 205 glav živine. Puiški so šli dobro v promet, prodali so jih 661 po 12.000 do 27.000 Sdinarjev. Kmetovalci so kupovali govedo samo za plemo. Odkupljenih je bilo 92 glav. Voli se veljali 450 do 500 Sdin kg, krave 200 do 260 Sdin kg, mlada živina 450 do 490 Sdin kg.

Živahen sprejem v Brežicah

3. februarja so pripeljali kmetovalci na tedenski sejem v Brežice 1010 prašičkov, prodali pa so jih 502. Manjši so šli v denar po 700 do 750 Sdin, večji pa po 470 do 530 Sdin.

60 dolarjev so zbrali rojaki iz Amerike

Zadnjega januarja letos smo dobili dolgo pismo, ki nam ga je poslala članica Belokranjskega kluba v Clevelandu, Ohio, ZDA, gospa Olga Mauser, rojena Rus iz Svržakov pri Metliki. Vsebinsko pismo bomo objavili prihodnji teden na obeh belokranjskih straneh našega lista, tu pa navajamo samo odlomek, v katerem govori naša zvesta bralka in naročnica o zbirki za trojčke med belokranjskimi rojaki v Ameriki:

»Pred mesecem sem vam poslala ček za 10 dolarjev za dolenjske trojčke, o katerih smo tudi tukaj veliko brali v našem domačem listu; upam, da ste denar prejeli, poslan je bil po agenciji Kolander. Ker smo brali, v kako težkih razmerah živijo trojčki, sem se odločila za nabiralno akcijo zanje. Vsi člani našega kluba so z veseljem darovali v ta namen. Zbrala sem 60 dolarjev; 10 dolarjev sem vam že poslala, 50 pa jih še obdržala. Ali naj pošljemo trojčkom obleko v treh paketih od tu in bi 50 dolarjev plačali za poštnino? Ali naj raje pošljem ček za 50 dolarjev? Prosim odgovorite!

Kako živijo trojčki? Jih zebe, ali so hišo na straneh že zaprli, da ne bo tako mrzlo v njej? Prilagam seznam vseh ljudi, ki so darovali v vaš sklad za trojčke. Predvsem je to zbirka članov našega Belokranjskega kluba, ki ni politična organizacija, pač pa prijateljski klub, ki rad pomaga ljudem v stiski, kakor je tudi ta.

Za »dolenjske trojčke« so darovali: Moj oče Anton Russ 5 dolarjev, Marija Tuljak iz Stajerske 5 dol.; Olga Mauser, roj. Russ, iz Svržakov 4 dol.; Milena Dovič, roj. Lončarič, iz Rosalnice 4 dol.; Franc in Danica Chemas, doma iz Vinice, 3 dol.; Lojzka Fegus iz Stajerske 2 dol.; Vikica Kukuljan, Hratica, 2 dol.; Nežka Sodja, doma iz Semiča, 2 dol.; Marija Ivec, doma iz Semiča, 2 dol.; Cvrtka Benedejčič, roj. Goloblič, iz Radovice 2 dol.; Ivanka Zelenik, doma pri Semiču, 2 dol.; Jožica Jurkovič, roj. Goloblič, iz Radovice 2 dol.; Malika Dejak iz Gribelj 2 dol.; Franc Boh, Ribničan, 2 dol.; Maja Kolander iz Vinice 2

dol.; Mary Volčansek, Hratica, 2 dol.; Pepca Kovač, doma iz Sentruperta, 1,50 dol.; Jože Videtič, doma pri Semiču, 1 dol.; Marija Goloblič iz Semiča 1 dol.; Marija Požar iz Bele krajine 1 dol.; Franc Strniša 1 dolar, Marija Maniza iz Semiča 1 dolar, R. Oražem iz Ribnice 1 dolar, Marija Ivanetič iz Semiča 1 dolar, Angela Hutar iz Semiča 1 dolar, Tone Smuk iz Mlak 1 dolar, Vida Rupnik, roj. Smuk, iz Mlak 1 dolar, Francka Stariha 1 dolar, Carol Traven, tukaj rojen, starši doma pri Semiču, 1 dolar, Anton Zgoznic, Stajerec, 1 dolar; Marija Arko, stari naseljenec iz Sodražice, 1 dolar; Marija Skrbša, Notranjka, 1 dolar in Mary Medved, tukaj rojena, starši iz Novega mesta, 50 centov; skupaj torej 60 dolarjev.

Naši zvesti bralki Dolenjskega lista v Clevelandu smo se medtem v imenu trojčkov in družine Korene lepo zahvalili za zbirko in za že prejetih 10 dolarjev. Prosili smo jo tudi, naj ostanek zbirke, to je 50 dolarjev, pošlje s čekom, da bomo denar zamenjali v banki in ga nato izročili družini Korene za povečanje njihove hišice v Segonjah. Ogi Mauser in vsem članom Belokranjskega kluba v Clevelandu pošiljamo hkrati z zahvalo prisrčne pozdrave vseh Dolenjcev!

Za trojčke so v zadnjem tednu vplačali na naš blagajni: učenci 4. c razreda osnovne šole v Novem mestu 1475 S din; družina Lilija iz Novega mesta 5000 S din; Marija Ajdič iz Novega mesta 300 S din; člani Belokranjskega kluba iz Clevelanda, Ohio, ZDA, 10 dolarjev oz. po zamenjavi v banki 12.250 S din; in Pavla Wachter iz Novega mesta 950 S din. — Skupaj zbrano v zadnjem tednu 19.975 S din.

SKUPAJ ZBRANO do 6. 2. 1968: 1.083.335 starih dinarjev.

Vsem darovalcem iskrena hvala za razumevanje in pomoč, vsem bralcem našega lista pa trojčke in našo akcijo še priporočamo!

Vaš

DOLENJSKI LIST

Za uvod je eksplodirala petarda

(Nadaljevanje s 1. strani)

njevanja samoupravnih organov, samovoljnega odpuščanja in sprejemanja zaposlenih, nepravilnega sklepanja pogodb, zlorabe uradnega položaja in podobnih prestopkov. Hoteli so ga takoj »na vroč« razrešiti direktorskih dolžnosti, čeravno to ne bi bilo zakonito in čeravno so njega zaradi takih stvari obsojali.

Na nasvet pravnice so izglasovali začasno odstranitev z delovnega mesta in izvolili tri člane kolektiva v komisijo, ki bo presodila, ali so razlogi za razrešitev utemeljeni. V to komisijo je na seji 1. februarja imenovala tri člane tudi občinska skupščina. Šele na predlog komisije bo o razrešitvi odločal delavski svet.

Sekretar občinskega komiteja ZK Franc Bukovinsky je v razpravi poudaril, da so bili člani kolektiva dolžni razkriti nepravilnosti, če so vedeli zanje, kritiziral pa je način, s katerim so se stvari

lotili. Z grožnjami, anonimnimi pismi, streljanjem in podobnimi metodami tega ne bi smeli začeti, ampak si izbrati manj nestrpno, zakonito pot. Družbenim organizacijam v podjetju je očital, da so poldrugo leto čakale in beležile prestopke, namesto da bi nanje opozorile že mnogo prej.

Vinko Juras, predsednik občinske skupščine, je prav tako dejal, da je treba dokazati resnico po zakoniti poti in šele potem dokončno ukrepati. »Tega ne govorim v obrambo direktorja, ampak v obrambo zakonitosti. Če je direktor kriv, bo kaznovan, če ni kriv, ga bo sodišče oprostilo,« je izjavil.

Kolektiv sprejema veliko odgovornost

Vse prisotne je tovariš Jurkas opozoril tudi na to, da s trenutkom, ko odslovi direktorja, prevzemajo nase veliko odgovornost za podjetje, za 350 zaposlenih in za njihove družine.

Direktor inž. Janez Jerman je pojasnil, da izvira večinoma obdolžitev iz neobveščenosti in da se bo zagovarjal šele potem, ko bo do-

bil na vpogled gradivo, ki ga je za postopek proti njemu zbrala komisija.

Za zakonitost postopka se je zavzel tudi predsednik obč. sindikalnega sveta Franci Volčansek. Omenil je, da je člane sindikalne podružnice na delovni konferenci konec novembra lani pozval, naj povedo, če je kaj narobe, vendar odziva ni bilo.

Povabljeni in nepovabljeni smo slišali na seji DS mnogo hudih obtožb. Kolikšna je resnična krivda direktorja, bomo lahko rekli šele potem, ko bodo preverjene.

Ob vsem tem, kar se je kuhalo, pa me najbolj preseñeča to, da sta organizaciji ZK in sindikalna podružnica tako dolgo molčali s samoupravnimi organi vred. Ko sem bila za dvajsetletnico tovarne nazadnje v podjetju, sem dobila vtis, da je vse v najlepšem redu, in to iz razgovora z ljudmi, ki vedo za prestopke že poldrugo leto. Težko si zamišljam, da je s tem za vedno konec napak in nesporazumov, zato bo le v dobro tovarne, če jih bodo pravočasno odstranjevali. Piat zvona naj bi torej odbil pred nevihto!

JOZICA TEPPEY

Tudi na cesti smo ljudje...

Odkar gradijo nov most v Goriči vasi pri Ribnici, usmerja po obvezni cesti promet semafor. Obvoz je resda kratek, 100 — 200 m dolg, vendar lahko tudi tu zaradi nepazljivosti pride do neželjenih presenečenj. Nekaj takih presenečenj sem že sam doživel in se prepričal, da bi marsikatero prometno nesrečo vozniki lahko preprečili, če bi spoštovali prometne predpise in znake.

Mnogokrat sem že stal pred semaforom pred obvoznim potjo in čakal na zeleno luč in spoznal precej lahkomišelnih voznikov, ki se jim ni zdelo vredno čakati. Kljub rdeči luči so mimo mene odpeljali na ozko, luknjasto obvoznjo pot že volkswagen, rekord z nemško registracijo, kombi, nekajkrat avtobus, ki je vsiljivo odhrumel naprej, češ kaj mi pa morejo, tovarnjak in celo vprežni voz, za katerim sem se potem vso pot ponižno cijazil.

Pa sem razmišljal: Kako je to mogoče? Zakaj so potem sploh postavili semafor in znake, ki opozarjajo nanj? Nisem pa doživel, da bi takega predrzneža zgrabila roka pravice, kajti ta je daleč proč...

(19)

DO 6. FEBRUARJA 1968:

1707 novih!

POVABILO za podaljšanje naše akcije je rodilo uspeh: še 153 novih naročnikov so nam pridobili sodelavci v raznih podjetjih in v raznih krajih. Med občinami vodita ta teden novomeška in ribniška, slednja po zaslugi prizadevnega Cveta Križa, ki je razen tega obiskal tudi Suho krajino. — Uspeh do torka opoldne:

BREZICE:	207
CRNOMELJ:	117
KOČEVJE:	178
KRSKO:	136
METLIKA:	45
NOVO MESTO:	240
RIBNICA:	84
SEVNICA:	152
TREBNJE:	100
Razne pošte:	351
Inozemstvo:	71

10 knjig - 10 pozdravov

Med 153 novih naročnikov zadnjega tedna je žreb v torek opoldne razdelil 10 knjižnih darilc naše uprave. Dobili so jih:

Miko Ivanušič, Preloka 51, Vrtnica pri Črnomlju; Slavko Kos, Globoko 23; Jože Novak, Podtabor 34, Struge na Dol.; Gizela Seško, Ljubljanska 6, Kočevje; Janez Mustar, Rob 22 na Dol.; Rado Šribar, Leskovec 23 pri Krškem; Ivan Broz, Krivoglavice 6, Gradac v Beli krajini; Jože Nose, Zuzemberk 109; Marica Dušič, Dane 25, Ribnici na Dol.; in Jože Debeljak, Vinice 37 pri Sodražici.

Knjige smo poslali po pošti, noveletnega koledarja pa je medtem zmanjkalo in ga ne moremo poslati nikomur več. — Lepo pozdrav vsem starim in novim naročnikom!

DOLENJSKI LIST

Motel na Jasnici

Idejni načrt za gradnjo manjšega motela na Jasnici že delajo. Naročilo ga je gostinsko podjetje »Hotel Pugal« iz Kočevja. Kdaj ga bodo začeli graditi, se še ne ve. Motel naj bi imel 5 sob in 10 ležišč. V Kočevju prenočuje vedno več turistov in vse kaže, da bo čez dve leti že premalo ležišč. Motel bi to pomanjkanje ležišč delno omilil. Za gradnjo novega motela v Kočevju namreč še ni pogojev, ker bo potrebnih občutno več ležišč šele, ko bo moderniziranih še okoli 38 kilometrov ceste od Livoda pri Kočevju do Delnice (od tega 24 km na slovenski strani Kolpe). Motel bo projektiran tako, da ga bodo lahko z dozidavami povečevali.

Pred zbori prosvetnih društev

Februarja in marca bodo občni zbori kulturno-prosvetnih društev. Občni zbori bodo priprava za občni zbor občinske zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije. Krajevne skupnosti bodo še pred občnimi zbori sklicale posvete, na katerih bodo razpravljali o kulturno-prosvetni dejavnosti v kraju, o družini in njihovem delu itd. Posveti, ki jih bodo sklicale krajevne skupnosti, pa so tudi v skladu s sklepi in priporočili občinske skupščine. V sklepilih in priporočilih, formuliranih na seji 8. decembra lani, beremo: »Krajevne skupnosti naj posvetijo posebno pozornost poživitvi kulturnega življenja v svojem kraju.« Med številni-

Naročite si svoj lokalni list na

DOMAČI NASLOV

FOTOGRAFIJA TEDNA

Med enajstim posnetki, ki smo jih ta teden prejeli za fotografijo tedna, žirija ni mogla najti nobene, ki bi ustrezala vsem zahtevam za prvo nagrado. Tako smo se odločili, da nagrade v znesku 10.000 S din tokrat ne podelimo, pač pa sta prejela drugo nagrado v znesku 5.000 S din Cvetko Križ iz Kočevja za »SEJO DELAVSKEGA SVETA« in tretjo nagrado 3.000 S din Slavko Dokl iz Novega mesta za »LETALO NA CESTI«.

Fotografije, ki jih pošiljate za nagrado, morajo biti narejene vsaj na formatu 13 x 18 cm in morajo imeti primeren podpis s podatki:

- datum posnetka
- kraj posnetka
- kdo ali kaj je na sliki
- kako je bila posneta (film, osvetlitveni čas, zaslonka)

Do ponedeljka, 12. februarja, je naslednji rok za »Fotografijo tedna«. Vaši posnetki morajo biti v uredništvu Dolenjskega lista ta dan do 12. ure! Mnogo iznajdljivosti in ostro oko vam želi

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

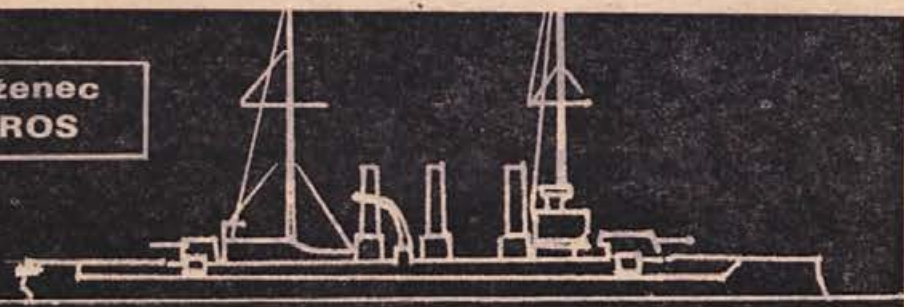
FOTOGRAFIJA TEDNA

Pretekli teden se je sestel delavski svet »LIK« v Kočevju. Prva točka dnevnega reda je bila razprava o izgradnji nove žage (Foto: Cvetko Križ — druga nagrada za fotografijo tedna, ORWO NP 18, 1 sekunda, zaslonka 5,6).

RDEČI MORNARJI

Pripoveduje udeleženec
upora FRANC ŠTROS

Upor nekaj tisoč mornarjev avstro-ogrškega vojnega ladjevja 1. februarja 1918 v Boki Kotorski je brez primere v dotedanji zgodovini. Neposreden povod za tako odločitev je bila vzplamtevača revolucionarna misel, ki je pod vtisom oktobrske revolucije v Rusiji vse bolj prodirala v vrste avstrijskih vojakov. Hkrati je vladalo med moštvom tudi nezadovoljstvo zaradi slabe hrane in odnosov oficirjev do posadk. V bazi v zalivu Boke Kotorske je bilo tedaj zasidranih 40 različnih bojnih ladij, med njimi tudi podmornice. Tretji dan so upor zadušili. 800 mornarjev z najbolj angažiranih ladij so zaprli in 40 vodilnih upornikov so v Kotoru pred naglim sodiščem obsodili na različne zaporne kazni, štirje med njimi pa so bili obsojeni na smrt. To so bili František Raš (Čeh), Antun Grabar, Jerko Šišgorić in Mate Brničević (Hrvatje).

Med uporniki je bilo tudi veliko Hrvatov, Čehov in Slovencev in nekateri med njimi živijo še danes. Te dni mineva 50 let od tega pomembnega dogodka. V spomin nanj sta bili 1. februarja letos v Boki Kotorski in v Pragi veliki proslavi. Proslave v Pragi, ki jo je organizirala Zveza protifašističnih bojnikov Češko-slovaške, se je kot predstavnik iz Jugoslavije udeležil Celjan Franc Štros, član eksekutive revolucionarnega odbora na matični 6000-tonski bojni ladji Gaa. Kot prvega torpedistu na tej ladji je ostal razvoj tedanjih dogodkov zelo živo v spominu. Pred njegovim odhodom k sobojevnikom v Prago smo iz daljšega razgovora zapisali tole:

— Slišal sem, da ste za 50-letnico kotorskega upora prejeli kar dvojno vabilo za udeležbo na dveh proslavah: za v Kotor in v Prago. Kam torej odpotujete?

— V Prago. Pravzaprav me kot jugoslovanskega predstavnika pošilja na tamšnjo proslavo zvezni odbor Zveze združenih borcev Jugoslavije. Veseli me, da se bom po toliko letih lahko srečal z udeleženci upora. Sicer pa sem se z dvema, tremi iz Češko-slovaške, Avstrije in Madžarske srečal že pred vojno in tudi po osvoboditvi.

— Kako ste doživljali prve trenutke, ko je z admiralske ladje St. Georg počil strel k upor?

— Predvsem me to ni presenetilo. Vedel sem za priprave, skratka, vedel sem, da se bo nekaj zgodilo. Z nekaterimi člani posadke smo se o bližajočem koncu Avstro-Ogrske in o drugačni ureditvi že precej prej pogovarjali. Pri marsikom si lahko naletel na napredne ideje.

Usodni strel: 1. februarja 1918 opoldne

Da, ob usodnem strelu? Počil je opoldne 1. februarja. Tisti, ki smo bili določeni za ključne naloge, smo koj vedeli, kaj nam je storiti. Predvsem smo se hitro oborožili s puškami in strojnimi. Poseben oddelek je imel nalogo zapreti vse nevarne oficirje in podoficirje. Med nami je kar vrel od razburjenja in pričakovanj, kako se bodo dogodki razvijali. Ni bilo vse tako gladko, predvsem pa ni bilo med oddaljenimi ladjami prave povezave in enotnih akcij.

Na matični ladji Gaa, do deljeni podmornicam, ki so bile zasidrane skupaj z našo ladjo pod Dženoviči, je bil predsednik uporniškega komiteja Polak, Franc Bajžl iz Stražišča pri Kranju pa podpredsednik, Mate Brničević, ki je bil pozneje ustreljen, je bil prvi član komiteja, sicer pa topničar. Komandant lad-

so začeli iz trdnjav s topniškimi ognjem. Zadeta je bila na komandni most in pri tem je bil ubit sam komandant ladje. Avstrijska komanda na kopnem je očitno ujela večino telegrafskih sporočil, da so lahko tako hitro ukrepali.

Csepel ni prišel do St. Georga

Do premikov je prišlo popoldne tudi okrog admiralske ladje St. Georg. Križarki Novara in Helgoland sta prosili za umik pred topniškim ognjem, ki bi ju utegnil zadeti iz obalnih utrd in topovskih baterij, razvrščenih na hribu. Razvrstili sta se za nami blizu ožine Verige in pred njima še dve nemški podmornici.

Tudi rušilci so nameravali iz upornega središča. Na lad-

Franc Štros: »Na vojnih ladjah so zavihrali rdeči proletarski prapori...«

ji Gaa smo bili prepričani, da se bočejo rušilci izmakniti mimo nas in se pridružiti tistim, ki so čuvali izhod na odprto morje. Zato je tudi padel en topovski strel proti rapidnemu rušilcu Csepel, ki je zaplul s polno paro proti St. Georgu.

Ko je rušilec plul proti ožini, sva bila s komandantom Gaa, Pralom, na komandnem mostu, ob topu kalibra 75 na premcu pa Mate Brničević, toda bil je brez municije. V hipu sem skočil s komandnega mosta, zakaj posadka dveh mož, ki bi morala podajati granate, se je »razgubila«, vzela granato, ki jo je neki mornar molil iz podkrova, in jo nese! Brničeviću. To je bi-

Od 1. do 3. februarja 1918 so se uprli mornarji avstro-ogrške vojne mornarice v Boki Kotorski. Med uporniki je bilo tudi precej Slovencev. Na sliki: razoroženi uporniki.

lo nivoze! Brničević je sprožil in hip nato se je pred Cseplom dvignil mogočen stebel vode. Ladja je zaplula v polkrog ter se vrnila v sidrišče k ostalim. Razen strela k upor z ladje Sankt Georg 1. februarja opoldne je bil to drugi strel z uporne ladje. Povod za to, kot sem dejal, je bil sumljivi manever rapidnega rušilca Csepel.

V dneh upora so bili mornarji na vseh ladjah več ali manj pod orožjem. Štros se spominja, da se tri dni niso slekli in legli k počitku. Hrana so na njihovi ladji zamenjali z oficirsko. Zalog je bilo še za dober mesec.

Na ladjah so zavihrale rdeče proletarske zastave

Takoj po upor so na vseh ladjah sneli črno-žolte avstro-ogrške zastave in jih zamenjali z rdečimi, proletarskimi. Marsikdo se je v zvezi s tem že vprašal, od kod tedaj mornarjem proletarske zastave.

— Tovariš Štros, zares, od kod ste tedaj dobili rdeče zastave?

— Vsaka bojna ladja je imela rdeče zastave kot signalno znamenje. Rdeča zastava se dvigne na jambor v primeru vkrcavanja streliva

na ladjo. Tako množično kot v dneh od 1. do 3. februarja v Boki Kotorski dotlej še nikoli niso vihrale z jamborov bojnih ladij rdeče zastave. To niso bile več signalne zastave, bile so zastave upora, proletarske znamenja, pod katerimi so vrela kaj različna hotenja. Toda skupna hotenja so bila mir, izboljšanje življenjskih pogojev mornarjev in demobilizacija.

Iz zgodovinskih virov izhajajo, da je centralni komite upornikov predal kontraadmiralu Hansu zahtevo, naj vlada čimprej sklene mir na osnovi sovjetskega predloga, da se vojska demobilizira, prizna narodom pravica do samoopredelitve, da se takoj zboljša položaj mornarjev, vojakov in njihovih družin in končno, da ne bodo izvajane represalije zaradi »izvedene demonstracije« (upora). Podobne zahteve mu je predal tudi predstavnik delavcev iz ustanov vojne mornarice v Boki Kotorski, s katerimi so snovalci upora že poprej imeli ilegalne stike. Omenjene zahteve so bile v Dženoviču in Tivtu.

Ultimat komande drugi dan upora

Drugi dan upora ob 2. uri je komanda vojne luke uporniškim enotam izdala ultimat, naj se predajo do 8. ure, vendar so ta ultimat uporniki odbili. V novonastali situaciji se uporniki očitno niso znašli. O nadaljnjih ukrepih je vladalo dvoje mišljenj. Rezervni zastavnik A. Sesan je menil, naj bi uporniško brodoge izplulo in se priključilo silam antante, vtem ko je vodja upora podoficir F. Raš vztrajal, da ostanejo v Boki Kotorski, misleč, da je na njihovi strani ostala vojska in da bo upor zajel tudi druge mornariške baze ob Jadranu in se razvel po državi.

Neenotnost je imela svoje posledice, zakaj že isti dan popoldne so oficirji na križarkah Novara in Helgoland ter na sedmih rušilcih prevzeli spet komando v svoje roke. Komanda vojne luke je uporniškim ladjam podaljšala ultimat za predajo do 10. ure 3. februarja.

O tem, kako je bilo v tistih usodnih trenutkih na ladji Gaa, je Franc Štros med drugim dejal:

»Tudi na Gai so razpravljali o možnosti za izplutje na odprto morje. Pral in Polak sta se pogosto sestajala s strojniki, ki so trdili, da bi bilo preveč tvegano pogrnati stroje, ker ladja več let ni plula. Nastati bi utegnile okvare in bi v ladjo vdrla voda. Ali je bilo to res, pač v tisti situaciji ni bilo moč preverjati. Večina tehničnega osebja so bili Madžari in Avstrijci in torej manj naklonjeni revolucionarnim akcijam proti režimu.«

Začetek konca črno-žolte monarhije kljub propadlemu upor

Ponoči med 2. in 3. februarjem, ko so bili kotorski uporniki v določeni negotovosti, kako prav ukreniti, se je Boki Kotorski že približevala 3. divizija bojnih ladij iz Pulje. Po pripovedovanju udeležencev kotorskega upora te ladje niso predstavljale kakšne večje bojne moči, ki se ji vojaški arzenal Boka Kotorske ne bi mogel upreti. Največjo nevarnost za izplutje na odprto morje so predstavljale utrbe Španjol in Kobile na kopnem. Toda pod vtisom prisotnosti došlih vojnih ladij in zaradi drugih okoliščin je oficirjem uspelo na ladjah spet prevzeti oblast. Ob 9. uri 3. februarja je bila na admiralski ladji Sankt Georg sneta zadnja rdeča zastava — upor je bil zaduščen. Upor, ki ni ostal brez odmeva v svetu. Med drugim je don Niko Luković (nekdanji vojaški kurat pri vojni mornarici) zapisal, da zaradi kotorske vstaje avstro-ogrška mornarica ni bila več sposobna za večjo akcijo. To je bil začetek konca črno-žolte monarhije. V vstaji so se odsvitali napredne ideje in boj delavskega razreda. V tem je zgodovinski pomen vstaje kotorskih mornarjev.

■ Spomin na ta veliki zgodovinski dogodek izpred 50 let je te dni znova oživel na dveh osrednjih proslavah: v Boki Kotorski in v Pragi, ki so se jih udeležili nekateri še živeči udeleženci upora. Ob njihovi navzočnosti je spomin na dogodek zaživel še popolneje.

F. KRIVEC

Pogled na Perast v Kotorskem zalivu

Stric iz Amerike

Mi imamo strica v Ameriki. In ta naš stric je živ. Ziv in krepak je lepega dne sedel v letalo in priletel v Italijo. Tako smo spoznali strica iz Amerike.

Stric iz Amerike je prišel s kovčkom, z žepnim slovarčkom, s kopico denarja in škaflo svinčnikov.

To je bila škafla tistih ameriških svinčnikov iz posebno mehkega lesa, ki imajo na koncu radirko. Stric iz Amerike je dal vanje vtisniti svoj priimek — ki je kajpada tudi naš — in Rim—New York.

Stric iz Amerike je nekaj časa ostal v Italiji, nato pa je spet sedel v letalo in odletel.

Stric iz Amerike je odpotoval v Ameriko s kovčkom, z žepnim slovarčkom, s kupom denarja in brez škafle s svinčniki. Škaflo s svinčniki je prepustil nam. Je iz pozabljenosti: podaril nam jo je. Rekel je:

»Ti študiraš arhitekturo, potrebovala jih boš.«

Potem se je zamislil in rekel mojemu očetu:

»Tudi tebi ne bodo odveč.«

Prav tako ne bodo odveč niti moji mami niti moji sestri, saj so svinčniki zelo uporabni.

Stric iz Amerike je, kot sem že rekla, odpotoval. Odpotoval je razburjen in srecen, ker nas je spoznal, ker

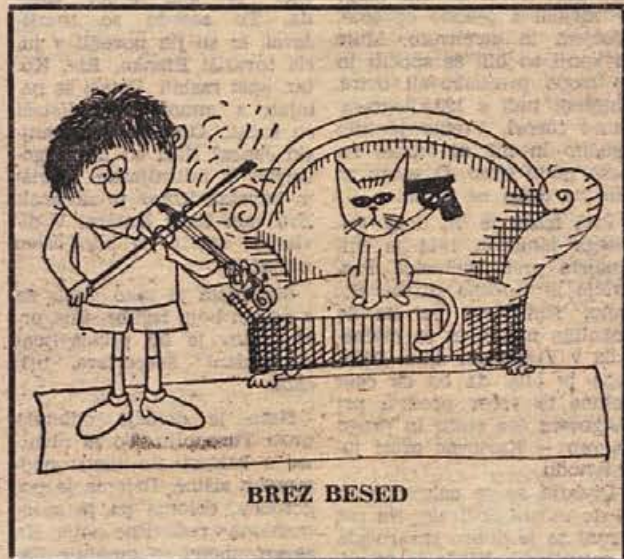
je videl Italijo, ker je bil deležen tako lepega potovanja in ker nam je dal dve sto daril. Toliko je bilo namreč svinčnikov.

»Mnogokrat se vas bom spominjal,« je rekel ob slovesu. Poslal vam bom še da

arhitekturo, torej mi bo poslal kakšen ameriški časopis o arhitekturi.

»Verjetno,« je rekel oče. »Očetu bo poslal parker,« sem nadaljevala.

»To je lepo darilo,« je rekla sestra. »Kaj pa meni?«

BREZ BESED

ril,« je rekel očetu, »in tebi,« je rekel meni, »in tebi in tebi,« je rekel moji mami in moji sestri.

»Kdo ve, kaj bo to?« je rekla moja sestra.

»Zase za gotovo vem,« sem odgovorila. »Ve, da študiram

»Mami bo poslal nogavice,« sem rekla.

»Pa meni?« je ponovila moja sestra.

»Tvoje darilo bo bržkone presenečenje,«

»Čudovito!« je vzkliknila sestra. »Moje darilo bo najlepše.«

Preživel smo nekaj srečnih tednov.

Potem smo dobili paket od strica iz Amerike.

V paketu so bili štirje po polnoma enaki zavojčki.

»Živijo!« smo vzkliknili, »za vsakega eden.«

Na zavojčkih ni bilo imen.

Ljudska modrost

Vsaka beseda nima odgovora.

Vsaka nesreča vodi k sreči.

Vsaka pesem ima konec.

Vsaka ptica leti k svoji trum.

Vsaka ptica rada tja leti, kjer se izvali.

Vsaka reč le en čas trpi.

Vsaka vas ima svoj glas.

»Kdo bi vedel, kateri je moj,« je rekel vsakdo izmed nas.

Odpri smo prvega.

V njem so bili svinčniki. »Gotovo so za očeta,« sem rekla.

»Ne, pač pa zate,« je rekel oče. »Ti študiraš arhitekturo in potrebuješ svinčnike.«

»Prav gotovo niso zame,« je rekla sestra.

Odpri smo drugi zavojček. Svinčniki!

»Ta dva zavojčka sta bila za vaju,« je rekla sestra meni in očetu.

Odpri smo še tretji zavojček.

»Enako darilo je izbral tudi za Victorio,« je rekla mama.

Pred nami je ležal četrti zavojček, zavrt prav tako kot prejšnji trije.

Da, mi imamo strica v Ameriki, on pa ima tovarno svinčnikov.

V nas je še tlel kanček upanja.

Odpri smo zavojček in upanje se je sesulo.

Bilo je osemsto svinčnikov z osemstotimi radirkami na koncu in z osemstotimi napisl »Rim—New York« z raven osemstokrat vtisnjene stricevega priimka, ki je kajpada tudi naš.

»Pokazali jih bomo prijateljem,« sme rekli, »saj vsakdo res ne more imeti svinčnika, na katerem je vtisnjeno njegovo ime.« (A. B. V.)

Rudi Simčič: SREČANJE ŽUŽELK (grafična kreda, 1963)

V. ŠIAKOV:

Ubogi sneženi mož

Sneženi mož se je naveličal biti samo bel in hladan.

Naveličal se je jesti le mrzle jedi, ki hlade želodec. Odšel je v trgovino, kjer prodajajo električne aparate.

Kaj želite, sneženi mož?

Električni štedilnik. Kateri so najboljši?

Prodajalec je sneženemu možu pokazal enega izmed štedilnikov in ta ga je kupil. Tudi sneženi mož si je zaželel višji standard. Odšel je štedilnik na šolsko dvorišče, kjer je stanoval.

Poslej je sneženi mož jedel le vroče jedi, se sladkal s toplimi čaji, pil je vrelo žganje in kuhano vino.

In črevesje sneženega moža se je začelo počasi, a zares topiti.

Nauk: VČASIH NI DOBRO KAR NA SILO DVIGATI STANDARDA! LAHKO SE NAM MASCUJE.

ZVONIMIR DRVAR:

Televizija naša vsakdanja

Televizija je naša najmlajša in najbolj popularna(?) umetnost. Prihaja v vsako hišo. Nastala je s križanjem gledališča, stripa, tehnike, kriminalnega romana in reklame za zobno kremo.

Gre pravzaprav za leseno škaflo, na kateri se prikazujejo slike. Na prvi pogled — nič, a posebno še — na drugi pogled.

Pred televizorjem venejo čvrtlice.

Kanarček neha peti v roku petnajstih dni. V nadaljnjih petnajstih dneh pa pogine.

Na televiziji lahko vidite vse. Po televizorju vam ponujajo alkohol in nikotin. Vseh vrst. In vsaka

vrsta je najboljša, tako da se slednjič res težko odločite, s katero izmed njih bi se najbolj uspešno zastrupljali.

Poleg alkohola in nikotina vam toplo priporočajo pesmi tega in tega pesnika, ki je sicer najboljši prijatelj urednika oddaje, o čemer pa se vam niti ne sanja in se vam sanjati tudi ne sme. Če je treba, tega pesnika zvečajo tudi pred kamero. Resda ni fotogeničen, njegovi odgovori pa so neverjetno pametni. Pa tudi ni čudno. Osem dni se jih je gull na pamet, da bi lahko odgovorjal čim bolj spontano.

Če zamenjajo urednika, brž računajte z novim pesnikom. Najboljšim.

Seksualno vas vzgajajo, če ste seksualno nezgojeni. Na vse mogoče (in nemogoče) načine vam skušajo izvesti smeh. Ponujajo vam zobno kremo.

Meni je zares žal le to, da v televizijski program še ni uvrščena razlaga sanj. Kakšna škoda! Sinoči sem sanjal, da so bile ukinjene vse slabe oddaje na televiziji in da sem bil zaradi pomanjkanja programa prisiljen prodati televizor.

Toda prav nihče ga ni maral kupiti, pa sem ga vrgel skozi okno.

Zdaj me zanima: kaj pomenijo te sanje?

Prevedla:

Alenka Bolč-Vrabčeva

Ko je videl, da ga Seljan ne sluša, hotel je iti sam vrata odpirat. Ali Seljan ga prime krepko za roko ter mu reče odločno:

»Stoj, Sónnik; jaz menim, da bo vendar bolje, če vrata ostanejo zaprta, bolje zate, ne zame. Kar se pa tiče moje hčerke in tvojega sina, rečem ti samo to: ne prenašli se, da se ne boš kesal. Ti si me krivo razumel ali se pa delaš, kakor da bi me bil. Ko bi jaz hotel, da privoliš v to ženitev, ne bilo bi potreba, da te prosim. Ti sam bi me prosil, preden potihne ropotanje tega voza, ki drči zdaj mimo tvoje hiše po cesti; na kolenih bi me prosil, Sónnik, samo da bi te jaz hotel tako ponižati; ali zaradi tega nisem prišel.«

»Prej sem menil, da si pijan, zdaj pa vidim, da si znorel; z norim človekom se samo norec pogovarja. Poberi se; če ne, ti pomagam!«

Te grozeče besede je govoril Sónnik brez priprave, samo da bi zakril kolikor moči strah, ki so mu ga bile zbudile zadnje besede Seljanove. To je Seljan dobro čutil, hotel je končati neprijetni pogovor, reče mu torej naravnost:

»Sónnik, Zaplotniku so na sledu; to sem ti prišel povedat; stori zdaj, kar se ti zdi!«

Strela je bila udarila v hrast. Vsa kri je Sónniku sllila proti srcu; bled kakor zid se je tresel po vsem životu, za stol se je moral prijeti, da bi ne omahnil. Ko bi mu bil Sónnik ne vem kaj storil, zdaj je bil Seljan za vse maščevan. Usmiljenje je imel z ubogim možem, ki je tako ponižan trpel pred njim. V tolažbo mu reče z ginjenim glasom:

»Mene se ne boj, Sónnik! Stori sem ti zaradi tvojega sina, kar sem mogel, morebiti več, nego sem smel; zdaj grem. Zbogom!«

Nato odklene vrata in odide.

Tako imenitnega dneva ni morebiti imela okrajna gosposka v trgu, odkar je bivala v tem kraju.

Imeli so Zaplotnika!

V bližnji vasi se je bil zvalil z neko deklino; k nji je v mraku hodil vasovat. Ko se je to zvedelo, so poslali tja dva žandarja, ki sta ga čakala skrita.

Se tisti večer jima je šel brezskrbno v past. Nič se ni branil, ko sta planila nanj iz zakotja, mirno se jima je dal vklemiti in gnati v trg. To je bil torej oni glasoviti Zaplotnik, katerega je bilo težko ujeti, še teže držati! Kakemu razbojniku ali sploh velikemu hudodelcu ni bil podoben; mlad je še bil in dosti čednega lica; in res je imel srečo pri ženskem svetu; a ravno to je bila njegova nesreča.

Veselo je sijalo z lica okrajnemu sodniku, ko zagledal ujetnika pred sabo; mislil si je: Nam ne uideš; dobro hočemo shraniti takega ptica! Sam je šel pregledat ječo, lastnoročno je pretipal železno omrežje, s katerim je bilo zavarovano njeno edino okence. Sam je dvakrat krepko obrnil ključ v vratih za njim in potem še poskusil, če zapah dobro drži. Zadovoljen je bil in mirno je šel spat po tem imenitnem opravku.

Novica, da imajo Zaplotnika, se je hitro raznesla po vsem trgu; a reči ne moremo, da so bili tržani kaj posebno veseli, samo radovedni so bili, kaj bo dalje.

»Sónnikovi niso zvedeli zadnji te imenitne dogodbe. Sónnika ni bilo ves tisti dan ne na kosilu ne na večerjo. V svoji sobi je tičal, ženi je dejal, da mu ni nič kaj prav; a vendar ga ni mogla pregovoriti, da bi poslal po zdravnika. Pozno po večerji je šla Liza gor k njemu gledat, kako mu je. Za mizo je sedel

zamišljen; obličja mu ni videla, v obeh rokah mu je bilo skrito.

»Zakaj ne greš v posteljo, Andrej?« ga vpraša skrbna žena.

»Pusti me, saj nisem otrok,« ji odgovori neprijazno.

»Ali veš kaj novega? — Tistega Zaplotnika so prijeli!«

Sónnik se zgane pri teh besedah, kakor bi ga bil gad plčil. To je bilo dobro, da v tem trenutku ni videla njegovega obraza. Zapazila je bila pač, kako se je bil zdrzil, a menila je, da je to storil iz nevolje, da ga nadleguje s takimi ničevimi stvarmi. Vošči mu torej lahko noč, potem tiho odide.

Ko je Sónnik zopet sam, vzdihne iz globočine srca: »Zdaj je vsega konec.«

Ko je to izgovoril, trči obupno s čelom ob mizo. Čez nekaj časa vstane ter začne hoditi po sobi; kakor zblaznel je mahal z rokami okoli sebe. Nato se zopet zgrudi na stol. Zopet čez nekaj časa vstane, odpre miznico ter začne pregledovati in prebirati razne listine, katere je imel v nji spravljene. Nekaj jih odbere, zveže in shrani, druge vtakne v peč ter jih zažge. Naposled zopet sede ter nasloni čelo na mizo, kakor da bi dremal.

Se nekdo drug je bil, ki mu skrb ni dala spati tisto noč. Seljan je bil že v postelji, ko mu potrkala neki znanec mimogrede na okence in sporoči, kaj se je zgodilo.

»Kdo bi si mislil,« je dejal sam pri sebi, »da pojde to tako hitro? Zdaj je pač vse izgubljeno. Stori se, kar sem mogel; svaril sem Sónnika, naj se varuje; ali kakor zdaj vidim, bilo je prepozno. Zdaj ni več pomoči. Zaplotnika bodo izpraševali, in povedal bo vse; kako da ne bi? Kaj je pomagalo vse moje prizadevanje? Kaj morem zdaj? Ko bi tudi šel k Zaplotniku v ječo, ko bi me pustili k njemu, ko bi ga prosil s povzdignjenimi rokami, naj molči: vse zastoj!«

SKRIVNI POHOD ŠTIRINAJSTE

Januarja in februarja letos mineva 24 let, ko je slavna XIV. divizija šla na zgodovinski pohod iz Bele krajine na Štajersko.

Objavljamo odlomek iz knjige Lada Ambrožiča - Novljana »Pohod Štirinajste«, ki je prejela nagrado »Vstaje slovenskega naroda za leto 1967« (založila ČZP »Soča« v Novi Gorici 1967 kot 33. delo knjižnice NOV in POS).

Štirinajsta divizija je odšla na legendarno pot 6. januarja 1944. 6. februarja zvečer je prekoračila Sotlo in tako začela težko, utrujajočo bitko na poti skozi Kozjansko, čez Konjiško goro, Paški Kozjak na Mozirske planine. Pohod se je končal 26. februarja 1944. Divizija je imela hude izgube, vendar je ohranila še dovolj moči, da je potem, ko se je okrepila z novimi partizani iz Štajerske, izpolnila svojo zgodovinsko nalogo v severni Sloveniji.

Štirinajsta divizija je imela v svoji sestavi Tomšičevo, Šerčerjevo in Bračičevo brigado. Šerčerjeva je imela štiri bataljone, ostali dve brigadi pa po tri. Pri odhodu iz Bele krajine je imela 1.112 borcev in bork. Njena oborožitev je bila izredna. Imela je 2 protitankovska topa, 9 težkih minometov in 18 lahkih minometov, 12 protitankovskih pušk, 12 težkih strojnic, 35 lahkih strojnic, 180 brzostrelk in kakih 900 pušk. Štirinajsta je nosila s seboj mnogo rezervnega streliva za vse vrste orožja. V brigadnih in divizijskem pratežu je bilo 126 tovornih živali (konji in mule), v divizijskem štabu pa so imeli 6 jahalnih konj.

V slovenski narodnoosvobodilni vojski dotlej še ni bilo tako dobro oborožene in kadrovske močne enote, kot je bila Štirinajsta. Sestavljena in opremljena je bila tako, da bi premagovala dolge zimske marše, se uspešno bila na Štajerskem in da bi z mobilizacijo narasla v močno divizijo.

Mnogo smeri je bilo, ki bi jih bila lahko ubrala Štirinajsta na Štajersko. Glavni štab NOV in PO Slovenije se je odločil za dolgo smer čez Hrvaško, prek Turopolja, Moslavine, Kalnika in Zagorja v nadi, da bo divizija tako presenetila Nemce in se kot celovita enota pojavila na Štajerskem.

Pričujoči sestavek opisuje prvo etapo pohoda Štirinajste skozi Hrvaško.

Po starih, preizkušenih navadah je Štirinajsta hodila vso noč. Borci so bili težko otovorjeni z osebno opremo, orožjem in strelivom. Mule in konji so bili še spočiti in so naglo preskakovali ovire, obloženi tudi s 120-kilogramskimi tovari. Vreme je bilo ugodno in tič ni kazalo na kako hudo zimo. O snegu ni bilo ne duha ne sluha.

Prvi marš je bil dolg. Desetega januarja 1944 je Štirinajsta prek Bukovice, Prekričja in Kostela prišla v Sv. Jaro. Tomšičeva pa šla še nekoliko naprej in se razmestila v Vranovem dolu. Določena je bila, da bo na čelu kolone ta večer prodrla pri Galgovem čez cesto in progo Zagreb - Karlovac proti jugovzhodu.

Divizija se je nahranila in je do večera počivala. Na vse strani se je dobro zavarovala s patruljami. Nihče je ni napadel. Ljudstvo jo je povsod zelo prijazno sprejelo.

O boju na komunikacijah je Viktor Avbelj - Rudi 11. januarja 1944 (z depešo) obvestil glavni štab Slovenije: »Prešli smo cesto Zagreb - Karlovac; na cesti in na progi so nas pričakali Nemci, legonarji in ustaši. Po srditih borbi nam je uspelo prebiti obe komunikaciji. Vemo za 36 žrtev, med njimi komandanta 2. UB tovariša Jake in več ranjenih, med njimi 2 hudo. Morala odlična... Hrvat je nam gredo na roko. Rudi.«

Ena mina je padla v bližino, kjer je stal komandant Šerčerjeve brigade Jakob Rihar. Silen zračni pritisk ga je tako močno vrgel, da je zaradi notranjih poškodb umrl. Tone Vidmar - Luka navaja v dnevniku, da so imeli tri mrtve in 16 ranjenih. Dr. Ivan Kpač - Pauček, zdravnik Bračičeve brigade, pravi, da je bilo malo ranjencev, čeprav je bil boj srdit. Ranjenci so zvečine imeli lahke poškodbe. Razstrelki min so jih le komajda ranili po telesu, tako da jih ni bilo treba prenašati. Med padlimi je bil tudi propagandist Šerčerjeve brigade dr. Krže.

Kronika XIV. divizije* bož za prehod čez komunikacije takole opisuje:

»Ko je šla Tomšičeva čez cesto, ki vodi v Karlovac, je razbila zasedbo bojne vrste

ustašev in tako je divizija je prišla do proge, kjer je bila zopet zaseda. To zasedo so tomšičevci, ki so jih povedli v juriš tovariši Efenka, Ris, Kotar, spet razbili. Ustaši so nabijali z minometom. Ustaši so krčali: Očeš cipele, kranjski Janez? Naši so jim odgovarjali z mitraljezom, juriš in kapetan Kotar je zaklical: Evo vam živog Kotara! V divizijski zaščiti je bilo osem ranjenih.

Štirinajsta je tako mela že v prvem boju izgube. Ena prvih žrtev je bil proslavljeni komandant Šerčerjeve brigade.

Nato je divizija odhitela proti Turopolju. To je ravnina s kakimi sto metri nadmorske višine. Deloma je pogozdena, deloma pa je spremenjena v rodovitno polje. Na severovzhodu jo omejuje Sava, na jugovzhodu pa se teren dviga za kakih 100 metrov in tu so dobri položaji za boj proti sovražniku, ki bi poskušal napadati s severa. Divizija se je 11. januarja popoldne nastanila na severozahodnem delu tega valovitega ozemlja. Tomšičeva brigada je bila v vasi Štarjak, z dobrimi obrambnimi položaji na koti 216. Bračičeva je šla v Lipnico, poveljstvo divizije pa se je s Šerčerjevo brigado utaborilo v vasi Mački.

Divizija se je dobro zavarovala, saj je bil Zagreb le kakih 15 km daleč in ga je bilo s položajev prav lepo videti.

Tega dne (11. januarja) je divizijo doletela še ena nesreča. V Štarjaku je mincem Tomšičeve brigade v topli hiši eksplodiralo kakih 15 kg razstreliva. Trije so bili mrtvi (med njimi en civil), deset pa je bilo ranjenih. Hiša je bila popolnoma porušena. Vzrokov za eksplozijo niso ugotovili.

12. februarja zjutraj je Štirinajsta že bila na novih položajih. Tomšičeva je zasedla vas Dubranec, Šerčerjeva Kjučič brdo, Bračičeva brigada pa Kozjačo. Tu so bili izloščeni položaji za dolg marš čez Turopolje na levi breg Save. Na tej poti o divizijo pričakovale hude ovire: naprej globoko blato, nato cesta in železniška proga Za-

greb - Sisak pa reki Odra in na koncu Sava.

Divizija se je spotoma povezala z enotami hrvaških partizanov in vzpostavljala stik s civilno oblastjo. Zakaj na vsaj poti doslej je ni bilo vasi, ki ne bi imela narodnoosvobodilnega odbora. Ljudstvo je z veliko ljubeznijo sprejemalo slovenske partizane. Tod so prebivalci sicer bili revni, toda vseeno je imela divizija dovolj hrane. Povsod je bilo videti ostanke ustaškega terorja. Hrvaški partizani so nosili še triglavke, medtem ko so v diviziji imeli vsi titovke. Ta pokrivala so bila večkrat vzrok kaknega nesporazuma ali celo panike med prebivalstvom.

Štirinajsta je z močno oborožitvijo, disciplino, odločnostjo v boju in lepim odnosom do prebivalstva požela velike simpatije.

Tudi na nove položaje Štirinajste so 12. januarja zjutraj izvedli napad manjši oddelki Cerkezov iz sestave Kozaske divizije. Prišli so v Šiljakovino. v Don. Dragonošce in Gudce. Šerčerjeva in Bračičeva brigada sta zasedli ugodne položaje, in ko je začela Bračičeva s minometi obstreljevati ustaše, so se leti umaknili.

Štirinajsta je ves dan 12. januarja počivala, da bi si nabrala moči za dolg marš, ki ga je začela 13. januarja. Doselej so mnogi partizani sumili, da gredo v Bosno v sestavo glavnih sil vrhovnega štaba. To je bilo dobro in pravi cilj Štirinajste je tako še vnaprej ostal dobro prikrit.

Prenos čez Savo je Štirinajsto zelo skrbel. Herman Slamč-Urh, šef obveščevalnega centra Bračičeve brigade, poroča, da so 12. januarja v zgodnjih popoldanskih urah sklicali v vasi Gudci sestanek štaba Štirinajste, ki so se ga udeležili komandanti in politkomisarji brigad ter šefi obveščevalnih centrov. Edina točka dnevnega reda je bila prehod divizije čez Savo, kar naj bi se zgodilo v noči 14. januar. Organizacija prehoda je bila zaupana obveščevalcem. Odprava je imela enaindvajset mož, med njimi so bili šefi obveščevalnih centrov vseh treh brigad. Oborožitev: 19 brzostrelk in dve strojnice.

Po napornem in skrbi polnem maršu je odprava srečno prispela v vas Veleševac. Ko so po dolgem iskanju ponoči našli terenskega aktivista, ki jim je povedal, da sta na voljo dva pontona, s katerima bodo divizijo kaj hitro prevrgli na drugo stran Save, se je ena patrulja vrnila poročat diviziji.

Divizija se je nato podala na pot skozi Kravarsko, Podvornico in Ogulinac. Tu so šli čez cesto, železniško progo pa so prekoračili med železniškima postajama Turopolje in Peščenica. Zaščitnico iz sestave Bračičeve brigade so na progi napadli. Pogrešali so enega mitraljeza. Štirinajsta je šla naprej skozi velike močvirne gozdove. Čeprav je bil mraz, je bilo do 20 cm blata, saj so partizani tanko zamrzlo skorjo kmalu razmehčali. Ko je odšel zadnji borec, je bila pot podobna široki, zoranji njivi. Sem pa tja so bile na poti tudi velike luže, ki jih je pokrival led. Nekateri so se podrsali čeznje, marsikdo pa se je tudi okopal. Blato je bila velika ovira na pohodu. Tovorna živina se je le stežka premikala.

(Nadaljevanje prihodnjic)

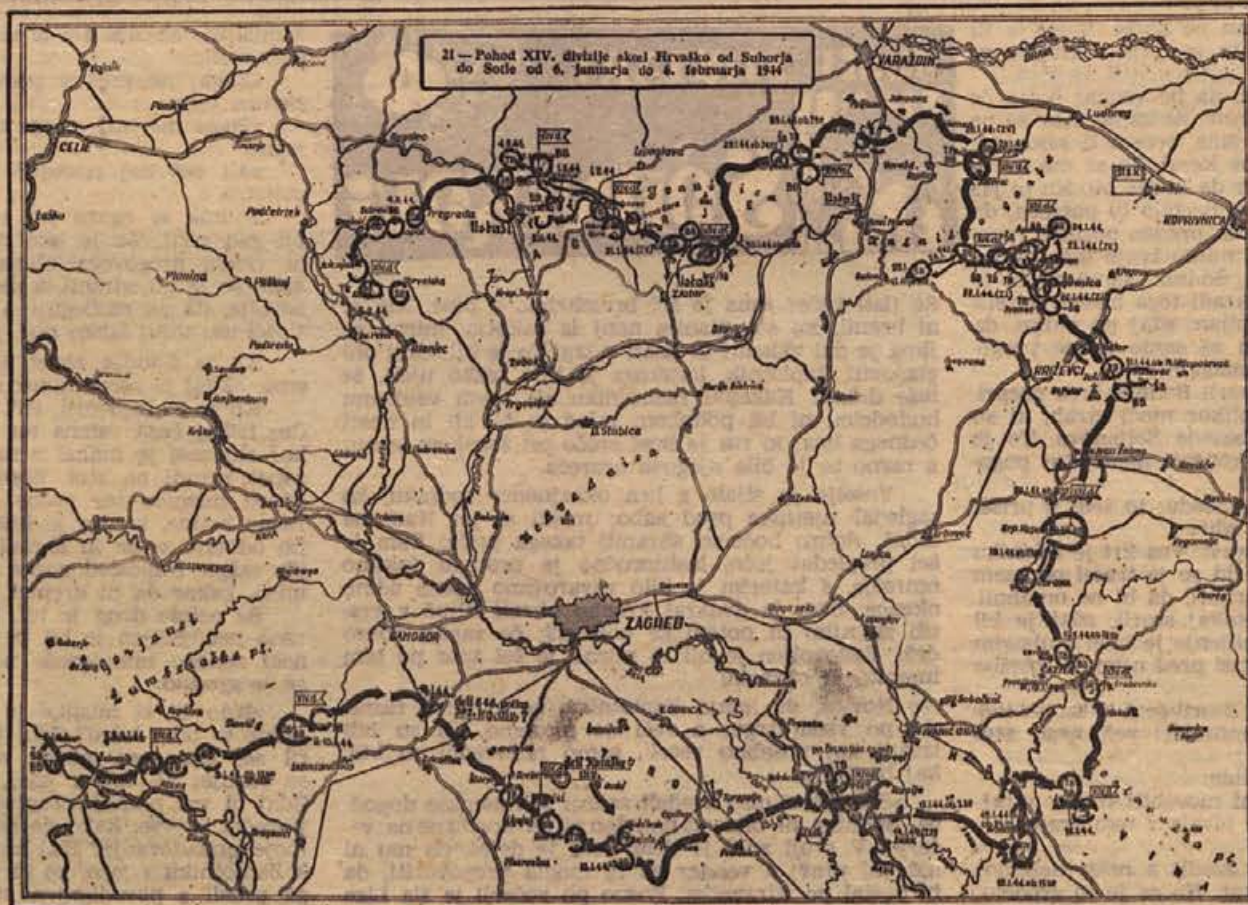
Začetek zgodovinskega pohoda Štirinajste na Štajersko je bil 6. januarja 1944, ko je divizija s Suhorja odkorakala v Vivodino. 7. januarja je bil v Vivodini miting, nekako poslovilna slovesnost. Naslednjega dne pa je divizija prejela od glavnega štaba Slovenije končno povelje in navodila, nakar je bila majhna slovesnost. Okoli poldne devetega januarja so se brigade razvrstile v kolono s Tomšičevo brigado v predhodnici in začeli korakati proti Sv. Jani. Bil je slovesen trenutek. V brigadah je bilo veselo razpoloženje: zastave pred bataljoni, komandanti na konjih, harmonike, v čutarah vino... Velike gručice ljudi so stale ob cestah in občudovale naše borce v dolgih kolonah, dobro oborožitev in vihrajoče zastave... Tako pravi kronika XIV. divizije.

Nekaj ponosnega, velikega je tedaj bila Štirinajsta. To je bila enota neugnanih, do zob oboroženih borcev, ki so vedeli, da gredo na dolgo, naporno, a zelo pomembno pot Kolona zdravih in mladih ljudi se je prepustila enakomernemu gibanju marša in je v čutila nezlomljivo moč. Divizijsko poveljstvo jo je vodilo z zavestjo, da začnejo nekaj pomembnega.

Za sedaj je bila njegova naloga, da prepelje Štirinajsto varno in kolikor moči tajno do Sotle, da se ogibajo bojev pa varujejo življenja in zdravje partizanov.

Lahko si predstavljamo s kakšno zavzetostjo so spremljali člani glavnega štaba Slovenije to s tolikšnim trdom in s tolikšno ljubeznijo

sestavljeno partizansko enoto in s kakšnim občutkom moči in vere v končno zmago jo je pozdravljalo hrvaško prebivalstvo.

Zaskrbljujoče številke za dolensko osnovno šolstvo

V svojem članku želim razgrniti širši javnosti nekaj problemov osnovne šole, ki so včasih vse preveč sramežljivo skriti v zbornicah šol ali na straneh strokovnega tiska, menim pa, da bi morali z njimi seznaniti tudi širšo javnost.

Polovica učencev hodi 10 let v šolo

Po podatkih zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Novem mestu je v lanskem šolskem letu s področja občin Novo mesto, Trebnje, Črnomelj in Metlika komaj 39,1 odst. učencev v osmih letih šolanja uspešno dovršilo osemletko. Na nekaterih šolah je bil ta odstotek malo večji (Metlika 41 odst.), na nekaterih pa tudi pod 30 odstotkov. To pomeni, da mora 50 do 61 odst. dolenskih otrok obiskovati osnovno šolo 9, 10 ali pa tudi več let, če hočejo dobiti zaključno spričevalo osemletke. Brez tega so jim vrata v poklic zaprta. Menim pa, da je tudi že premagana miselnost, da za kmetijskega proizvajalca zadostuje samo nekaj razredov osnovne šole, kajti s polpismenimi ljudmi tudi na kmetijskem področju ne moremo pričakovati napredka.

Niso mi sicer znani podatki za druga področja Slovenije, domnevam pa, da zlasti v podeželskih področjih stanje ni dosti boljše.

Ob televizijski oddaji o zaposlovanju in brezposelnosti pa smo zvedeli še eno zaskrbljujočo številko, ki je v tesni zvezi z velikim številom mladine z nedokončano osemletko. Med nezaposlenimi mladimi ljudmi je kar 71 odst. nekvalificiranih delavcev, ki zaradi nedokončane osnovne šole niso mogli priti do kvalifikacije. Veliko govorimo in pišemo o sorazmernem majhnem odstotku nezaposlene šolske mladine, do slej pa smo zelo skopo obravnavali teh 71 odst. mladih, ki do kvalifikacije sploh niso prišli. Zato zadnje čase tudi močno narašča zanimanje mladoletnih za vpis na oddelke za odrasle pri osnovnih šolah. Ker pa je od lani di tu učni program zelo zahteven, kar je edino pravilno, jih v večernih šolah izdela komaj kaj več kot polovica ali trideset vpisanih.

V štirih dolenskih občinah je v lanskem šolskem letu komaj 39,1 odst. učencev dovršilo 8. razred osnovne šole v osmih letih - Ob tem bi se morali zamisliti!

V svojem sestavku želim nanašati le nekaj vzrokov, rešitev in pomislekov, o katerih razpravljajo danes predvsem prosvetni delavci, v svoj delovni program pa jih je deloma vnesel tudi kulturno-prosvetni zbor republiške skupščine.

Učni načrt je preobsežen

Zelo obsežen predmetnik in učni program, enak za vse učence, razen tega še velika obremenjenost osnovnošolskega otroka zaradi dolge poti v šolo in dela na kmetijah, jemlje učencem ves razpoložljivi čas. Za svobodne dejavnosti, ki so izredno velikega pomena, preostaja torej zelo malo ali skoraj nič časa. Ali nismo morda v osnovno šolo natrpali preveč vsega mogočega gradiva, ki je sicer koristno, vendar ga učenci ne zmorejo? Ali ne bi mogli marsikaj tega prenesti v poklicno ali dopolnilno posolsko izobraževanje? Ali ne bi bilo 25 do 30 ur tedenskega pouka dovolj za otroka osnovne šole?

Niso vsi otroci enako sposobni

Neenake umske zmogljivosti otrok močno ovirajo ob sedanjem programu dela učni proces v osnovni šoli. Učni programi so za vse enaki: za tiste, ki jih zmorejo in se bodo šolali na srednjih šolah, in za tiste, ki so manj sposobni in si bodo dobili poklice na manj zahtevnih poklicnih šolah. Zaradi tega šibkejšega učenca »pritisnemo«, da ostane v 5., 6. ali 7. razredu, boljši pa spet ne dobi vsega, kar bi mu šola lahko nudila glede na njegove umske zmogljivosti, in mu bo prav to v srednji šoli manjkalo. Prav zato je mnogo prosvetnih delavcev naklonjenih dvotirnemu osnovnemu šolanju, ki pa seveda skriva v sebi vrsto negativnih in nevarnih elementov, kot so: prezgodnja diferenciacija, prezgodnja poklicna usmeritev, v mnogih primerih tudi socialna diskriminacija zaradi različnih pogojev itd. Po-

gosto se postavlja vprašanje, ali morajo zares vsi ljudje znati vse, kar od njih zahteva osnovna šola. Primer: tuji jeziki in še kaj.

Dodatni pouk bi lahko marsikaj rešil, če bi ga organizirali tako, da bi zajel vse šibkejšo učence. Zlasti na področju pouka v dveh izmenah, pomanjkanje prostora, oddaljenosti učencev od šole, vožnja, prevelike utrujenosti učencev itd. Za dokaz naj navedem, da je na metliški osnovni šoli 56 odst. učencev oddaljenih več kot poldrugi kilometer od šole, kar 40 odstotkov otrok pa hodi peš ali se vozi v šolo nad 2,5 km daleč.

Če bi bili otroci ves dan v šoli...

Celodnevno bivanje otrok v šoli bi bila idealna rešitev. Omogočilo bi uspešen dopolnilni pouk (po enournem odmoru), utrjevanje učne snovi, delovanje svobodnih dejavnosti itd. Vse to lahko danes nudimo le manjšemu številu otrok. Za vse učence tega še ni mogoče organizirati, ker so naše materialne zmogljivosti dosti premajhne. Tu so vmes šolski prostori, vsaj za 75 odst. več učnega osebja, šolska prehrana itd.

39. člen zakona o osnovni šoli, ki omogoča napredovanje z eno nezadostno oceno, onemogoča uspešno delo na naslednji stopnji. Bolje bi bilo takemu otroku dati možnost, da s popravnim izpitom nadoknadi manjkajoče znanje. Razmere, v katerih živi naš učenec (ne materialne), so ob ekspanziji našega gospodarstva vedno težje. Mestni, delavski, uslužbenki, pa tudi kmečki otrok je vedno bolj brez nadzorstva in brez pomoči pri delu za šolo, kmečki otrok pa je razen tega zaradi odliva delovne sile iz vasi vedno bolj obremenjen z delom na kmetiji. Šole si veliko prizadevajo, da bi z vplivom na starše razmere spremenile, toda žal brezuspešno; želja po višjem standardu je prevelika!

Uspeh je odvisen tudi od učitelja

Strokovna zasedba delovnih mest v višjih razredih osnovne šole brez dvoma močno vpliva na znanje otrok. Pri statističnem prikazovanju tega učnega uspeha in napredovanju učencev pa se to kaj dosti ne pozna. V večini primerov je učitelj z višjo izobrazbo pri ocenjevanju zahtevnejši, zato imajo mnogokrat učenci pri teh učiteljih več nezadostnih ocen.

Male šole, ki so priprava na prvi razred, imajo močan vpliv na hitrejšo vključevanje prvošolčkov na redno šolsko delo. Ta vpliv se lahko močno pozna do 4. razreda, domnevam pa, da bistvenega vpliva na osipanje učencev višjih razredih male šole nimajo več. V nižjih razredih je običajno učni uspeh obvisel na malih šol za 10 do 15 odstotkov boljši. Male šole lahko torej nadoknadijo predvsem manjkajočo predšolsko vzgojo.

Močno poudarjamo tudi potrebo po večji intenzivnosti pouka in uspešnejših učnih metodah v šoli. Zadnja leta si je prosvetno-pedagoška služba zelo prizadevala, da bi nekatere moderne metode našle pot v šolo, vendar je bil uspeh dosti manjši, kot smo pričakovali. Sistem šolanja učiteljev za osnovne šole je zelo dobro zamišljen, vendar pa mladi učitelji o raznih uspešnih metodah mnogokrat samo slišijo na predavanjih, premalo pa so učne metode uvedene v študijsko prakso na pedagoški gimnaziji, akademiji ter fakulteti. Dijaki in študenti te metode le redkokdaj preizkusijo ali občutijo na svoji koži, kar bi bilo najbolj učinkovito. Na žalost pa mnogi absolventi prenašajo v osnovne šole metode, po katerih so se oni šolali in učili (predavanja) in ne tistih, o katerih so slišali in brali. Da je to res nekaj narobe, dokazuje tudi dejstvo, da mnogi absolventi prenašajo v osnovne šole metode, po katerih so se oni šolali in učili (predavanja) in ne tistih, o katerih so slišali in brali. Da je to res nekaj narobe, dokazuje tudi dejstvo, da mnogi absolventi prenašajo v osnovne šole metode, po katerih so se oni šolali in učili (predavanja) in ne tistih, o katerih so slišali in brali.

sto da bi nudili učiteljem predvsem nove izsledke iz pedagoške znanosti in prakse.

Svobodne dejavnosti zanemarjamo

Omenim naj še eno področje, ki je dejavnosti osnovnih šol, ki je zlasti pomembno za vzgojo mladine. To so svobodne dejavnosti učencev. To področje dejavnosti so močno zanemarjali že prejšnja učiteljska, medtem ko sedanje pedagoške akademije za te dejavnosti učiteljev sploh ne usposablja, morda le mimogrede. Če pa hočemo, da bodo šole kljub raznim oviram lahko uspešno razvijale svobodne dejavnosti, bi morali že v času šolanja učitelja usposobiti vsaj za eno izmed njih. Pri tem ne gre le za strokovno znanje, temveč tudi za organizacijske in metodične prijemne.

Veliko smo pričakovali od televizije v šoli, praksa pa kaže, da je v pogojih predmetnega pouka televizijske ure zelo težko vnašati v učni proces, ker časovno niso usklajene s poukom. Mnogo šol je bolj naklonjenih temu, da bi vse večje šole prišle do 16 milimetrskih kino projektorjev in za obogatitev fonda poučnih filmov pri Sava filmu. Film lahko učitelj vključi v učni proces, kadar mu ustreza in ob svoji učni uri. Mnoge šole to že imajo.

Nanizal sem vrsto problemov, njihov repertoar pa je še mnogo večji. Nisem govoril o vzgojnosti pouka, ki je nekoliko nazadovale, namesto da bi bilo narobe. Iz vsega pa je menda razvidno, da je postala osnovna šola tesna. Na vse mogoče načine jo napenjamo: s celodnevnim bivanjem, z dopolnilnim poukom, z malimi šolami, z 9-letnim šolanjem tistih, ki še niso stari 15 let, z 10-letnim prostovoljnim šolanjem onih, ki tudi v devet letih niso končali osemletke, s šolanjem v oddelkih za odrasle itd. Vsega tega je preveč!

Zavedam se, da sem napisal marsikaj, na kar bom dobil morda ostre odgovore, toda napisal sem to, kar mnogi pedagoški delavci v praksi močno občutijo pri vsakdanjem delu in zaradi česar smo nezadovoljni z uspehom svojega dela.

IVAN ZELE

Program prireditve Prešernovega tedna

Slovenski kulturni praznik 8. februar smo v Novem mestu proslavili z več prireditvami. 6. februarja je bila ob šestih zvečer v Dolenjski galeriji otvoritev razstave Julija Primic in njen rod. Razstavo je v sodelovanju s Prešernovim spominskim muzejem iz Kranja pripravil Dolenjski muzej. Odprlo jo je tov. Zorec iz Kranja, s kulturnim programom pa je nastopil Odr mladih. 7. februarja je bil ob sedmih zvečer v Domu kulture v Novem mestu Prešernov večer. Pred recitalom Prešernove poezije je govoril literarni zgodovinar prof. Alfonz Čsapan o Linhartu. Naslednjega dne je bilo ob devetih uri dopoldne slavnostno odprtje plošče prvi uprizoritvi Linhartovega dela Veseli dan ali Matiček se ženi, ploščo so odkrili na pročelju stavbe na Cesti komandanta Staneta 10.

P. B.

Vse o Cankarju

Pred televizijskimi kamerami bosta februarja teknovali Novo mesto in Celje. Tekmovalci bodo odgovarjali na vprašanja o Cankarju. Priprave, ki so potrebne za organizacijo takšnega tekmovanja, so že v polnem teku. Na vprašanja bo odgovarjala skupina članov Odra mladih.

Cerkvica pod streho!

Sele pred kratkim smo zvedeli, da je cerkvica na Vidmu že dobila streho. Kot smo že pisali, so v tej cerkvici stare stenske slikarje, ki pa so žalostno propadle, ker cerkvica ni imela strehe. Precej slikarji je žal že popolnoma uničenih, nekaj pa se jih bo le dalo ohraniti - seveda le, če bo Zavod za spomeniško varstvo takoj spomlad pokrenil vse za zaščito slikarji. Samo on ima namreč potrebne strokovnjake.

IVAN ZELE

Nori Pust ima svoj dan

(Odlomek iz romana Udari na gudalo, Jandre!)

Veselo poje skobelnik v Mike tičevih rokah, veselo grize Pleščev sveder v melko smrekovino. Lutrešičev Martine pribijal letve in v loncih, skledicah in črepjih so pripravljene barve: rdeča, siva, zelena, modra, rumena, tiste z oljem mešane, ki ostanejo, tiste z vodo in apnom, ki bodo dobre samo, če metliški mačkori v pustnem spredu ne ujame vigradna ploha.

Lesen malin, v kakršnega bodo stare babe tlačili in ki bodo na drugi strani mlade ven letele, delajo. Delajo Cvitič in Pleščev pa Simončič, Zorn in Butalov Jožič. Miketičeva mizarška delavnica je skoraj premajhna. Sam bi moral te dni napraviti Veseličevi Anki za svatovščino široko posteljo in tesni kofanec pa je oboje potisnil na stran, čeprav je Ankin svatovski pirovanje že mimo. Naj le še kak teden leži mladoženca na starem pogradu! Pust je poglavitnejši!

Kaj je res vsa Metlika ponorela? Mojster Urhat nabija v svoji kovačnici in oba vajenca mu pomagata. Čudno orožje kuje, ne turško ne krščansko, takšno, ki ga imajo tisti nagi ljudje iz črnih čezmorskih dežel. S perjem se bodo v terek navesili in okitili metliški moške in fantini pa s sajami in ogliem si bodo namazali obraze, da bodo babe in deklice od strahu vreščale kot obsedene.

Na dveh oslih bo jahal njihov cesar, klobaso bo nabodel na sulico in s ščitom se bo branil požeruhov.

Mojster Urhat se obliže in sline se mu pcede ob misli, da bo tu vsak čas pust, ko bodo domače kuhinje in metliške krčme polne kuhanih in pečenih mesnih dobrot, ko bodo po želnih grlih tekli bokali vina, ko bodo godci tolkli, trobili, peli, muzicirali... Holadri, poženi me, udarita fanta, da bo zadosti orožja, da bodo lahko črni vojščaki na svetle sulice in krive sablje nabadali prekažene želodce, goveje jezike, pustne krofe in flancate! Lani se jih je izognil Pust; za dve leti nazaj mora biti letos norenja in veselja!

Pa ne delajo samo pri Miketiču in Urhatu; na Ipsičevem podu sestavljajo voz z jajčastimi kolesi, ki bo požeruhom pretresal želodce, pustne krofe in flancate! Lani se jih je izognil Pust; za dve leti nazaj mora biti letos norenja in veselja!

in nosil v roki svojo odsekano glavo.

Toda to so bile samo govorice in ugibanja. Natančnega pa ni nihče vedel, kajti štirje rajoni, na katere je bila razdeljena pustna Metlika, so delali vsak zase in niso izdajali svojih skrivnosti. Celo glavne mačkore, ki so imele vso komando v rokah, niso natanko vedele, kaj pripravljajo ljudje v tem ali onem rajonu.

Tudi ženske bodo ta dan verjetno ponorele, pa naj so komendski na pridežnici še tako grmili proti pustnemu veselju. Zlasti kaplan Zainer je že nekaj dni bruhal na mačkore preklestvo, gorečo smolo in peklenski ogenj. Toda meščani so se nasmihali in se suvali s komolci. Ej, bratec, škoda jezika! Naši dedje in očetje so se veselili in tudi mi se bomo! Klobase in flancate bomo jedli, pa je potlej vseeno, če jih ljudje jedo pokriti ali brez kriljaka, v mačkorski opravi ali brez nje.

Vreme je bilo tiste predpustne dni na srečo lepo; po celonočnem deževju je veter posušil ceste in na pustno nedeljo so bile vse krčme kot mravljišče. Že popoldne, zlasti pa zvečer, se je trlo ljudi »Pri zlatem mačku«, na Dragah in še drugod. Nove krčme so zadnji čas v Metliki zrasle ko gobe po dežju, zrasle so mesnice, kruharne, delavnice in kramarje. Vsak se je skušal po svoji opozi, ta z večjim, drugi z manjšim uspehom. Toda če so čez zimo meščani skržili in stiskali krajcarje in penige, so to nedeljo z veseljem odrinili denarje, če je krčmar potisnil prednje pijačo in pečenje.

(Nadaljevanje prihodnjic)

Gledilne v Novim - mestu.

Na fivtih treh kraljov dan 1848 bo v sdrushbehihi od sbranih igran:

Vefeli dan,

ali:

Matizhek fe sheni.

Komedija v 5 delih s petjam.

Ponaredil po francoski, „la folle journée, ou le mariage de Figaro, par Mr. de Beaumarchais“ Anton Linhart.

OSERJE:

Baron Nalotel.
Rosilija, njegova gospa.
Matizek, grafiški vartar.
Neslika, hišna.
Tonček, učenec na vakanzah.
Smefuhjva, bednik na feli.
Shushek, grafiški kancelir.
Bodalo, njegov pifar.
Jerica, shupanova hči.
Jaka, shushnik.
Gafper, delavec.
Brisk.
Godai, kmetki fantje izo deklisi.

[Handwritten signatures and notes]

Sgodbo kraj je gorenik grad, bliso neke vafi.

Sa perstop per - tleh 20 kr., na oklep 10 kr.

Sazhetek ob fedni uri svezher.

6. januarja 1848 so novomeški rodoljubi prvič na Slovenskem uprizorili Linhartovo delo Ta veseli dan ali Matiček se ženi. Objavljamo gledališki lepak, kjer so izpisane tudi imena nastopajočih. Novo mesto se bo danes oddolžilo svojim nekdanjim igralcem z odkritjem spominske plošče na Cesti komandanta Staneta 10.

Priznati razlike med mladino!

Andrej Repinc, predsednik občinskega komiteja ZMS v Novem mestu, se bo udeležil VIII. kongresa ZMJ, ki bo od 8. do 10. februarja v Beogradu. Pred odhodom je rekel:

»Prelistal sem osnutek novega statuta ZMJ, ki bo obravnavan na kongresu, pa se mi zdi, da se je le preveč ognil dejstvu, da so pred mladino prepadli. Ni vsa mladina tako idealna, kot jo radi prikazujemo in kot o njej govori statutarni osnutek. Če je statut ustava mladinske organizacije, mora to dejstvo

Andrej REPINC

tudi priznati in nakazati rešitve, da se diferenciacija oziroma prepad med mladino ublažijo, če jih že ni mogoče odpraviti. Statut bi moral biti manj načelen in bolj življenjski, kot njegov osnutek.

Na kongresu bi rad spregovoril o oblikah dela z mladino. Posebej bi rad zastavil besedo o mladinskih klubih, o razlogih, ki narekujejo ustanovitve klubov. Poskusil bom povedati, kako si v Novem mestu prizadevamo dobiti primeren prostor za mladino, koliko časa že rešujemo to vprašanje.

Večji izvoz industrije

Lani so industrijske delovne organizacije v novomeški občini izvozile za 4.450.357 dolarjev izdelkov, od tega za 3.508.977 dolarjev na konvertno področje. Od leta 1966 se je izvoz povečal za 1.237.718 dolarjev, na konvertno področje pa je bilo lani prodanih za 726.074 dolarjev več izdelkov kot leta 1966. Najboljše industrijske izvoznike zadnjih dveh let je bil NOVOLES. Lani je prodal na tujih tržiščih za 1.621.336 dolarjev izdelkov, od tega za 1.470.531 dolarjev na konvertno področje. NOVOLES je lani povečal izvoz za 187.245 dolarjev, od tega za 76.740 dolarjev na konvertno področje.

Končan seminar za SP

3. febr. se je v Dolenjskih Toplicah končal tridnevni seminar za vodstva sindikalnih podružnic iz novomeške občine. Udeležilo se ga je 80 predstavnikov in tajnikov sindikalnih podružnic iz 70 delovnih organizacij. Po predavanjih so udeleženci razpravljali o delovni zakonodaji in pogojih gospodarjenja v reformi.

PETROL bi že le- tos gradil

Novomeška občinska skupščina je ponudila izgradnjo novih bencinskih črpalk v Žužemberku ali na Dovru, v Straži ali Dolenjskih Toplicah ter v Novem mestu (desni breg) in v Sentejnerju podjetjem PETROL v Ljubljani, ISTRABENZ v Kopru in INA v Zagrebu. Znano je, da je Ljubljanski PETROL pripravljen že letos zgraditi bencinski črpalki v Zabji vasi in Straži, druge pa prihodnje leto. Hkrati bi to podjetje vkopalo cisterno za prodajo gospodinskega olja pri bencinski črpalki poleg Industrije obutve. Kot je znano, lahko Novomeščani kupujejo gospodinsko olje le v silišču v Bršlinu.

Žužemberk: 80-letnica PGD

Gasilsko društvo v Žužemberku bo letos praznovalo 80-letnico obstoja. Med drugim bodo odkrili spominsko ploščo v NOV padlim gasilcem, razvili društveni prapor in sprejeli medse pionirje in mladince. Na Zafari bodo zgradili velik vodnjak in priredili tečaj iz požarnovarnostne službe. Gasilsko društvo je v zadnjih dveh letih zelo delavno. Lani so pri društvenem domu dogradili stolp.

M. S.

Poklicni vozniki za kvalifikacije

Zadnjega januarja se je v Novem mestu pričel že drugi tečaj za pridobitev kvalifikacije poklicnih voznikov. Dvomesečni tečaj obiskuje okoli 30 poklicnih voznikov, ki imajo najmanj »C« kategorijo. 29. januarja se je končal prvi tečaj, ki ga je obiskovalo 28 voznikov. Zaključni izpit je opravilo in prejelo diplomu kvalificiranega voznika 86 odstotkov tečajnikov. Tečaj je organizirala novomeška podružnica Združenja soferjev in avtomobanikov. V kratkem bo namreč izšel zakon, ki bo od poklicnih voznikov zahteval, da si pridobijo ustrezno vozniško kvalifikacijo.

Kdo bo še pomagal mladini?

Na rob prizadevanj za mladinski klub

Zaženketali so prvi novički za mladinski klub v Novem mestu. Proti prispevek je dal sam organizator za ta klub — občinski komitej ZMS. V prispevku je celoten čist dohodek od prve dobrodelne prireditve v ta namen — zabavnoglasbenega koncerta v domu JLA, na katerem so brezplačno peči Tatjana Gros in vojaka — pevca Pandur Rasim in Ivica Antontič, orkester novomeške garnizije pa je brezplačno igral. Obeta se še nekaj nastopov v tej zasedbi in z istim namenom, vendar v drugih krajih občine.

Mladina je torej pričela in bo tudi nadaljevala to akcijo ter tako sama zbra-

la znaten del sredstev za svoj klub v Novem mestu. Kdo bo še pomagal? Predstavnik občinskega komiteja ZMS je povedal, da bodo prosili za pomoč delovne organizacije. Ta prošnja pa naj bi imela razen mladinskega pečata in podpisa še pečate drugih družbenopolitičnih organizacij, ki prav tako ugotavljajo, da je treba mladini pomagati in ji zagotoviti prostor za klub. S tem pa možnost za pomoč mladini ne bi smele biti izčrpane. Podobno bi lahko pomagali tudi vsi drugi. Če bi vsak prispeval delček, bi vsi zbrali celoto.

IVAN ZORMAN

Spet o preživninskem varstvu

V novomeški občini je okoli 160 kmetij, na katerih nima kdo delati. To so predvsem hribovske kmetije, s katerimi se je mladina zadnja leta odselila v mesto. Ostareli starši in drugi družinski člani ne pridelajo niti toliko, da bi se lahko preživeli.

Mnogi so resno ogroženi in potrebujejo družbeno pomoč. Ze pred leti je kazalo, da bo občinska skupščina sprejela odlok o preživninskem varstvu kmetov, ker pa niso vedeli, kje bi dobili sredstva za ustrezen sklad, odloka niso sprejeli. Center za socialno delo, ki se namerava letos med drugim temeljitej posvetiti tudi problemu socialnega varstva kmečkega prebivalstva, bo naredil posebno analizo in jo predložil občinski skupščini v razpravo.

V sredo, 31. januarja, je Mesno prehrabeno podjetje iz Novega mesta odprlo v Koštialovi ulici v Novem mestu nov lokal z mesnico, delikateso in bifejem. Lokal je dobrodošel predvsem prebivalcem Mestnih njiv, novega naselja z okoli tisoč prebivalci, ki je brez kakršnekoli trgovine. V bifeju bodo gostom lahko postregli z mrzlimi in toplimi jedmi ter vsakovrstnimi pijačami. Za obnovo in opremo lokala so porabili več kot 30 milijonov starih dinarjev. — (Foto: M. Vesel)

„Sveče zaradi vere preganjanih...“

Brusniški župnik Leopold Povše odgovarja na članek, objavljen v našem tedniku pod gornjim naslovom 25. januarja 1968

Uredništvu Dolenjskega lista!

Odgovarjam Vam na članek, ki je pod zgornjim naslovom izšel v vašem tedniku 25. januarja 1968. Članek vprašuje v tem sestavku naslednje stvari oz. zadeve:

1. Načela in duh podpisanega protokola med našo državo in Vatikanom veljajo menda tudi za Lojzeta Povšeta, župnika v Brusnicah pod Gorjanci?

2. Bo brusniški župnik izjema v vrstah uslužbencev katoliške Cerkve?

3. Čemu žali brusniški župnik predsednika republike?

4. Kdo naj bi požgal cerkve in župnišča?

5. Javno vprašujemo, kaj je mislil župnik s temi besedami ter kdo in za kaj naj bi to storil?

6. Čemu so brusniškemu župniku potrebni sezname vseh šolskih otrok?

7. Čemu njegova izjava, da bo vsakega »prepričale«?

8. Čemu imenovanje otrok s prižnice, če ne obiskujejo verouka?

9. Čemu ovinkarsko vabljenje k prinašanju darov (nekje je članek zaneslo, da je darove krstil kar za »tribucije« — menda je mislil na »kontribucije«, tako imenovano »prisilno dajatev«), ki da jih na novo uvaja brusniški župnik. Čemu članekjevo vprašanje: »Mar s takšnimi postopki župnik ne pritiska na ljudi?«

10. Mar ne diši vse to že po protustavnem razpohovanju verske nestrpnosti? V Brusnicah in v okolici se že slišijo glasovi o »farškem taboru« in o »onem taboru«.

Torej: primite tatu, udri po njem — ki dela razpore!

Vsa ta vprašanja so nanašana javno v celostanskem članku »Sveče zaradi vere preganjanih« nad zaglavjem NOVOMEŠKA KOMUNA v letošnji 4. številki Dolenjskega lista. Od prizadetega in podpisanega, ki je tudi javni kulturni delavec (do sedaj sem izdal dve samostojni pesniški zbirki: »Cecilija« in »Sonca«, ki ju je kritika ugodno sprejela — glej »Knjiga« 67-68), terjajo tudi javni odgovor.

Poudarjam pa, da nisem noben cerkveni dostojanstvenik, (sem na najnižji hierarhični lestevici), niti kak teološki strokovnjak, temveč čisto navaden hribovski fajmošter, ki letos že 25. leto točnem dolenjske hribe — od sv. Kuma do ljubljenskih Gorjancev! Zato bo moj odgovor preprost, skromen a jasan, kot je tudi ljudstvo preprosto, a dobronamerno, s katerim sem povezan in s katerim delim vse križe in težave vsakdanjega življenja. Bom tudi iskren, kot mora biti ljudski duhovnik.

K 1. točki: jasno je, da načela in duh podpisanega protokola med našo državo in Vatikanom veljajo za vsakega državljana, ki se prišteva prostovoljno h katolištvu.

2. Dvakrat obvezna (zaradi dvojne pokorščine Cerkev in državi) pa so za uslužbence katoliške Cerkve, med katere spadam tudi podpisani, ki

Mala šola v Škocjanu

Osnovna šola v Škocjanu namerava aprila organizirati malo šolo. Ta bi delala dvakrat na teden, končala pa bi se junija. Otroke za to šolo je vpisalo že 14 staršev. Stroški bodo 30 N din za otroka, ob večjem vpisu pa se bodo zmanjšali. Učitelji meknijo, da bo mala šola precej olajšala delo učencem v prvem razredu.

R. Č.

METALNA v Kandiji

Zvedeli smo, da namerava mariborska METALKA letos zgraditi v Kandiji poslovni-
co, v kateri bi prodajala vse svoje izdelke. Pred nedavnim so se začeli o izgradnji resni pogovori med predstavniki mariborske tovarne in zainteresiranimi v Novem mestu.

Zbor: urediti prosvetno dvorano

Letos bodo v prosvetni dvorani na Dvoru uredili še okna in vrata, postavili še eno peč ter opravili več drugih del. Računajo tudi, da bodo veliko naredili s prostovoljnim delom občanov. Obnovitev prosvetne dvorane vodi krajevna organizacija SZDL, ki sicer dobro sodeluje z društvi in drugimi organizacijami v kraju.

M. S.

nas je »osvobodila« od vseh takih odvisnih navezanosti z odvzemom »odvisnih gruntov« — tudi davka je zato manjš! Znano je, da v Braziliji škofje sami razdeljujejo odvisno zemljo potrebnemu ljudstvu. Zato me je v tej točki (9!) članek najbolj žalil in rani, morda nehoti in nevede, ko mi tako spreveča moje nastopne besede, ki pravzaprav niso moje, pač pa od apostola Pavla: »Prišel sem med vas, da bom ves vaš! Ne terjam nič vašega, temveč hočem vas same, vaše duše, da jih rešim za večnost!« (Gal. 1.3).

10. Zato poudarjam še enkrat: nisem prišel v Brusnice, da bi ustanavljal kakšne tabore, najmanj farške (mi bi rekli klerikalne). Poslanstvo plemenitega duhovnika po koncilu je vse drugo, predvsem socialno, torej pozitivno: v vseh plemenitih akcijah, recimo za mir med narodi, nahranjevanje podhranjenih (pa to ljudi, ne prašičkov, kot mi to podtika članek, ki je očitno zamenjal tiste buče z zahvalnimi darovi).

Mislím, da po vsem tem ne bom povod za kakšno novo »protifarško gonjoo«, ki ni prav nikjer več zaželenja, kot sem to spoznal iz razgovora z glavnim urednikom Dolenjskega lista. S tem se tudi zahvaljujem za razgovor z njim (dialog!) 26. januarja, saj mi je ta razgovor marsikaj pojasnil. Izkristaliziral je najina stališča, sicer tu in tam diametralno nasprotna, v splošnem pa sem moral priznati, da ima Dolenjski list na čelu plemenitega človeka, ki vzbuja spoštovanje tudi pri nasprotniku! Bog ga živi — čeprav vanj ne verujem!

LEOPOLD POVŠE
župnik

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anton Luzar, Ciril Bašelj in Ivan Kastelic, člani kolektiva IMV Novo mesto; Jože Zefran in Ivan Kastelic, člana kolektiva INIS, Novo mesto; Karlo Majetič, delavec iz Bršljina; Albin Hrovat in Martin Rukše, člana kolektiva Pionir, Novo mesto; Jože Dragan in Ivan Barbo, člana kolektiva Novoteks, Novo mesto; Anton Srebrnjak, opekar iz Brusnic; Anton Gorenčič, Franc Vidmar, člana kolektiva Novoles, Straža; Marija Srebrnjak, Ana Kotnik, Marija Božič, Ana Franko, Franciška Rajer, Mihaela Rukše, Tončka Rajk, Cveta Medle, Ana Jane, gospodinja iz Brusnic; Franciška Srebrnjak, Marija Barbarič, Franciška Gorjanc, Alojzija Tramte, Franciška Srebrnjak, Marija Sašek, Lejka Rolih, Marija Volčjak, gospodinja iz Dolnjega Suhadola; Metod Hočevar, Zinka Jarc in Cveta Klevišar, člani kolektiva občinske skupščine Novo mesto; Alojz Božič, upokojenec iz Brusnic; Marija Jenč, Ana Luzar, Alojzija Brulc, Franciška Cerne, Marija Kralj, Marija Nose in Jožeta Kastelic, gospodinja iz Gabrja; Martin Nikolčič, kmet iz Brusnic; Martin Konda, član kolektiva Beti, Metlika; Ivan Božič, kmet iz Gornjega Suhadola; Ana Uhernik, delavka iz Gabrja; Franc Jenč, kmet iz Brusnic; Mirko Luzar, kmet iz Gornjega Suhadola; Jože Gorjanc, kmet iz Gornjega Suhadola; Tončka Rajk, delavka iz Gabrja; Franc Matko, zidar iz Gabrja; Kristina Matko, gospodinja iz Gabrja; Jožica Rajk, dijalkinja kmetijske šole Grm; Janez Pipan, kmet iz Suhadola; Angela Vovko, članica kolektiva osnovna šola Gabrje; Vida Konda, delavka iz Gornjega Suhadola; Alojz Tramte, delavec iz Gornjega Suhadola; Franciška Božič, gospodinja iz Dolnjega Suhadola; Ivanka Matko, gospodinja iz Gornjega Suhadola; Ivan Jakše, kmet iz Škrcanj; Jože Mohar, član kolektiva KGP Novo mesto; Julka Rupar, članica kolektiva Iskra, Sentejnerje.

Černyjeva nagrada Novomeščanu

Prejel jo je inž. Slobodan Novaković za idejno ureditev kanalizacije v Novem mestu — Krka obvarovana odpadnih voda

Sklad inž. Jaroslava Černija v Beogradu podeli vsako leto nagrade za najboljša diplomatska dela s področja hidrotehnike, fakulteta za arhitekturo, gradbeništvo in geodezijo na ljubljanski univerzi je predlagala za nagrado v letu 1967 skupno delo svojih dveh diplomantov, mladih inženirjev Slobodana Novakovića in Zlatka Gabrielića na temo »Idejna ureditev kanalizacije v Novem mestu«. Sklad je to delo nagradil.

»Za ta uspeh — naj pomnim, da mi nagrada pomeni, ne le moralno, marveč tudi materialno priznanje — se moram zahvaliti predvsem prof. inž. Janku Sketlju, ki me je za delo navdušil, mi pomagal z navsveti in me nenehno spodbujal«, je povedal nagradenec inž. Novaković, svetovalec in analitik za urbanizem in komunalne zadeve pri občinski skupščini v Novem mestu.

»Dela se nisem lotil slučajno,« je nadaljeval inž. Novaković. »Kot stipendist novomeške občine bi moral napraviti idejno rešitev za kanalizacijo v Bršlinu. Ker bi bila obdelava Bršlina premajhno delo za diplomsko nalogo, sem se lotil idejne ureditve kanalizacije v Novem mestu glede na njegovo velikost in število prebivalcev (24.500). Ta naloga je bila zame le preobsežna, zato sva si jo delila z inž. Zlatkom Gabrielićem, ki je zaposlen v Mariboru. Tako sem jaz obdelal kanalizacijsko omrežje z ureditvijo enotnega, moj sodelavec pa isto omrežje z rešitvijo ločenega čiščenja odpadnih voda.«

Glavni in poulični kanali bi bili po idejni ureditvi dolgi 39 km. Začetek glavnega kanalskega odvoda na desnem bregu Krke bi bil pri Jakšetovi gostilni v Irči vasi. Kanal bi iz Irče vasi zavil proti Krki, tekel skozi Portovald (zazidan) in po Partizanski cesti do kandijskega mostu. Tu bi bil zbirnik vseh kanalov na desnem bregu Krke. Tako povečani kanal bi tekel čez Krko in se na levem bregu obrnil proti toku. Na Loki bi se mu pridružil vod iz Bršlina, nakar bi skozi predor pod novo pošto zavil proti vzhodu in se pod sodiščem izlil, še prej pa pobral odpadne vode iz Ločne. Na tej dolgi poti bi bilo potrebno zaradi višinskih razlik vgraditi kakšnih šest prečrpališč. Inž. Novaković je tudi izračunal, da bi se po tako zasnovanem omrežju pretakalo po 276 litrov odpadnih voda na sekundo.

S tako idejno ureditvijo bi bila Krka v Novem mestu pretežno varna pred odpadnimi in za življenje v njej nevarnimi vodami (fekalijami).

»Moja idejna ureditev upošteva vsaj 13 projektov sedanje kanalizacije, kar pomeni, da sem predvidel, da bi se novejša kanalizacija lahko navezala na zasnovo. Težko je kaj podobnega reči za staro kanalizacijo, za katero tudi ni podzemnega katastra.«

Inž. Slobodan Novaković: »Nagrada — veliko priznanje.«

»Želim, da bi kdaj, če bodo sredstva, prenesli na teren vsaj del omenjene idejne zasnove,« je pristavil inž. Novaković.

V Mirni peči povečali samoprispevek

Čez dve leti bodo imeli za opremo nove šole 10,5 milijona Sdin

Mirnopečane in prebivalce okoliških vasi je prijetno razburkalo zatrdilo občinskih predstavnikov iz Novega mesta, da bodo letos v Mirni peči naposled le pričeli zidati novo šolo. Prebivalstvo se je kmalu zatem na zborih, ki jih je organizirala krajevna skupnost, odločilo, da bo naslednji dve leti plačevalo večji samoprispevek kot do zdaj.

Na zborih občanov so tudi sklenili, da bodo dve tretjini krajevnega samoprispevka dali za opremo nove šole. Računajo, da se bo samo za

Izvolili so nov odbor

3. februarja je bil v Dolenjskih Toplicah občni zbor občinskega odbora sindikata storitvenih dejavnosti. Izvolili so nov 9-članski odbor, ki ga sestavljajo: predsednik Milan Blatnik, direktor Kovinarja, Anica Jerele z Otočca, Ludvik Benčik iz Restavracije Breg, Evgen Pungertič iz Dolenjke, Ciril Jarnovič iz Standarda — Mercatorja, Janez Legan iz Komunalnega podjetja, Jože Sali iz Vodovoda, Tone Rems iz Zita — pekarnice in inž. Vinko Bele iz Obrtne gradbenega podjetja.

V terek o družbenih službah

Občinski sindikalni svet v Novem mestu bo v terek, 13. februarja, priredil razpravo o družbenem dogovoru in vrednotenju družbenih dejavnosti oziroma služb. Na razpravo bodo povabili predstavnike družbeno-političnih organizacij, izobraževalnih skupnosti in članke odborov in komisij pri ObSS.

Dr. Adamčič postal primarij

Znani novomeški zdravnik, predstojnik dermatološko-venerološkega oddelka splošne bolnice dr. Milan Adamčič je pred dnevi dobil naslov primarija. Ker pomeni ta zdravniški naziv visoko priznanje za dolgoletno praktično in znanstveno raziskovalno delo na področju medicine, v imenu javnosti tudi mi prisrčno čestitamo.

V splošni bolnišnici so primariju Adamčiču priredili skromno, a prisrčno slovesnost, številne čestitke pa dobiva tudi od poklicnih kolegov doma in iz tujine.

Škocjan: trlje kraji proti prispevku

Januarja je bilo na območju škocjanske krajevnosti 20 zborov občanov. Udeleženci so bili seznanjeni z delom krajevnosti skupnosti v letu 1967 in njenim delovnim programom v naslednjih dveh letih. Hkrati so se občani odločali za krajevni samoprispevek. Večina zborov je bila dobro obiskana, tudi v Goriški vasi in Zloganju, kjer pa so bili proti samoprispevku. Na zbor v Zavrniku je prišlo le šest volivcev, kar preseneča. Znano je, da je krajevna skupnost lani prav temu kraju znatno pomagala pri gradnji vodovoda. Svet krajevnosti bo v kratkem obravnaval zapiske z zborov občanov in pripravil dokončen program dela.

Centrov zaključni račun

Na zboru delovne skupnosti novomeškega centra za socialno delo 2. februarja so potrjevali zaključni račun in poslovno poročilo za leto 1967. Pretresali pa so tudi možnosti na področju socialnega varstva v letu 1968.

kmete in obrtnike. Tako bodo kmetje plačevali namesto enega dva odstotka in obrtniki namesto enega tri odst., zaposleni občani in upokojenec pa še nadalje po en odstotek svojih dohodkov. Do zdaj so pol krajevnega samoprispevka porabili za šolo, poslej pa bodo v ta namen, kot smo omenili, dajali dve tretjini ali 66,7 odstotka vseh sredstev.

Ker so sprejeli povečane stopnje krajevnega samoprispevka, ne velja več sklep lanske tribune občanov, da bi prebivalstvo v prostovoljni akciji z materialom in denarjem prispevalo okoli šest milijonov Sdin za novo šolo.

»Prebivalci so prepričani, da je letos zadnji čas za pričetek zidanja nove šole. Če šole ne bi pričeli zidati letos, bi izgubili še tisto upanje, ki jim je po toliko letih obljub in čakanja še ostalo,« je povedal predstavnik mirnopeške krajevnosti. »Prizadevali pa si bomo,« je pristavil, »da bo šola imela tudi telovadnico.«

Planšarji v Škocjanu

V nedeljo, 11. februarja, bodo v Škocjanu gostovali Veseli planšarji. Gostovanje priljubljenega ansambla bo za prebivalce škocjanske doline prijeten dogodek.

Novomeška kronika

■ PRVO SEJO BO IMEL danes odbor za ureditev Kodeljevega hriba. Pogovarjali se bodo o pripravi ureditvene dokumentacije in prispevkih prebivalcev.

■ ZASTOPNIKI MNOSTVICNIH organizacij in zavodov v Šmihelu se bodo prihodnji teden pogovorili o ureditvi oziroma morebitni oddaji v najem stavbe družbeno-političnih organizacij. Za prostore se zanima tudi več delovnih organizacij.

■ V DISCIPLINSKEM CENTRU se je lani prevzajalo pet mladolletnikov. Letos bodo ta center še izpopolnili in ga organizacijsko utrdili.

■ UPOKOJENCI KOMUNALNEGA podjetja so imeli nedavno sprejem. Predstavniki podjetja so se jim v poslovnem nagovoru iskreno zahvalili. Upokojeni tovariši se komunalnemu podjetju za sprejem in iskrene besede prisrčno zahvaljujejo.

■ V SOBOTO OPOLDNE so se v dimniku Šmihelskega župnišča vnele saje. Gasilci so takoj prihiteli na pomoč in pogasili ogenj.

■ V PONEDELJEK ZJUTRAJ so se po štirinajsturnem molku spet oginili šolski zvonci. Prvi dan poluka v drugem polletju je bil v vseh novomeških šolah zelo živahen.

■ DA JE PUST BLIZU, lahko razberemo iz lepe zaloge mask v novomeški prodajalni Mladinske

knjige. Izbrala pripomočkov za pustne šeme je letos kakovostno in količinsko boljša.

■ DREVI OB 18.30 bo v sindikalni dvorani na Društvenem trgu občni zbor krajevnosti organizacije Zveze borcev — levi breg. Člani vjudno vabljani!

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Marija Košir s Prisojne poti 12 — dečka.

Neka gospa je rekla: »Saj ne morem iti na novinarski ples. Če hočem obleko, mojemu finančnemu položaju primerno, me stane šestdeset jurjev — toliko denarja pa nimam ...«

IVO PIRKOVIC 5 balada krakovskih močvirij

Jože Božič, lep in srčno dober človek, je, zadet od treh krogel, baje kar ostal na nogah. Italijan ga je s pištolo ustrelil v glavo, fant pa se še vedno ni gnil. Zmehdeni Italijan ga je moral poriniti v jamo. Božič pa da je še vedno s slabotnim glasom prosil pogreba: »Potegni mi klobuk na obraz, da mi ne bo šla prst v oči!«

Kdo ve, kaj je v vsem tem resnice in kaj je napredja ljudska domišljija za kal neke bodoče balade o krakovskem močvirju. Vendar niti brezimni oblikovalec ljudskega izročila nikoli ne ustvarja iz praznega nič. Gotovo je moral biti prehud tudi za žive. Saj so Zameščanovi pogrebci čudno hitro drug za drugim umirali, ne da bi, kot za Pelešičevega, ljudje zvedeli, zakaj. Slišati je bilo, da jih je nekaj žrlo in požrlo.

Toneta Baniča so ustrelili po pomoti. Zdi se, da ga Zameščan in bogoslovec nista poznala. Na papirju so imeli zapisanega nekega Lojzeta Baniča, prav tako iz Dobrove, ki ni bil s Tonetom nič v sorodu.

V Dobrovi niso vedeli, kaj se je z odeljanimi zgodilo. Božičev pes, ki je izgubil gospodarja, je ves zgubljen blodil po vasi. Zvečer se je zavlekel na Grandov prag in vso noč otožno zaviljal, da ljudje niso mogli spati. Slutili so, da jim nič drugega ne ožanja.

Drugi dan se je škocjanski župnik Nace Škoda pripeljal z motorjem v Dobrovo. Doma so ga bili farani oblegali z govoricami o streljanju. Hotel so izvedeti resnico. Namesto v Zameško pa je župnik kdove kakaj odvedel krčmarja na Dramo. Pri Rangusovih, kjer se je nastanilo poveljstvo nekega oddelka italijanskih »rdečih kravat«, ki je za začenjajočo se ofenzivo zapiralo desni breg Krke, sta vprašala po odgnanih Dobrovcih. Italijanski oficir jima je zagotovil, da niso nikogar ustrelili.

Mogoče nam prav bližajoča se ofenziva lahko pomaga razložiti uganko streljanja v Zameškem. Nemška ideja je bila, da je treba pred ofenzivo brezobzirno sejati po deželi strah in trepet. Tudi nemška oktohrska ofenziva leto pozneje se je začela z »dnevom groze« med neoboroženim prebivalstvom. Zato mislim, da ni naključje, da sta bila pri pomoru v Zameškem navzoča dva Nemca.

Seveda pa naj bi groza zatrla tudi vstajo in spravila ljudi v porajajočo se belo gardo.

Minilo je nekaj dni. K Povščevim v Čučjo mlako je prišla gružica Italijanov. Zopet jih je vodil prebleteni lemenatar Janez Rabzelj. Meneč, da ga ne poznajo, je tiščal za mlado vdovo in jo v nekakšni italijanski spraveval kje ima moža.

»Kar po slovensko vprašaj!« ga ogorčeno zavrne vdova. »Kje imate moža?« ponovi semenišnik sedaj poparjeno.

»Kamor ste ga dali, tam pa je,« mu odgovori Povšička, srdita zaradi izdajalčeve predrzne brezobzirnosti.

Bogoslovec je osupel onemel. Gleda zmedeno lepo vdovo, se prestopa v zadregi in se domisli:

»Imate mogoče kaj jaje za prodat?«

»Če bi jih imela sto, vam nič!« mu zabrusi Fani. Kar pobrali so se z dvorišča.

Bogoslovec Janez Rabzelj, po domače Salmičev s Pristave pri Raki, je bil droban in visok fant. Rodil se je leta 1919 na trdni kmetiji. Oče Martin je bil dolgo ugleđen občinski mož katoliške stranke. Po njegovi smrti je prevzel domaćijo najstarejši sin Martin, Janeza pa so dali v šole. V jeseni 1941 so Nemci izgnali vso družino v tujino. Janez pa je pobegnil na čisti breg in se kmalu začel družiti z Zameščanom, pozneje tudi Baničem s Hrvatskega broda, ki prav tako zasluži našo posebno pozornost.

Franc Banič se je rodil 1. decembra 1902 na Hrvatskem brodu št. 2. Bil je torej že štirideset let star, pa še vedno fant na trdnem očetovem gruntu. Ljudje se niso pozabili, kako je njegov oče, stari Matija Banič, sredi junija preteklo leto lezel za premikajočimi se Nemci. Sedel je pri njih za cesto, ko so »pri mosteh« nad Zameškim postavljali novo mejo, in jim zagotavljal zvestobo:

»Ja, ja, mi smo za vas!«

Pa je bila njegova hiša kmalu tudi za Italijane, ko je začel postopajski sin Franc posedati pri karabinjerjih v zameški soli. Dolge mesece je visel na njihovem kotlu ter zalezoval in ovajal rojake. Za delo lenuh ni več prijel. Včasih je doma ukradel staršem kako vrečo žita in jo prodal, da je prišel do denarja. Ljudje so mu vzdali ime Kristus. Ko pa je nekoč, še pred vojno, dejal, da bi bil pozimi najrajši maček, da bi samo polegal na topli peči, poleti pa pes, da bi se lahko zavlekel v senco pod gumno in mu še lajati, ne bi bilo treba, se ga je prijel ime »pes«, ki še danes ni pozabljeno. Od same lenobe je hodil mlahavo zgrbljen, zanemarjen in umazan, da se je ljudem gnusil.

Kmalu po streljanju v Zameškem se je Baničeva mati znašla na Povšičevem dvorišču v Čučji mlaki. Prej je ni bilo nikoli k hiši.

»Ti uboga reva,« je začela pomilovati vdovo v črnem, tarnati in viti roke, »kaj boš sedaj, ko si ostala sama na tolikšni kmetiji? Glej, onegavi fantje, Grandovi v Dobrovi, so tako fejsi, pa bi enega vzela.«

Vdova gleda baba, ki ji ponuja legiste, mršči obrvi in ne reče nič. Najrajši bi ji pljunila v obraz.

»Pa da ne boš mogoče mislila, da smo mi kaj krivi?« se začne klepetulja v zadregi boječe umikati. »Moji fantje so tako manirlihi, pošteni in dobri.«

Franc Granda, r. 1910 v Dobrovi, je bil kot legist ranjen v bitki pri gradu Dobravi 13. okt. 1942. Njegov leto mlajši brat Janez je kot namestnik desetarja v beli gardi padel 8. nov. 1943 nekje v Beli krajini.

Ekskluzivna reportaža

z II. dolenskega novinarskega plesa

Megla je bila taka, da je začel zamuditi sprejem. Čakali smo ga 30 minut!

Nazadnje megli pa niso pozorne oči zgrešile nobene manekenke. Tudi ploščali smo na prijazno povabilo napovedovalke Dušice!

Potem smo zaplesali. Za letos in za lani, ko je bilo bajno premalo časa za ples.

Potem smo se plesali in se enkrat...

... kajti zaradi strašne megle je poseben helikopter YU-11, ki je peljal posebno izdajo Dolenskega lista, pravkar tiskano v Novem mestu, zgrešil Otočec in ga je kontrola letenja obrnila vna levo krug! Šele pri Zagrebu.

Prisil je na otoški go-bi št. 3 in nato zapeljal prav na samo plesišče!

Ko so mične deklice razdelile posebno izdajo z najbolj svežimi vestmi so začeli res lahko ugovoriti, da se barva še mže pod prsti, tako sveže so bile vesti!

Ljudje so pili belo in rdečo — kmalu potem so začeli sumiti drug drugega nevednih dejanj: od očitranja samoupravljanja do žalitve presvetlega cesarja Franca Jožefa I. se kot dolje iz rajnice k. u. k. monarhije.

Ker so imeli končno le priložnost, so se odajali pri recepciji in pisali zagnane naloge kar na tekočem traku.

Neusmiljeni stražniki so privedli za rešetke med

(Nadaljevanje v 3. plesu ob letu!)

M. MOSKON

Lahkomiselno zapravljanje milijonov izdalo vlomilce v novomeški „INIS“

Anton Hrvojić je z ukradenimi milijoni zbežal na Hrvaško, lahkomiselno zapravil denar, se hotel drugič poročiti in se z družino svoje druge izlojenke vozil po Jugoslaviji v spalnih vagonih — Hrvojićev pomočnik pri vladu (Milan Brajdić) trdi, da je toliko »zaslužil« s prepredajo ukradenega in neprijavljenega orožja — Vlomilci in pomočniki bodo sodbo pričakali za zapahi

Delavci uprave javne varnosti iz Novega mesta so po dveh mesecih temeljitih preiskav in poizvedovanj odkrili in strpali za zapaha Antona Hrvojića, Milana Brajdića in več Ciganov iz Cegelnice, ki so osumljeni, da so lani v noči od 26. na 27. novembra vlomili v INIS in odnesli iz blagajne okoli 5 milijonov Sdin, pripravljenih za izplačilo osebnega dohodka novomeškim steklarjem.

Temeljite poizvedbe so se pričele že prvo jutro po vladu in se nadaljevale vse decembra in januar. Sprva je kazalo, da je treba vlomilce iskati v kolektivni steklarne, zlasti med tistimi člani, ki so dobro poznali tamkašnje razmere. Nenadoma pa so postali pozorni na Cigane iz Cegelnice, ki so zapravljali večje vsote denarja, si kupovali obleke, čevlje, pijsko, hrano in drugo. Med temi Cigani je živel tudi Anton Hrvojić, ki je po odsluženem vojaškem roku ostal v Novem mestu, se oženil s Ciganko Jožico Brajdić in se povsem navadil življenja v novem okolju. Hrvojić je stanoval pri tasi Janezu Brajdiću, ki je delal v INISU, se zavzemal za reševanje ciganske problematike in pisal pesmi.

Delavci uprave javne varnosti je bil Hrvojić znan kot večkratni vlomilec, ki je bil zaradi večjih tatvin tudi že obsojen, zato so si njegovo življenje pobliže ogledali. Hrvojić je hitro občutil, da mu postajajo novomeška tla vroča, zato je 15. decembra odšel v neznanu. Cigani pa so se nadalje zapravljali de-

nar, vendar poslej manjše vsote. Hrvojić se je 18. decembra javil iz Zagreba in poslal svaku Romanu Brajdiću paket s staro obleko, ki je ni več potreboval, ker je imel že tri nove, razen tega pa mu je poslal tudi novo obleko. Sled za Hrvojićem je izginila. Šele 17. januarja so ga videli v Sisku, potem pa še v Kostajnici, kjer se je naselil pri neki ciganski družini in se hotel poročiti s hčerjo. Seveda je Hrvojić tudi v tem kraju razmetaval denar in na silvestrovanju s svojimi bodočimi sorodniki zapravil več kot 100.000 Sdin. Z družino, pri kateri je stanoval, je potoval po Jugoslaviji v spalnih vagonih.

Ko so novomeške Cigane spraševali, kje so dobili denar, so izjavljali, da Janez Brajdić dobi zaslužki v INISU, ugotovili pa so, da Janez povprečno ni zaslužil več kot 35.000 Sdin na mesec. Milan Brajdić pa je trdil, da si je denar priskrbel tako, da je kradel in prodajal neprijavljeno orožje. Zaradi tega mu pridobljenega denarja je Milan Brajdić že presedel tri mesece v zaporu.

Delavci javne varnosti iz Novega mesta so z vztrajnim poizvedovanjem v dveh mesecih dobili dovolj podatkov, da so lahko dokazali vlom skupini Ciganov iz Cegelnice. Na podlagi teh podatkov so ugotovili, da sta dejansko vlomila Anton Hrvojić in Milan Brajdić (le-ta je bil osumljen, da je februarja 1967 po-

Medved še zunaj - dolga zima

Tako pravi star pregovor, ki najbrž tudi močno drži. Letos so si smenski gozdarji zalotili v Matevčevem gozdu le nekaj sto metrov nad železnico pri »Jožetu« medvedjo družino, ki se je pripravljala na zimsko spanje. Medvedka, ki je prav tedaj skotila mladiča, je zlezla na drevo, medved in mladi medo pa sta jo odhlačala globlje v gozd. Gozdarji so si ogledali brlog, ki je pripravljen čakal na zimske zaspance.

Medvedje se v ta brlog niso vrnili, saj so si ga ogledali ljudje. Izkopali so drugega in nato tretjega, ker so jih ljudje povsod odkrili.

Morda bo res huda zima. Vremenske napovedi potrjujejo letošnje pratiko.

V. P.

Umrla je najstarejša Dolenjka

V soboto, 3. februarja, so popolnoma na pokopališču v Trebnjem pokopali Francisko Novak, najstarejšo Dolenjko. Pokojnica je umrla v 104. letu življenja. Rojena je bila 2. decembra 1864. Rodila je 6 otrok, preživela pa jo je samo ena hčerka.

Združene slovenske železarne?

Do konca 1966 naj bi se po dosežanjih predvidevanjih združile železarne na Jesenicah, Ravnah in v Storah. Z združitvijo bi izboljšale svojo proizvodnjo in prodajo izdelkov. V Evropi se združujejo celo železarne s stoletno tradicijo in veliko proizvodnjo, v Jugoslaviji pa so se začele združevati razne železarne in rudniki železne rude

Prvo spomladansko rožo — teloh jo našel naš sodelavec Cveto Kriz v Roberski dolini pri Uzmanu že 1. februarja in nam poslal svoj posnetek tega zgodnjega znanilca pomladi.

LETALE NA CESTI. Tudi letalci se pripravljajo na prve spomladanske polete. Čeprav je še hladno, so za začetek »poletela« po avtomobilski cesti. Zgornjega smo srečali prve dni februarja. (Foto: Slavko Doki — tretja slika za fotografijo tedna)

23. Medtem se je vendarle nekako utekel pogovor med policisti in vesoljcem. Peter je šel v elektron. skem prevajalca: S čim vama lahko še ustrezemo? Zahvaloval sta Bazo. Komandanta.

Pred njiju so porinili telefon enaindvajsetega stoljta. Na zaslonu se je pojavil znani obraz, ki pa je postal prav tako otrlo začuden, kot malo prej načelnikov. Pogled na pritlikave vesoljce je bil očitno pozoren. Kaj se je vendar zgodilo z vama? Je zadonelo iz zvočnika. Skušala sta čim podrobneje razložiti ne-

PET LJUDI — PET GENERACIJ. Lukežičeva mama, Katarina Skala iz Mladice pri Semicu je nedavno tega v krogu svoje družine praznovala 86-letnico. 24. januarja pa so jo pokopali v Semicu. — Na fotografiji z desne proti levi: Lukežičeva mama s hčerko, vnukljinjo, pravnukom in prapravnukom.

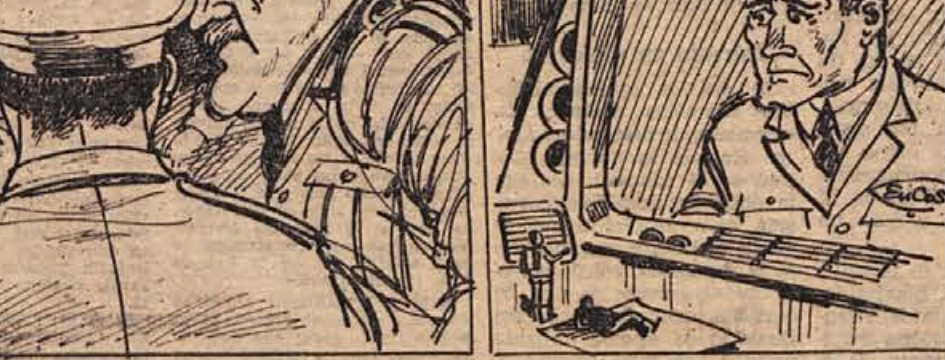
Pred kratkim sta v Hrastovljah pri Skočjanu praznovala zlato poroko zakonca Jože in Marija Peterlin. V 73. letu starosti se dobro počutita v krogu petih sinov, ponosna pa sta tudi na enajsterico vnukov. — (Foto: Roman Čelesnik)

Letošnja sulčja sezona, ki se je končala konec januarja, je presegla vsa pričakovanja. Ribiči so imeli v tej sezoni »srečno roko« in »dober prijem«. Odlovili so kar 20 sulcov v skupni teži 153 kilogramov. Domači ribiči so bili boljše sreče, saj so ujeli 12 rib, med temi kar tri rekordne. Zadnje dni januarja sta dva ribiča iz RD Novo mesto, dr. Ivo Podgaj in Avgust Štravs, potegnili na breg 16 — oziroma 14 — kilogramskega »kralja voda«.

Takšna uspešna sulčja sezona je imela dober odmev v družinski blagajni. Ribiči so prispevali nekaj nad 11.000 Ndin.

Takšen ulov na Krki je demantiral nekatere izjave, ki smo jih slišali po televiziji, da »kralj voda« v slovenskih rekah umira. Vsaj Krka gotovo ne sedi med takšne reke.

monavtov so previdno obvestili, da sta Jean in Peter izginila v vesolju in da ju iščejo. Vsekakor pa ni smel nihče izvedeti za njun povratek, vse dokler ne bo postalo jasno, ali bo mogoče vrniti vesoljca v normalno življenje. Še ena uganka poleg ostalih, ki tudi se ni imela odgovora: ali se ni tudi življenje nesrečnih vesoljcev skrajšalo, tako kot se je zmanjšala njuna velikost. Bo znanstvenikom uspela tekma s časom, če se bo izkazalo, da vsak dan v življenju naših vesoljcev pomeni eno leto...?

Ko je spet zaveslal, je čutil, kako ga boljše mišice, vroče in napete kot tetiva. Mesečina je komaj malo sijala skozi meglo in vsako deblo se mu je zdelo živ sovražnik. Prevzela ga je panika, ko je v prekupu zagledal aligatorja, ki se je premetaval po vodi, nato pa izginil v goščavi divjih tulpanov. In on je prišel v ta kraj, da bi slikal to živobaro na cvetje juga. Namesto tega pa so ga prijeli v mestni gostilni, osumili uboja in mu kar vnaprej določili smrt na vilih.

Zazdelo se mu je, da zadnji del čolna zajema vodo, da bo utonil v valovih, ki so mehko pljuskali ob boko, zato je z vso močjo zaveslal. Potem je moral spet počivati. Zastokal je in bolešno zavrnil, nato je videl, da so črne kepe, ki jih je s studom zagledal na prsih, po rokah in nogah, pi-javke. Zatulil je na glas, nato pa z blatno roko pokril usta. Bil je brez moči. Vedel je, da pijavk zlepa ne bo strgal s sebe, ker so se vpile v meso. Moral je počakati priložnosti, ko jih bo lahko odtrgal, jih žgal s cigareto in podobno.

Komarji so bili še hušji. Privabil jih je duh po njegovem znoj in krvi in so ga kar naprej napadali v celih rojih. Pošastno so mu brenčali okrog ušes, mu padali na roke, ga pikali po obrazu, rokah in nogah. Roji so bili čedalje gostejši in zdelo se mu je, da ga kar naprej obstranjujejo šibre. Ni jih mogel prepoznati, niso se ničesar bal. Moral bi naenkrat prepoditi vse, toda ni utegnil pomisliti, kako. Moral je naprej.

Veslal je, si utiral pot skozi goste zavesne mahu, ki je visel z drevoj in skrival dobele, okrogle sadeže, podobne velikim limonam. Sadeži so imeli grozljive bodice. Zavorazil je ta kraj: ko se bo rešil, še pomislil ne bo več, da bi slikal takšno pokrajino. Čoln je nenadoma zdrsil v mirnem majhen val. Površina je bila gladka kot steklo in je sijala v mesečini. Zagledal je tudi bele rumeno svetlobo dveh svetilk na levi strani. Obrnil je čoln proti njima in zaveslal k blatnemu nabrežju, pokritem z gosto travo, divjo trto in mahom.

Ko je stopil iz čolna, se je moral plaziti po vseh štirih, ker je bilo blato tako spolzko, da ni mogel hoditi. Potem je prišel na suha tla. Nekajkrat je padel v nevidne, močvirne jame, na srečo obrasle z grmovjem, da se je lahko oprijel in skobalcal ven. Nazadnje je vendar našel stezo do šerifove koč. Sto korakov pred seboj je zagledal tudi obris nenavadno belih zidov in streho, pokrito z vejami palm.

Ko se je približal pragu koč, je skoč okna, skrita za bambusovimi trstičjem, zagorela luč. Potrkal je in vrata so se na stožaj odprla. Svetloba ga je zbudila v oči in begunc, izkapan do kraja, se je zgrudil čez prag. Tako je vstal, se zibal kot pijan in omočen mežikal v luč.

Šerif v letni srcaji, platnenih hlačah in v copatah se je umaknil proti usnjenemu fotelju, ko je zagledal begunca. Z ramo je zadel staloja za pipe in ga prevrnil. Za šerifom je bil pred kaminom dolg usnjen divan. Ventilator je potihno brnel in Berck je užival v tem novem, prijetnem okolju. Šerif je bil bled.

»Utrujen in blaten si, Berck,« je rekel šerif. Begunec se je nasmešnil, toda obraz je imel tako zabuhel, da se mu je namesto nasmešna samo spali. Čutil je, kako drhti vsaka mišica posebej.

»Prav dobro se res ne počutim,« je odgovoril in se ustrašil lastnega glasu.

Spet se je zamajal, vendar se je v zadnjem trenutku oprijel za naslon divana. Tedaj je na tleh opazil telo. Najprej je samo strmel, sploh ničesar ni razumel. Potem pa je spoznal, da je to truplo starejše ženske, zelo debele. Obraz ji ni mogel razpoznati. Doumel je, da je bila ubita z udarci po glavi, z grebljo, ki je ležala zraven njene leve rame.

Čeprav se je že doslej počutil bedno, ga je vendar spreletela groza in srce mu ja zastalo.

»To je moja žena,« mu je za hrbtom rekel šerif. »Lavra, se spominjaš? Govoril sem ti o nji.«

Begunec je umaknil pogled z Lavrinega trupla in videl, da šerif obrača telefon. V roki je držal revolver, uperjen v Bercka.

»Ustavite zasledovanje in vrnite pse,« je telefoniiral šerif. »Ubijalec je tukaj. Da, Berck, prav on! Prišel sem sem-kaj na nočni lov, in ko sem se vrnil z močvirja, sem ga našel v koči. Toda malo sem zamudil.« Šerif je nadaljeval z nekoliko ganjenim glasom: »Lavra je na žalost bila sama v koči. Planil je nanjo in jo ubil.« Šerif je globoko vzdihnil. »Mislim, da mu je nekdo omenil mojo lovsko koč, pa se mu je zdelo, da bo tukaj najbolj skrit. Verjetno je hotel mene ali ženo uporabiti za talca, dokler ne bi pobežnil. Ko ja zagledal Lavro, se ni mogel premagati. Ne, ni treba hite! Berck ne bo nikogar več ubil. Poskrbel sem zanj in prihranil oblastem stroške za obešanje.«

Šerif je odložil slušalko, se usedel v fotelj in prekrizal nogo. Z revolverjem je meril v Bercka.

»Seveda prihajajo, da bi te obešili. Ampak tole bo zate veliko boljše. Prav res, govorim ti kot strokovnjak. Šlo bo hitro, na lep način. Saj sem ti rekel, da nočem nikogar več obešiti...«

V močvirju je zagrmel strel.

Berck je skušal planiti na šerifa, toda noge so mu klecnile. Zadnja stvar, na katero je pomislil, je bila: »Ali bi porota morda res sklenila, da sem kriv?«

KONEC

Valvasor o naših trgih in gradovih

KRŠKO

(Nadaljevanje in konec)

Pozneje je eden gospodov Avstrijskih zastavil krško gospostvo grofu Celjskemu. Kakor lahko pri Megiserju beremo, je grof Herman Celjski poleg več drugih gospostev tudi krško dal svojemu sinu, grofu Frideriku. Tu, v krški, je Friderik tudi sam za sebe vladal in imel svojo rezidenco. Ko pa mu je leta 1422 umrla prva žena, rojena Modruska ali Frankopanska, se je oženil z lepo, a nesrečno Veroniko. O njenem bednem koncu pa sem obširno poročal že zgoraj pri opisu mesta in gradu Kočevja.

Grofe Celjski so na gradu napravili kapelo in izdali zanjo v latinščini zapisano ustanovno pismo. (Sledi zapis ustanovnega pisma.)

Ko je ta (Katarina, grofa Ulrika vdova) umrla, je krško gospostvo prišlo na Avstrijsko hišo, in tako se še danes daje v zastavo.

Pred več kakor sto leti je krški grad in gospostvo od Jurija Turna dedičev kupil gospod Janez Krstnik Valvasor, ki ju je po smrti v testamentu zapustil svojemu bratranču »gospodu Mosconu. V njega rokah sta ostala do pred približno sedemnajstimi leti, ko si ju je od gospoda Ivana Jurija barona Moscona pridobila gospa Magdalena, vdova grofica Strassoldo, rojena grofica Lanibieri. Zato je lastnik gradu in gospostva še danes njen sin gospod Ortel grof Strassoldo.

V naslednjem pa bomo omenili nekaj znamenitosti, ki so se tu v Krškem ali pa v njega okolici dogodile. Leta 1545 je Turck vdrl na Kranjsko ter opustošil in požgal vse pri Krškem ležeče vasi. Ko se je pisalo leto 1567, je slavni deželni zbor na Kranjskem nastavil v Krškem luteranskega pridigarja Ivana Weixlerja, ki je pridigal v farni cerkvi ter skoraj vse poslušalce pridobil za evangeličansko vero. Ko je bil ta nekdo sredi pridige, je prišel katoliški župnik tega kraja Polydor de Montagnana, ki je bil tudi arhidiacon v Celju, in ga ni zapodil samo s prižni-

ce, ampak tudi iz cerkve. Bilo bi se pa župniku slabo godilo, ker bi ga bili meščani, ki so imeli to za nasilje in zločin, ubili, ko bi jim ne bil precej ušel. Zaradi tega je nadvojvoda dal v Gradec poklicati mestnega sodnika in se dva meščana ter jih dal zapreti.

Ko je leta 1573 nastal med kmeti silen punt ter je število koridonov puntarjev naraslo že čez dvajset tisoč, so si ti med drugim podvrgli tudi mesto Krško. Ko pa jih je gospod Jožef baron Turn 5. februarja s pomočjo kranjskega plemstva pregnal ter jih veliko pobil, so se ostali zatekli v Krško. Tedaj je znameniti vitez gospod Danijel Ložan z Belneke, stotnik v Bihaču, dobil v obraz strel, ki so ga izstrelili kmetje iz krškega stolpa, in tako je izgubil glavo in življenje. Prav na isti dan pa so kmetje njegovega brata, gospoda Ložana ali iz Loža, do smrti pobili pri Soteski. Tako so gospodje Ložani z rodom vred izumrli.

Leta 1578 je v Krškem izbruhnila kuga, ki je marsikoga poslala na oni svet.

Leta 1639 je bil v Krškem zgrajen kapucinski samostan.

Leta 1646 je pravičnik Bog ta kraj zopet obiskal s kugo, ki se je močno razširila znotraj in zunaj mesta ter mnogo ljudi pobrala.

In kakor ga ni kraja pod soncem, ki bi imel prednost, da ga ne zadenejo nesreče, je tudi ta nekaj nesreč oku-sil. Naj omenim nekaj novejših ne-zgod. Pred nekako osmimi leti je tu v Krškem v javnem dvoboju padel gospod Franc Mihael iz Zadra, ko ga je njegov nasprotnik gospod Volk Avgušt in pl. Buset zabodel. Bil je zadnji svojega rodu in imena, ki ga je tedaj nesrečni udarec skupaj z rodom spravil s tega sveta.

Novembra 1686. leta je imenovane-ga gospoda Orteja grofa Strassoldo, sedanjega lastnika, kapljan, ki je imel tudi nadzorstvo nad vsem, s konjem utonil v Savi. Menijo, da je bil moč av-roščah. Mesto Krško pa je deželno-krneže mesto.

25. februarja na referendum!

Vse roke prisotnih so se na seji splošnega zbora v Brežicah 1. februarja dvignile za razpis referenduma. Naslednja odločitev bo odvisna od volivcev. Sodeč po razpravi na tej seji so prebivalci vseh okolišev pripravljeni prispevati delež za gradnjo šol v občini, tudi tam, kjer so šolarji že dobili prostornejšo streho nad seboj.

Zaposleni občani bodo plačevali 1 odst. od osebnega dohodka, kmetje 2 odst. od katastrskega dohodka, obrtniki 2 odst. od davčne osnove, obrtniki pavšalisti za 10 odst. od pavšalnega zneska. Upokojenci naj bi prispevali pol odstotka, če njihove pokojnine presegajo vsoto 50.000 starih dinarjev.

Inž. Jože Bučar na Bizeljskem

Bizeljski kmetje se bodo v nedeljo ob osmih zjutraj zbrali v šoli. Na razgovor so povabili zveznega poslanca gospodarskega zbora inž. Jožeta Bučarja. Za uvod bo direktor kmetijske zadruge Ferdo Šepetavo nanizal nekaj najbolj perečih problemov, s katerimi se ta čas ubadajo kmetijski proizvajalci.

Razprava o religiji

Na povabilo občinskega komiteja Zveze komunistov bo v ponedeljek, 12. februarja, prišel v Brežice Zdenko Rotar, profesor na visoki šoli za družbene in politične vede v Ljubljani. Vodil bo razpravo o religiji in delovanju verskih skupnosti. K sodelovanju v razpravi so vabljeni vsi člani občinskega komiteja, predsedniki in člani komisij ter vsi komunisti, ki jih vsebina razprave zanima.

Priprave na pustno zasedanje

Karnevalska sekcija že zbira denar in domislisce za zasedanje pustnega parlamenta v Brežicah. Ta najbolj obiskana prirediteljev v mestu bo 27. februarja v dvorani prosvetnega doma. Za pustni torek je napovedana tudi mladinska maškerada, v kateri sodeluje vsako leto veliko šolskih otrok.

RADIO BREŽICE

PETER, 9. FEBRUARJA: 18.00—18.35 — Pogovor s predsednikom temeljne izobraževalne skupnosti Janezom Volčankom — Nove plošče RTB — PRAVLJICA ZA NAJMLAJŠE: Prežihov Voranc: Solzice — Obvestila: 18.35—19.30 — Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

NEDELJA, 11. FEBRUARJA: 11.00 — Domače zanimivosti — Reportaža z občinske konference ZK Brežice — Maks Toplišek: Ceste v sodobnem turizmu pri nas in v svetu — Inž. Jože Ajster: Nekatere novosti gradbene dejavnosti v občini Brežice — Za naše kmetovalce — Inž. Lojze Piro: Cepljenje sadnega drevja in operacija presaditve — Igra vam ansambel Jožeta Krežeta — Magnetofonski zapis s obiska pri učencih na Bizeljskem — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov 12.45 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 13. FEBRUARJA: 18.00—19.00 — Svetujemo vam — Nove plošče Jugotona — Reportaža s obiska pri učencih v Cerkljah — Iz naše glasbene šole — Literarni utrinki: Prežihov Voranc — Obvestila in filmski pregled: 19.00—19.30 — Glasbena oddaja: Diskovili vam predstavljajo svoje nove plošče.

»Prinašamo vam pozdrave tisočev šolarjev in otrok, ki nam bodo čez leta sledili v šolskih klopih. Vse te oči gledajo z zaupanjem v vas. Želimo vam mnogo dobre volje in moči, da bi današnjo nalogo rešili v naše dobro in da bi s svojim vplivom na volivce, ki jih zastopate, zagotovili uspeh na referendumu.« S temi besedami so pionirji brežiške osnovne šole pozdravili splošni zbor na seji 1. februarja. — (Foto: J. Teppey)

PO STOPINJAH SEDANJIH IN PRETEKLIH ZGLEDOV

Vse roke so se složno dvignile

Z glasovanjem za razpis referenduma so odborniki sledili zgledu številnih občin v Sloveniji, kjer delovni ljudje že plačujejo samoprispevek za povečanje šolskega prostora. To je zgodovinski korak za brežiško občino. Tudi dedje in pradedje so nekoč prispevali delež za šole. Če bomo sledili njihovim stopinjam, bomo čez desetletja mirno lahko pogledali v oči vsem, ki jim bomo pomagali do sodobno urejenih šol.

Ivan Malus z Bizeljskega: »Danes ni bilo nikogar, ki ne bi glasoval za razpis referenduma. Prepričan sem, da se bo tudi na voliščih nagnila tehtnica v dobro vseh, ki že sedijo in bodo še sedeli v šolskih klopih.«

Franc Zevnik iz Skopje: »To akcijo z veseljem podpiram. Toda takrat, ko bomo prikazovali volivcem, koliko bo prispeval kmet, koliko obrtnik in koliko vsak zaposleni delavec, moramo priti na dan s številkami. Če bomo govorili o odstotkih, si ljudje ne bodo na jasnem, kolikšen bo njihov delež. Tu mislim na kmeta.«

Pionirji na voliščih

Na referendumu za šole bodo sodelovali tudi pionirji. Opravljali bodo kurirske dolžnosti in vabili volivce na volišča. Prostore, v katerih bo glasovanje, bodo najmlajši za to priložnost lepo okrasili.

Mladi smučarji so se vrnili

Na Catežu so 3. februarja dopoldne starši pričakali otroke, ki so se z avtobusom vrnili s smučanja na Gorenjskem. V Bohinjskem kotu so preživeli enajst dni lepih počitnic. Urili so se v smučanju, za kar so bili njihovi vrstniki doma prikrajšani. Ob vrnitvi jih je sprejel tudi predsednik občinske Zveze prijateljev mladine Ludvik Metelko.

Ivan Balon z Bizeljskega: »Vse naše šole so stare, zato je prav, da jih pomagamo obnoviti. Če bomo znali ljudem prikazati razmere, v kakršnih se šolajo naši otroci, potem samoprispevka ne bodo odrekli.«

Druga seja konference ZK

V soboto, 10. februarja, bo v narodnem domu v Brežicah druga redna seja občinske konference Zveze komunistov. Profesor Stanko Škalec bo govoril o pripravah na referendum za samoprispevek šolstvu.

TUDI STARŠI SO SE SPRIJAZNILI Z ODLOČITVIJO TIS

Tri milijone samoprispevka Samoboru

V novem šolskem letu se bo zmanjšalo število tistih učencev in dijakov, ki se šolajo v sosednji republiki — Temeljna izobraževalna skupnost v Brežicah bo uredila obveznosti do samoborske občine s pogodbo

Predstavniki temeljnih izobraževalnih skupnosti iz Brežic in Samobora so se na skupnem sestanku sporazumeli o povračilu stroškov za šolanje otrok na Hrvaškem. V Bregani in Samoboru obiskujejo učenci iz brežiške občine osnovno šolo, vajensko šolo in gimnazijo.

Trenutno je teh otrok nad sto, v novem šolskem letu pa se bo njihovo število občutno zmanjšalo. Občina Samobor zahteva namreč povračilo stroškov za učence, ki obiskujejo njene šole. Temeljna izobraževalna skupnost v Brežicah priznava izobraževalni skupnosti v Samoboru 3 milijone S din za leto 1967, medtem ko je za leto 1967 pripravljena poravnati dejanske stroške le:

— za otroke pripadnikov JLA iz Brežic, ki obiskujejo na osnovni šoli v Bregani pouk od 5. do 8. razreda;

— za otroke z območja krajevnega urada Velike Doline, ki obiskujejo v tem šolskem letu 8. razred osnovne šole v Bregani;

— za otroke z območja brežiške občine, ki obiskujejo v Samoboru pouk na strokovni šoli za učence v gospodarstvu v 1., 2. in 3. razredu;

— za dijake iz brežiške občine, ki v tem šolskem letu obiskujejo 4. razred gimnazije v Samoboru.

Obveznosti za letošnje občanjske izobraževalne skupnosti v Brežicah uredila s pogodbo. Vsi tisti učenci in di-

ŽALNA SEJA ZA POKOJNIM DR. RIBARJEM

Umrl je naš prijatelj

Trg svobode v Brežicah bodo preimenovali v Trg dr. Ivana Ribarja

Brežice so se v soboto otele v žalost. Državne in partijske zastave na pol droga so naznanjale smrt prvega častnega občana dr. Ivana Ribarja, očeta dveh junaških sinov, katerih ime nosi brežiška osnovna šola.

Pred dobrimi 14. dnevi, ko je dr. Ribar slavil svoj 87. rojstni dan, so ga obiskali predstavniki skupščine, družbenih organizacij in šole ter mu zaželeli zdravja. To je bilo zadnje srečanje z velikim državnikom, politikom in prijateljem. Ob koncu lanskega šolskega leta je bil plemeniti prijatelj mladih še med učenci osnovne šole v Brežicah. Najboljšim je delil značke za odličen uspeh in jim čestital.

V ponedeljek popoldne ob 17. uri je bila v veliki dvorani prosvetnega doma žalna seja za pokojnikom. Prišli so odborniki občinske skupščine in številni drugi občani, ki so na ta način dokazali zadnje spoštovanje do umrlega častnega občana.

Predlagali so, naj bi skupščina na prvi naslednji seji sprejela odlok o preimenovanju Trga svobode v Trg dr. Ivana Ribarja.

Jt

Koliko kmet, koliko delavec?

Marsikoga je strah, da sta 2 odstotka samoprispevka na letni katastrski dohodek za kmete večja obremenitev kot 1 odstotek od neto osebnih prejemkov za zaposlene. Letni prispevek 1014 gospodarstev bo znašal 1.600 S din, letni prispevek 1557 zavezancev od 1.600 do 4.000 S din in letni prispevek 1080 zavezancev od 4.000 do 8.000 S din. Le 532 gospodarstev bo plačevalo višjo vsoto.

V enem letu se bo zbralo za šole v občini 81.777.000 S din. Od tega bodo plačali kmetje 18.673.000 S din, obrtniki 22.138.000 S din in delavci 40.965.000 S din. Skupni prispevek bo v petih letih narasel na 408.885.000 S din.

Pripombe volivcev v pretresu

Glavna komisija za sestavo srednjeročnega programa razvoja občine Brežice je pregledala vse predloge, ki so jih dali zbori volivcev, sindikalne podružnice ter komisija za družbenoekonomske odnose pri občinski konferenci ZK. Člani so sklenili pregledati realizacijo podjetij v zadnjih dveh letih ter v primeru večjih razlik ponoviti delo s podkomisi-

jami ter tako sestaviti plan za tri leta.

Srednjeročni načrt naj bi prikazal tudi usmeritev kmetijstva, strokovno in ekonomsko. Glede družbenega vpliva in nadzora v delovnih organizacijah so bila v komisiji različna mnenja. Med drugim so sprejeli sklep, da bo moral plan nakazati tudi možnosti za integracijo delovnih organizacij.

J. T.

Kdaj bo otroke prevažal avtobus?

V Velikih Malencah se je 3. februarja sestal akcijski odbor za pripravo referenduma. Predstavniki družbenih organizacij so predsedniku občinske konference SZDL Janezu Pirnatu povedali tudi svoje želje po uvedbi krožne avtobusne proge za prevoz šolarjev. Samo nekaj sto metrov ceste med Mrzlavo vasjo in Zejnim bi bilo treba usposobiti za vožnjo z avtobusom. Krožna proga bi peljala od Cateža na Zejno, v Mrzlo vas, Velike Malence, Krško vas in Brežice. Nekajkrat so volilci na zborih že dobili to obljubo, zdaj pa pričakujejo, da bo zares izpolnjena.

BREŽIŠKE VESTI

9. februar - praznik Senovega

Svečana akademija bo danes ob 17. uri v kino dvorani — Združena bo s počastitvijo spomina na velikega slovenskega pesnika Franceta Prešerna

Letos praznujemo na Senovem 24-letnico prihoda XIV. divizije na Stajersko in 24-letnico napada njenih enot na rudniške naprave in močno utrjeno žandarmerijsko postajo na Senovem. To se je dogajalo med osmim in devetim februarjem.

Občinski odbor ZZB v bivši senovski občini je predlagal 9. februar za občinski praznik, da bi se tako oddaljili nekdanjim borcev XIV. divizije za hrabra dejanja. Od leta 1962 dalje praznujejo prebivalci Senovega 9. februar kot krajevni praznik, ker so tedaj senovsko občino priključili krški.

V 24 letih se je podoba Senovega precej spremenila. Medtem so zgradili veliko novih stanovanj, uredili trgovine, postavili obrat konfekcije LISCE, razširili rudnik in rudniške delavnice. V LISCI so zaposlili žene s Senovega in okoljskih krajev.

Od Bohorja do Rožnega so speljali 12 kilometrov vodo-

voda ter napravili več manjših vodovodov po vaseh. Celotno področje so elektrificirali. Ostal je samo še zaselek Veliki Dol, kjer bo še letos zasvetila elektrika.

Vse to so ustvarili delovni ljudje deloma s lastnimi sredstvi, deloma s pomočjo občine. Prebivalci Senovega

Premalo telovadnic in igrišč

V krški občini je 10 organizacij za telesno kulturo, od tega 5 društev PARTIZAN in 5 drugih telesnovzgojnih društev. Vsa ta društva vključujejo v svoje dejavnosti okoli 1.400 članov. Po športnih panogah so organizirani plavalci, šahisti, balinarji, kegljači in nogometaši. Telesnovzgojnih objektov je v občini 16, od tega 1 stadion, 1 smučarska skakalnica, 4 telovadnice, 5 šolskih igrišč, 2 bazena in 3 drugi objekti.

»Pustne novice« 25. februarja

Osmo izdaja humorističnih PUSTNIH NOVIC bo izšla v Krškem 25. februarja. V njej bodo zapisane zabavne prigode iz vseh treh spodnjeposavskih občin. Uredniški odbor in sodelavci imajo precej dela in so zbrali že veliko gradiva.

Aktivnost ZROP v Krškem

V nedeljo, 28. januarja, so se zbrali rezervni oficirji in podoficirji iz Krškega in bližnje okolice na prvem predavanju. Polkovnik JLA iz Celja Ivan Sulic je govoril o vojno-politični situaciji danes. Predavanje je bilo izredno zanimivo in ga je poslušalo 261 udeležencev.

in okolice, posebno pa delovni ljudje v podjetjih, so se aktivno vključili v tok naše gospodarske reforme. Tudi zdaj pričakujejo ti ljudje razumevanje za razvoj in napredek svojega kraja, zlasti še za pravočasno reševanje usode tistih ljudi, ki bodo po ukinitvi rudnika morali priti za delo v drugih strokah.

Počastitev krajevnega praznika na Senovem prireja krajevna organizacija SZDL skupaj z drugimi društvenimi organizacijami in vabi nanjo vse prebivalstvo.

Predsednik KO SZDL Senovo: KAREL ŠTRBAN

Z malico na pot. Učence iz Koprivnice neseta sošolcem malico iz šolske kuhinje. — (Foto: J. Teppey)

NAČRTI TURISTIČNEGA DRUŠTVA V KRŠKEM ZA LETOS

Še malo, pa bo ribnik napolnjen

Tudi krajevna skupnost bo priskočila na pomoč — Za Spodnje Posavje bo izšel turistični prospekt

Ribnik ob Zdolski cesti bo kmalu dokončan. Buldožer bo moral še za pet dni na delo, ko bo vreme ugodnejše. To zaključno delo bo opravilo podjetje AGROKOM-BINAT. Potem bodo že lahko zaprli zapornice in pričeli zaustavljati vodo, da bo napolnila ribnik.

Na Drnovem nočejo Ciganov

Na zboru volivcev, ki je bil 3. februarja zvečer na Drnovem, so občani ponovno sprožili vprašanje Ciganov. Ti se na tem področju največ zadržujejo in povzročajo ljudem veliko škodo. Prebivalci želijo, da bi se odselili drugam, zato se obračajo za pomoč na občinsko skupščino.

Krajevna skupnost bo takoj spomladi začela urejati park. Občinska skupščina je že odstopila turističnemu društvu skoraj novo baroko na Topoli pri Leskovcu. Pričeli jo bodo k ribniku in jo preuredili v paviljon.

Krajevna skupnost namerava poskrbeti tudi za ureditev nasipa ob ribniku, za parkirni prostor in podobno. Na parkirnem prostoru bodo zasadili topole in druga drevesa, da bodo čez nekaj let stali avtomobili v njihovi senci.

Takoj ko bo v ribniku voda, bodo vanj vložili ribji zarod. Napolnitev ribnika lahko kmalu pričakujemo, če bo le vreme naklonjeno tistim, ki ga urejajo.

Turistično društvo v Krškem pripravlja letos skupen turistični prospekt Spodnjega Posavja; izšel bo v 50.000 izvodih. Sofinancirajo ga gostinska podjetja, trgovine in zasebna gostišča, ki imajo od turizma tudi največ koristi.

Znižanje nočitev v Poreču

Analiza lanskega poslovanja doma počitniške skupnosti v Poreču kaže, da je število nočitev članov skupnosti padlo od 20.330 v letu 1966 na 16.976 v minulem letu. Nočitev tujih gostov so lani porasle od 2.300 na 3.580. Na seji sveta počitniške skupnosti 4. februarja so ugotovili, da je vplivalo na manjši obisk domačinov spremenjeno izplačevanje povračil za dopuste. Ponekod so regrese celo opustili. Zato naj bi letos delovne organizacije drugače ukrepale.

PAVK

Predčasni odhodi avtobusov

Potniki se pritožujejo nad predčasnimi odhodi avtobusov z avtobusnega postajališča pred poslopjem občinske skupščine v Krškem. Voznega reda se ne držijo niti avtobusi IZLETNIKA niti avtobusi podjetja SAP. Prav bi bilo, da bi obe avtobusni poslovalnici ukrenili vse, da se to ne bi več ponavljalo.

Jakob Gregorovič
Brestanica 34

Za Novo leto sem ostal brez kruha

Tovariš urednik!

Zadnji dan starega leta sem postal hčerko v pekarno, ki je last Rudolfa Kadivnika. Zahtevala je 2 kg črnega kruha. Kadivnikova žena, ki kruh prodaja, ji je dejala, da ji ga ne more dati, ker nismo stalni odjemalci.

Bil sem prepričan, da so

otroka odpravili kar tako, zato sem s hčerko odšel še sam v pekarno. Takoj ko sem vstopil je prodajalka tudi mene odpravila, češ da kruha ne morem dobiti. V prodajalno je prišel tudi mojster, ki je začel kričati name in mi dejal, da je odvisno samo od njegove volje, ali mi kruh proda.

V Kladnikovski pekarni so prodajali kruh, ki ga tisti dan niso prodali, 2. januarja. Mislim, da je obnašanje brestniškega peka žaljivo. Morda bi bilo najbolj prav, če bi Brestanica dobila še eno pekarno.

Povečajmo skrb za duševno manj razvite otroke!

(Nadaljevanje in konec)

Zelo važno je za otrokov pravičen razvoj, da se čim prej vključijo v ustanovo s posebno obravnavo, da se odpravljajo njegove motnje. V visoko razvitih državah je zelo dobro organizirano zgodnje odkrivanje otroka in usmerjanje v ustrezno šolo.

Ce raste otrok v družini, kjer opazuje njegov razvoj, lahko posebno mati pri duševno prizadetem otroku opazi, da se razvija drugače kot ostali. Duševna prizadetost se pokaže toliko prej, kolikor hujše stopnje je. Pokaže se v vsem otrokovem obnašanju in gibanju. Otroci prične kasneje sedeti in kasneje hoditi. Še bolj očitno pa se pokaže pri govoru. Otroci dolgo govorijo nerazumljivo — beblja. Posamezne besede govori dalj časa, v stavke jih veže šele s 4. letom.

V predšolski dobi sta važni dve komponenti: otrokov od-

nos do igre in do sovrstnikov. Duševno prizadeti se ne zna igrati; igračke uniči, jih brezvoljno preklada sem in tja; zelo hitro se naveliča vsake igrače; v vrtcu moti igra ostalih. Predšolska doba mine brez vprašanj. Izostane tisti zakaj, ki sicer kar preplavlja matere in vzgojiteljice. Duševno nerazvitega otroka je treba opozorjati na posamezne predmete, pritegnejo pa ga le prav izraziti. Kratke zanimive povestice ga ne zanimajo, ne zna jih ponoviti, niti s tulo pomočjo. Otroci je neroden pri hoji, posebno po stopnicah, ter pri vsakem delu ali igri.

Značilno je, da se duševno prizadeti otroci družijo s mlajšimi otroki. Otroci enake starosti ga sami izločijo iz svoje srede, ker zaradi nerazumevanja trenutne igre moti potek. Običajno se temu pridruži posmech, telesno obračunavanje in otrok se začne sam ogibati svojih vrstnikov. Ko pride

otrok v šolo, navadno že v prvem mesecu odpove, gotovo pa do srednje stopnje.

Ko razrednik ugotovi, da je otroka potrebno prešolati, ga prijavi za pregled strokovni komisiji za kategorizacijo otrok, motenih v duševnem in telesnem razvoju. Šele ko ko-

Lučka Jankovič:

mislija pove svoje mnenje, otroka prešolajo na posebno šolo.

Veliko staršev se prešolanju upira. Največ je temu krivo to, ker ne poznajo dela v posebni šoli. Zato bi rada napisala nekaj tudi o tem.

Z vsakim učencem se učitelj poglobljeno bavi. Posebno na nižji stopnji je delo individualno. Otroci si znanje pridobivajo v obliki igre. Vsako učno enoto obravnava s pomočjo različnih ponazoril (uporaba peskovnika, flanelografa, raznih modelov, sestav-

ljank, slik). V razredu pa pride to do izraza pri vseh pred-

Otroci, katerim smo že ustvarili primerne delovne pogoje za učenje, se lahko tudi v šoli polgrajo z domačim mucem in drugimi živalmi. Tako lažje razumejo in si tudi hitreje zapomnijo novo učno snov.

Zbori volivcev za kmete zavarovance

Od 11. do 18. februarja bodo v krški občini zbori zavarovancev kmetov, na katerih bodo razpravljali o novih predpisih o zdravstvenem zavarovanju kmetov in volili člane skupščine skupnosti socialnega zavarovanja kmetov.

Zbori bodo: na Podbočju 11. februarja ob 7. uri v prosvetnem domu, v Kostanjevici 11. februarja ob 8. uri v domu kulture, na Raki 18. februarja ob 7. uri na krajevnem uradu, v Krškem 18. februarja ob 8. uri v domu Svobode na Vidmu, na Senovem 18. februarja ob 8. uri v kino dvorani in v Leskovcu 18. februarja ob 7. uri v združenem domu. Občane kmete vabimo, naj se zborov udeležijo!

Krški bazen bo imel streho

V sodelovanju s Projektivnim bir. inž. Stanka Bloudka v Ljubljani pripravljajo Krčani načrte za pokritje olimpijskega bazena pri CELULOZI na Vidmu. Urejanja teh vprašanj se je lotila komisija turističnega društva v Krškem.

Ko bodo načrti napravljeni, bodo začeli iskati investitorja, ki bo najel turistični kredit za to veliko delo. Najbrž bo to hotel SREMIC, saj si gostinsko podjetje lahko obeta od tega velike koristi. Vso zimo bodo imeli goste, če bodo plavalci trenirali v pokritem bazenu. SREMICU se bo s pokritjem bazena odprla tudi zimska sezona.

v. n.

Sredozemlje in svetovni mir

Sekolca za zunanjo politiko pri občinski konferenci Socialistične zveze je pripravila javno tribuno z naslovom »Sredozemlje in svetovni mir«. Razgovor o političnih dogodkih v Grčiji, na Cipru in v Italiji je pripravil in vodil novinar DELA Stane Lenardič.

PAVK

Loka: komunisti o podružbljanju zemlje

Pred nekaj dnevi, je bil v Loku odprt sestanek članov ZK, katerega so se udeležili tudi prejšnji sekretar občinskega komiteja Jože Bogovič ter zastopnika kmetijskega kombinata Rudi Cimeršek in Maks Zemljak. Odnosi med kombinatom in prebivalstvom tega območja so bili že nekaj časa precej slabi, pripombe o tem pa je najprej razložil predsednik KS Leopold Veber. Predstavnika kombinata sta razložila in zagovarjala program kmetijske delovne organizacije, glede lokalnih problemov pa sta menila, naj jih urejuje loški kmetijski obrat. Ljudje med drugim zahtevajo, naj premešči javno tehniko, pa naj gospodari krajevna skupnost.

Maske, pripravite se!

»Partizanov« maškara da v Sevnici je postala tradicionalna prireditve. Tudi letos Sevnčanini niso pozabili nanjo. Na pustno soboto zvečer bodo v prostorih doma spet izbirali najlepšo masko in najboljšo skupino. O drugih presenečenjih pa pripravljajni odbor trdovratno molči.

JUGOTANIN se poteguje za kredit

Čeprav ima Jugotanim iz Sevnice prodano že vso letošnjo proizvodnjo tanina, glavni problem, veliki stroški pridobivanja tanina, še vedno ostane. Ker so zaradi nižjih cen bližnji kmetje zmanjšali sečnjo taninskega lesa, je obrat sklenil pogodbe tudi s hrvaškimi gozdnogospodarskimi podjetji. Jugotanim mora letos nadoknaditi in poravnati lansko izgubo. Vodstvo obrata meni, da se bo ta načrt posrečil, ob tem pa je treba misliti na rekonstrukcijo in delno preusmeritev obrata Jugotanim se poteguje tudi za kredit mednarodne banke in upa, da bo z zahtevkom uspel, čeprav je znesek za mednarodno banko razmeroma majhen.

V. N.

Gabrijele: pripombe zaradi zemlje

Na zboru volilcev v Gabrijelehu so prisotni grajski kmetijski kombinat »Zasavje«, češ da ni najbolj gospodarno najboljšo zemljo zasejati z deteljo. Po njihovem tudi ni prav, da daje zdaj kombinat nazaj v najem zemljo, ker ima občina od tega premalo koristi. Menili so, naj bi zemljo vrnil, ker bi od nje občina imela več haske. Govorili so tudi o gradnji vodovoda in poudarili, da bi bila gradnja cenejša, če bi vod napeljevali skupaj vašan Gabrijel in Polja.

L. U.

Samostojen organ za kaznovanje prekrškov

Po novem zakonu o organih za kaznovanje prekrškov ne smejo sodniki za prekrške nič več delovati v okviru občinske uprave, marveč morajo biti samostojen organ, podobno kot so to občinska sodišča. Odlok o tem so v Sevnici sprejeli 31. januarja.

Kmalu bo Valentin, ki ima ključ od korenin, Franc in Drago, Jazbecova fanta iz Loga pri Sevnici, pridno pripravljata kolje za vinograd. — (Foto: Legan)

Podražitev dimnikarskih storitev

Občinska skupščina je 31. januarja ugodila predlogu dimnikarjev — V razpravi je sodelovalo polovico odbornikov, mnogo več kot pri obravnavanju važnejših zadev

Od prvega februarja naprej veljajo nove cene za dimnikarske usluge. Cene so prilagojene sosednjim občinam in so odvisne tudi od oddaljenosti od sedeža obrtnika. Oddaljeni do 2 km (Sevnica,

Šmarje) bodo plačevali toliko kot doslej, oddaljeni od 2 do 5 km bodo plačevali 7 odstotkov več, oddaljeni od 5 do 10 km 14 odst. več, še bolj oddaljeni pa 21 odst. več. Drugi predlog, po katerem

naj bi vsi plačevali 14 odst. več, je bil zavrnjen.

Razprava o novih cenah pa je znova pokazala, da se niso prenehali spori med dimnikarji in strankami. Ponekod se še vedno pritožujejo nad neprimernim obnašanjem dimnikarjev, čeravno je skupščina od mojstra že zahtevala, naj te pomanjkljivosti odpravi.

Dimnikarstvo je uzakonjena javna služba in je velikega pomena za varovanje premoženja pred požarom. Še vedno pa se dogaja, da se ljudje upirajo ometanju dimnih naprav in se prerokajo z ljudmi, ki morajo opravljati ta težki poklic, ki je nevaren zdravju in povrh še slabo plačan. Po vsej verjetnosti je krivda za nesporazume na obeh straneh.

Nove cene bodo materialno stanje dimnikarjev delno izboljšale. Ljudje si bodo lažje kupili tudi prevozna sredstva, saj je nemogoče peš hitro in dobro opravljati delo v vaseh, razmetanih po vsej občini.

Kje boste lahko sadili ribez

Saditev bo dovoljena samo v jugovzhodnem delu občine do toka Mirne in Sevnščice

Ribez in zeleni bor zaradi skupne bolezni, ribezove rje ali mehurjevke, ne gresta skupaj. V Sevnici so na prvi osnutek potrebnega odloka o gojitvenih območjih imeli gozdarji in kmetijci toliko pripomb, da ni bilo mogoče poiskati ustrezne rešitve za vse.

Ce bi pripombe upoštevali, bi imeli tri ribezova in eno borovo območje. Veliko zemljišč bi izgubili zaradi varnostnih pasov, večjih nasadov pa sploh ne bi mogli zasaditi.

Zato je bila predlagana nova razdelitev, ki jo je skupščina zadnjega januarja tudi potrdila. Območje občine je razdeljeno v dva dela: jugovzhodni je namenjen gojitvi ribeza, severozahodni pa zelenemu boru. Meja teče po Mirni, Sevnščici do Krakovega, od tam pa v ravni črti do Lisce. Odločitev bo prizadela nekatere nasade ribeza (10 ha ribeza v okolici Sentjanža) in nekatere manjše nasade zelenega bora (6 ha zelenega bora okoli Studenca).

S. Sk.

Kaj bo z napajalščem v Tržišču?

Vse pogostejše slišimo, da nameravajo ukiniti napajalšče za živino pri Blažičevi hiši v Tržišču. Kmetje, ki napajajo tu svojo živino, pa tudi vozniki, ki vozijo mimo, se upravičeno sprašujejo, kje bodo odslej napajali. Prav bi bilo, ko bi krajevna skupnost poskrbela, da ne bi prišlo do te ukinitve.

d. b.

Preobrat v krmeljski METALNI

Ob koncu lanskega leta je krmeljski Metalni kazalo precej slabo. Obrat je imel sklenjenih pogodb le za 20 odstotkov zmogljivosti in je obstajala nevarnost, da bo nekoga dne ostal brez dela. Zadnji mesec pa se je obrnilo: obrat je dobil toliko naročil, da ima dovolj dela za leto 1968 in še za polovico prihodnjega leta.

Je proti šušmarstvu dovolj storjeno?

Kdo ima bolj prav: občinska uprava ali Komunalno obrtno podjetje

Lanskega maja je Komunalno obrtno podjetje iz Sevnice posredovalo občinski upravi 17 prijav zaradi nedovoljenega opravljanja cementinarske obrti. Ko so bile prijave kasneje preverjene, je bilo ugotovljeno, da je 5 prijavljencev delalo opeko le za lastne potrebe, 4 so imeli prijavljeno popoldansko obrt, za 4 ni bilo dokazov, 4 pa je kaznoval sodnik za prekrške. Na občinski upravi ugotav-

ljajo tudi, da se zanimanje za cementinarsko obrt zmanjšuje, saj je pred kratkim odjavilo obrt skoraj polovico popoldanskih obrtnikov.

Predstavniki komunalno obrtnega podjetja zatrjujejo, da po količini odkupljenega peska zanesljivo vedo, da je šušmarstva mnogo več, kot se ga je posrečilo ugotoviti inšpekciji.

»Zakaj dajejo dovoljenja za popoldansko obrt v cementinarstvu, ki je proizvodna in ne storitvena obrt, zakaj cementinarjem ni treba dajati izdelkov na preizkus, podjetje pa mora imeti te stroške. Mi nismo inšpektorji, da bi odpravljali šuš-

marstvo, zato mislim, da občinska uprava pri tem ni dovolj naredila,« meni direktor podjetja Joško Papež.

Tečaj za prvo pomoč

Občinski odbor RK je zadnjega januarja sklical posvetovanje predstavnikov delovnih organizacij. Ker je bilo istega dne zasedanje občinske skupščine, je bila udeležba slaba. Kljub temu je bilo sklenjeno, da se bo 12. februarja začel tečaj, za katerega se je prijavilo skoraj 25 kandidatov. Tečaj bodo financirala sevnška podjetja, vodil ga bo dr. Jurij Pesjak, pomagala pa mu bosta dve bolniški sestri.

S. Sk.

Bučka: priprave za vodovod

Če ne bodo složno poprijeli, se utegne vse izjaloviti

Elektrika je v sevnški občini dosegla že vsako vas, zdaj pa so na vrsti vodovodi. Skoraj povsod, kjer se nimajo tekoče vode, govorijo o gradnji, o kopanju jarkov.

Vodovod, ki bo oskrboval Bučko, Zaboršt, Jerman vrh, Jarčji vrh in Staro Bučko, ki je že v novomeški občini, bo zaradi oddaljenosti izvirov razmeroma precej drag, posebno če bi bilo treba vse plačati. Na prvem zboru občanov, kjer so govorili o gradnji, so bili ljudje zelo navdušeni, kasneje pa so se nekateri ohladili, ker pač niso okusili, kaj pomeni imeti tekočo vodo v hiši.

Iz razgovora s predsednikom tamkajšnje krajevne organizacije SZDL Alojzom Sutarjem in predsednikom gradbenega odbora Jožetom Kova-

čičem ter tajnikom obeh odborov Francem Pavkovičem smo ugotovili, da so taki občanje v manjšini. Zanimivo je tudi, da se dá z mlajšimi gospodari lažje pogovarjati, ker gledajo za dle časa naprej.

Gradbeni odbor je že naročil strokovnjakom, da bodo naredili predračun stroškov, na podlagi katerega se bo mogoče pogovarjati o občinski pomoči in o prispevkih vaščanov v delu in denarju.

Boštanj: nov zaselek

V kratkem bo javno razgrnjen zazidalni načrt novega zaselka v Spod. Boštanj, ki bo štel 20 hiš. Graditelji so zemljišče kupili od zasebnikov.

Obračun boštanjskih hlevov

Kmetijski kombinat »Zasavje« iz Sevnice je v poročilu o poslovanju v lanskem letu prikazal tudi obračun živinorejskega obrata v Boštanju, ki je bil ukinjen zadnjega septembra. Ta obrat je imel lani 32 milijonov S din izgube, če pa bili hlevi vse leto prazni, bi bila izguba štirikrat manjša. Kako drago je mleko, če hlevi nimajo v bližini kmetijskih zemljišč, kaže podatek, da je bila polna lastna cena mleka kar 204

stare dinarje, polna lastna cena prirejenega kilograma žive teže goveda pa 1426 Sdin. Prodajne cene so bile seveda mnogo manjše. Ker ni imel obrat zemljišč v neposredni bližini, so prevozni stroški močno dražili prirejo, tako da je bila ukinitve obrata kot pravi poročilo — neizbežna. Iz hlevov je bilo prodanih 85 plemenških krav, 21 plemenških telic in vsi pitanci.

Krmelj: kulturnih prireditev žele

Letos poteka 20 let, odkar je krmeljska Svoboda dobila prosvetni dom — Obletnico bi najlepše počastili, če bi znova oživili nekatere kulturne skupine, predvsem dramsko sekcijo in pevski zbor

Čez sto članov, med njimi veliko mladih, se je udeležilo letošnje letne konference krmeljske »Svobode«, ki je bila 26. januarja. »Svoboda« zajema vrsto sekcij, med katerimi je bila najuspešnejša rokometna, za njo pa šahovska, delale pa so še kegljska, kino sekcija in knjižnica.

V preteklem obdobju je društvo dobro gospodarilo. Popravilo je kopalni bazen, kegljišče in oder v dvorani, zdaj pa ga čaka še preureditev dvorane in nakup potrebne opreme za telovadbo. Ker krmeljska osnovna šola

nima telovadnice, bo prostor lahko uporabljala tudi šola. Za preureditev dvorane je potrebno zbrati milijon starih dinarjev, vendar bodo morale pomagati tudi družbeno-politične organizacije in občinske skupščine.

Ker je prosvetno društvo predvsem kulturna organizacija, so se udeleženci dolgo zadržali pri obravnavanju kulturnega življenja v Krmelju. Medtem ko kino ljudje radi obiskujejo, je premajhno zanimanje za knjižnico, kar velja predvsem za starejše prebivalce. Na zboru so člani želeli, naj bi obnovili

delo dramske sekcije, pevskega zbora in godbe na pihala, organizator pa naj poskuša najti sposobne in dela voljne vodnike sekcij. Stevilni udeleženci zbora so poudarili, da je v kraju treba prirediti tudi stalne kulturne prireditve.

Predstavniki občinske zveze prosvetno-kulturnih organizacij so pohvalili prizadevanja v Krmelju, kjer deluje eno najbolj aktivnih društev v občini. Potrebno pa se je zahvaliti delovnim kolektivom Metalne in Lisce v Krmelju, ki društvu izdatno pomagata pri delu. B. DEBELAK

Poznate spremembe v zavarovanju kmetov?

V treh izmed petih volilnih enot v trebanjski občini bodo v nedeljo, 11. februarja, kmetovalci volili zastopnike v skupščino komunalne skupnosti za socialno zavarovanje

V Sentrupertu, Mokronogu in Sentlovrencu bodo v nedeljo dopoldne ob 9. uri zbori volivcev, na katerih bodo izvoljeni novi zastopniki v skupščino komunalne skupnosti za socialno zavarovanje kmetovalcev. Razen tega bodo na teh zborih zastopniki komunalnega zavoda razlagali spremembe v prispevkih in pravicah kmetov. Na večini javnih zborovanj kmetovalci vedno znova obravnavajo te zadeve, pogosto pa je mogoče ugotoviti, da ne poznajo niti osnovnih načel.

Po novem bodo morali vsi lastniki zemlje, tudi tisti, ki so zaposleni v drugi dejavnosti, plačevati v sklad 8 odst. od katastrskega dohodka. Kmetovalci, ki jim je kmetija glavni vir preživljanja, bodo razen tega prispe-

vali še 6 odstotkov ter dva odstotka za pokrivanje lanske izgube. Torej bo skupaj stopnja tolikšna kot lani — 16 odst., razen tega pa se bo glavarina povečala od lanskim 11 na letošnjih 20 tisočakov.

Novost v letošnjih določilih je tudi to, da bodo morali lastniki zemlje, ki so zaposleni v drugih dejavnostih, plačevati 4 odst. od katastrskega dohodka v sklad za socialno zavarovanje delavcev, ker je ugotovljeno, da zaradi večje delovne obremenitve pogostejše bolehalo in večkrat iščejo pomoč zdravnikov.

Več o tem in o razširjenih pravicah zavarovancev boste slišali na nedeljskih zborih, zato je prav, da jih obiščete in na njih sodelujete.

Z lanskega obiska v Trebnjem. V sredini sta g. Geoff Dornan in g. John Layland. (Foto: Juvanc)

Angleži zbrali že pol denarja

Sredi julija bo The Youth Club of Warwickshire začel v Trebnjem graditi otroški vrtec

Lansko pomlad sta bila v Trebnjem g. Geoff Dornan in g. John Jayland iz Bedwor-

tha, voditelja skupine mladih angleških zanesenjakov, zbranih v The Youth club of Warwickshire, ki bodo letos postavili v Trebnjem montažni otroški vrtec v velikosti 7 x 14 m.

Morda je takrat kdo zmajeval z glavo, češ da so to samo lepi načrti, toda pred nekaj dnevi je prišlo v Trebnje pismo iz Anglije, v njem pa zapisano: »S člani naše skupine smo doslej zbrali že polovico potrebnega denarja. V Trebnje bo prišla naša skupina 14. julija, tri tedne prej pa bomo poslali gradivo in predhodnico.«

Iz Trebnjega je tudi že odpotovalo pismo, v katerem sta voditelja zaprošena, naj pošljeta idejni načrt predvi-

dene zgradbe, da bodo lahko pravočasno urejena dovoljenja in soglasja, ki jih gradnja zahteva. Po pogodbi, podpisani aprila 1967, bo montažna stavba pripeljana iz Anglije, občina pa bo zagotovila gradivo za postavitev temeljev in uredila okolico. Te naloge bo treba pravočasno in v redu narediti, saj so mladi Angleži pri svojem načrtu vestni in dosledni.

M. L.

Borci odklanjajo »Oče naš«

Na nekaterih letošnjih letnih konferencah borčevskih organizacij v trebanjski občini so borci obsojali pisanje pisatelja Pavla Zidarja v njegovi zadnji knjigi »Oče naš«. Knjiga opisuje povojno življenje na Dolenjskem, predvsem v okolici Mokronoga in Trebelnega, kjer je pisatelj po vojni učiteljaval. Po mnenju borcev je Zidarjev prikaz žaljiv za borce in njihova prizadevanja, hkrati pa smeši pridobitve ljudske vstaje. Po njihovem bi bilo prav, če bi kdo Zidarjevo delo nepristransko ocenil tudi z moralno-politične strani. Borci za merijo našemu listu, ki je knjigo priporočal kot novost na knjižnem trgu.

Delavci TSS na brezplačnem dopustu

Pred nekaj dnevi so v Tovarni šivalnih strojev na Mirni znova poslali 15 delavcev na brezplačen dopust, zaposleni pa se tudi pritožujejo zaradi majhnih zaslužkov. Vsa ta znamenja kažejo, da se stanje tovarne ni izboljšalo. Zastopniki podjetja so te dni v tujini, kjer skušajo prodati kaj več strojev, ki zaradi uvoza na naše tržišče ostajajo v skladiščih. Sodeč po stanju, ki traja že dalj časa, bo tovarna morala začeti misliti vsaj na delno preusmeritev proizvodnje.

Seminar za vodstvo krajevnih organizacij

V torek, 13. februarja, bo v Trebnjem celodnevni seminar za vodstva krajevnih organizacij. Povabljeni so predsedniki, tajniki in blagajniki vseh 18 krajevnih organizacij. Na seminarju bodo obravnavali organizacijska vprašanja, seznanili pa se bodo tudi z gospodarskim stanjem v občini ter z najvažnejšimi nalogami v letošnjem letu.

Anton Šabec

V ponedeljek popoldne so se v Trebnjem številni domačini poslovili od Antona Šabca, delavca, tihega, potrpežljivega in predanega borca za pravice delovnega človeka, moža, ki je že od vsega začetka ljudske vstaje vedel, kaj mora ukreniti in za katere ideale se mora zavzemati. Rodil se je 1897 v Kalu pri Pivki. Družino je skromno preživljal kot gozdni in lovski čuvaj, za sodelovanje v delavskem gibanju pa so ga takratne ita-

lijanske oblasti vztrajno preganjale. Kasneje se je z družino preselil v Jugoslavijo in delal na žagi v Veliki Loki.

Ze leta 1941 se je pridružil Osvobodilni fronti, njegova žaga je postala pravo zbirališče aktivistov. Ker je vsa družina delala za partizane, se je moral skupaj z njo 1944 preseliti v Belo krajino, kjer je kot borec NOB dočkal osvoboditev.

Po vojni je do upokojitve delal kot logar. Bil je član ZB, dolga leta pa tudi blagajnik invalidske organizacije. Sodelavci so ga vedno cenili zaradi njegove skromnosti in delavnosti.

Slovenska vas: odbor za vodovod ustanovljen

Na konferenci krajevnih organizacij SZDL v Slovenski vasi so 2. februarja ustanovili iniciativni odbor za gradnjo vodovoda. Kot je znano, bo destilacija DANA gradila nov vodovod, ki bo imel veliko zmogljivost. Odbor bo imel nalogo preučiti, da bi iz tega zajetja napeljali vodo tudi v več vasi na območju krajevnih organizacij Slovenske vasi. Slovenska vas sicer ima vodovod, vendar morajo ljudje ob deževju uživati kalno vodo, zato je treba poiskati možnosti boljše preskrbe z vodo.

Na petkovi konferenci so se volivci pritoževali nad nesmotno razporejenimi volilnimi enotami, več pripomb pa je bilo izrečenih tudi na račun kmetijske zadruge Trebnje. Predlog o združitvi s kakšno drugo krajevno organizacijo so na konferenci zavrnili.

Oživiti občinsko strelsko zvezo

Na zadnjem sestanku predstavnikov 4 strelskih dručin v trebanjski občini, ki je bil prejšnji teden v Trebnjem, so se dogovorili, da bodo letos pridobili v vrste strelcev kar največ članov. Da pa bi v merilu občine kdo skrbel za razvoj strelstva, so predlagali, naj bi znova oživili občinsko strelsko zvezo. Njen občni zbor naj bi bil predvidoma v marcu.

Sporov med ribiči še ni konec

Pojasnilo vodstva ribiške družine MIRNA s sedežem v Mokronogu

V prvi letošnji številki Dolenjskega lista smo prenapeljeno zapisali, da je sevnjska občinska skupščina potrdila odločbo tamkajšnjega oddelka za gospodarstvo. Ta je namreč že prej (četrtno za to ni pristojen) izdal odločbo in zavrnil zahtevek ribiške družine »Mirna«, ki je zahtevala vode vsega mirenskega ribiškega okoliša, tudi tiste v sevnjski občini. Prekasno smo bili obveščeni, da je bila 11. točka, ki je predvidevala to potrditev, umaknjena z dnevnega reda. Ob tej priložnosti želi vodstvo ribiške družine MIRNA javnosti sporočiti tudi svoja stališča.

Spor med ribiči se vleče že dolgo časa. Na lanskem občnem zboru RD MIRNA v januarju so ribiči pododbora iz Sevnice in Krmelja izstopili, ribiška družina MIR-

NA pa je ostala in deluje naprej. Stvari je razčistilo že tudi sodišče, ki je oprostilo nekdanja vodilna člana upravnega odbora Maksa Podlesnika in Franca Bregarja,

ki so ju bili sevnjski ribiči obtožili slabega gospodarjenja in okoriščanja.

Sevnjski ribiči so ustanovili svojo družino in jo registrirali pri svoji občini. Od sevnjske občinske skupščine je ribiška družina MIRNA zahtevala odločbo o dodelitvi voda, vendar je le-ta že prej vode dodelila novoustanovljeni sevnjski ribiški družini. Ker pa se v Sevnici zavedajo, da je ribiški okoliš po predpisih nedeljiv, so namenoma zavlačevali in niso hoteli ribiči družini MIRNA izdati negativne odločbe. Vedeli so tudi, da bi v tem primeru ribiška družina MIRNA takoj sprožila upravni spor.

Ker MIRNA ni dobila odločbe v zakonitem roku, je Sevnico najprej opozorila, zdaj pa je sklenila sprožiti spor zaradi molka organa.

»Naj dodamo še to,« so dejali v Mokronogu. »Republiški sekretariat za gospodarstvo in republiška ribiška zveza imata ribiško družino MIRNA za edinega registriranega gospodarja mirnskega ribiškega okoliša. Povedati je tudi treba, da je bilo lani vloženo v vode precej manj kot takrat, ko je gospodarila še enotna družina. Z ribiškim bogastvom je mogoče gospodariti samo v zaokroženih okoliših. Mi smo vedno pripravljeni na spravo, od katere si ribiči obojemo mnogo koristi,« so povedali na sedežu družine v Mokronogu. M. L.

Jutri bo predaval Vinko Trinka

Jutri bo ob 14.30 v sejni sobi v Trebnjem predavatelj na VSPV Vinko Trinka govornik o nalogah sindikata ob ekonomskih ukrepih v letu 1968. Predavanje je prvo iz vrste, ki jo organizira občinski sindikalni svet v Trebnjem, Mokronogu in na Mirni.

II. zimske delavske športne igre

V nedeljo dopoldne, 11. februarja, bodo v organizaciji občinskih sindikalnih svetov Novega mesta, Črnomlja in Trebnjega v Črmošnjicah druge zimske delavske športne igre. Tekmovanja se lahko udeležijo neomejeno število ekip, eno ekipo pa sestavljata dva tekmovalca. Iz trebanjske občine bo vozil poseben avtobus, cena prevoza za enega tekmovalca pa bo 5 novih dinarjev. V občinskem merilu je lani osvojila prvo mesto sindikalna podružnica trebanjskega gozdne obrata.

Trebnje: priznanje vaditeljem tečaja

Čez 40 otrok je letos sodelovalo na smučarskem tečaju v Trebnjem, ki se je končal predzadnjo soboto. Zaključno tekmovanje, na katerem se je posebno izkazal učenec Jan, je pokazalo, da so se letošnjo zimo šolarji veliko naučili. Najmlajše smučarje je vodila učiteljica Barica Bukovec, starejše pa Andrej in Nace Bukovec ter dijak Nace Sila. Vodstva družbenopolitičnih organizacij so pred nekaj dnevi sklenila v znak priznanja prizadevne vaditelje skromno nagraditi.

Vejar preraščajo kisle trave

Nujno potrebno je nekaj že urejeno strugo potoka primerno vzdrževati

Pred leti je bila regulirana struga Vejerščice, v ta namen pa porabljenega precej denarja. Območje je imelo tudi lastno vodno skupnost, ki je pobirala prispevke lastnikov zemljišč ob potoku in odplačevala stroške izvršenih del.

Trenutno pa je vse v zastoju. Struge že lep čas nihče ne čisti, tako da jo rastlinje in zemlja zožujeta, na travnikih pa je zaradi vode vse več kislil trav, ki so škodljive za zdravje živine. Lastniki travnikov so že zaprosili, da bi zemljišča uvrstili v

nižjo skupino, ki je manj obdavčena.

Izvršni odbor občinske konference SZDL je prejšnji teden sklenil, da je treba to željo, ki sta jo posredovala vodstvo krajevnih organizacij in krajevna skupnost Račje selo, upoštevati ter v kratkem sklicati sestanek vseh prizadetih in zastopnikov občinske uprave. Med drugim bo verjetno treba pripraviti nov odlok o vzdrževanju manjših vodotokov in delo vključiti v dejavnost krajevnih skupnosti, ki je v teh krajih lani precej naredila.

Ceste bodo še enkrat na rešet

Želja je skoraj toliko kot odbornikov, denarja pa je le za najnujnejše potrebe

Kadar so na dnevnem redu ceste, je živahno kot takrat, kadar so davki. Volivci naročajo svojim zastopnikom v občinski skupščini, naj se borijo proti davkom, hkrati pa naj se potegujejo, da bo čimveč cest uvrščenih med občinske. To dvojje si nasprotuje, odborniki pa se znajdejo v škarih. Da bi naredili konec večnih prerekam, je bilo lani predlagano, da je treba ceste ponovno kategorizirati.

Toda tudi ponovno uvrščanje ni prineslo rešitve. Stvari je obravnavala posebna strokovna komisija, svet za urba-

nizem in komunalne zadeve ter nazadnje še upravni odbor občinskega cestnega sklada. Kadar je malo denarja, se je težko odločiti, kako bi ga najbolje porabili, je bila rdeča nit, ki se je vlekla skozi vse odločitve.

Končni predlog je prinesel nekaj drugega, kot so pričakovali odborniki, saj se je skupna dolžina cest četrtega reda zmanjšala za 9,5 km. To pa pomeni, da bodo preostale ceste dobile več občinskega denarja na enoto dolžine. Po osnutku novega odloka ne bi bile več ceste četrtega reda

naslednje ceste: Mokronog—Martinja vas, Račje selo—Vel. Sevnica, Sentlovrenc—Medvedjek, Sentrupert—Draga ter odcepi v Trebnjem, Mokronogu, Sentrupertu in na Mirni.

Na predlog Naceta Dežmana je bilo na zadnji seji skupščine sklenjeno, da je treba vse še enkrat preučiti. Predvsem je treba nadrobneje določiti, kaj je občinska cesta, kaj vaška pot in kaj gozdna cesta. To je važno, ker cestni mogoče pustiti v nemar in je treba vedeti, kdo jih bo vzdrževal in kje bo dobil potreben denar.

TREBANJSKE NOVICE

Bo višji prispevek

Občinska skupščina Kočevje bo že na prihodnji seji razpravljala o predlogu odloka o zvišanju prispevka za uporabo mestnega zemljišča za poslovne prostore. Po tem predlogu naj bi za kvadratni meter poslovnih prostorov plačevali v bodoče 0,30 N din prispevka (zdaj plačujejo 0,10 N din). Tako bi zbrali na leto okoli 400.000 N din tega prispevka, doslej pa so ga 180.000 N din. Zvišanje je predlagano zato, da bi imeli na razpolago več denarja za urejanje komunalnih zadev v mestu in bližnji okolici in da bi občini ne bilo vedno treba prosjati podjetja za denar.

To pa ni spodobno!

Kočevska mladina ima že nekaj sobot plesov v dvorani množičnih organizacij, kar je povsem prav. Nekoliko manj je prav, če nekateri mladi takrat razbijajo nekaj šip na bližnjih stavbah (dve šipi so razbili na zgradbi, kjer je sedež vseh glavnih občinskih organizacij). Najmanj pa je prav, če mladi za stranišča uporabljajo bližnjo stavbo, kjer opravljajo potrebo kar pod stopniščem.

Pred novimi nalogami

Pred dnevi je bila letna konferenca krajevne organizacije Združenja borcev NOV Kuželj. Razpravljali so o delu svojih članov. V preteklem letu so člani ZB NOV skupaj s prebivalci sodelovali pri popravilu mostov v Kuželju in Srobotniku. Ko so obravnavali naloge, ki jih čakajo v letošnjem letu, so sklenili, da bo potrebno v prihodnje posvetiti več skrbi obriranju tradicij NOV. Zaznamenali so se tudi za to, da bi s sodelovanjem prebivalcev hrvaškega Kuželja napeljali v naseleje vodovod.

VIKTOR DRAGOS

Vimoljci pričakujejo pomoč

Prebivalci Vimolja in ostalih okoliških vasi v Poljanski dolini so lani opravili nad 200 prostovoljnih delovnih ur pri ureditvi pokopališča in zgodovinsko pomembne cerkve na Vidmu. Letos bodo dela nadaljevali in jih dokončali, če jim bo pomagala z denarjem občinska skupščina Kočevje.

VIKTOR DRAGOS

Vodnjak brez vode

Solarji iz Knežje Lipe so pod vodstvom svoje učiteljice očistili zapuščen vodnjak pri šoli. Kmetijsko gozdarsko posestvo Kočevje jim je dalo tudi pokrov zanj. Žal pa v vodnjaku še ni vode, ker ni žlebov. Tako morajo za potrebe šolske mlečne kuhinje še vedno nositi vodo iz vasi.

Pomoč starim borcem

Borci, prostovoljci za sevarno mejo 1918-19, imajo v Kočevju podružnico svojega društva, ki šteje 35 članov. Nekateri izmed njih živijo v težkih razmerah, zato je občinska skupščina dodelila petim članom enkratno denarno pomoč. Društvo se je skupščini zahvalilo za razumevanje in pomoč.

Solskega smučarskega tečaja v Kočevju se je udeležilo 95 učencev osnovne šole v Kočevju. Po enotedenskem učenju na snegu so šli na skupen izlet na Travno goro.

Z ZBORA OBČANOV V KOČEVJU

Največ pripomb o klavnicah in mesnicah

Okoli klavnice nered, v mesnicah pa nekulturna postrežba — Letos končno pločnik do INKOP — Še naprej skrbeti za Rinžo — Tudi za komunalni dinar je vedno težje

30. januarja je bil zbor občanov mesta Kočevje, ki ga je sklicala krajevna skupnost. Na njem so razpravljali o lanskem delu krajevne skupnosti in o delovnem programu za leto. Zbora se je udeležilo malo občanov.

V razpravi o programu dela krajevne skupnosti za leto so občani zahtevali, da je treba skupno z občinsko skupščino poskrbeti za večjo izbiro blaga v trgovinah in konkurenco, predvsem v mesnicah. Kmetijsko gozdarsko posestvo bo moralo poskrbeti, da bo potrošnikom na razpolago kvalitetno meso, da bo postrežba v mesnicah kulturnejša, da bodo prodajalne primerno urejene in da bodo izpred mesnic izginile vrste. Kočevje potrebuje vsaj eno večjo sodobno prodajalno mesa, ki jo je KGP obljubil zgraditi že lani, pa je še danes ni.

Precej kritičnih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun klavnice KGP, predvsem zaradi nečistoče in nereda okoli nje. Odgovorni člani kolektiva bi se morali bolj potruditi, da bi bil okoli klavnice, ki je sicer lepa, večji red.

Letos bo treba dograditi pločnik (ali vsaj stezo za pešce) od avtobusne postaje do podjetja INKOP. Na tem delu ceste je posebno ob nekaterih urah zelo gost promet, pešci morajo hoditi po cesti, in prava sreča je, da tu še ni prišlo do resne prometne nesreče, ki bi terjala življenje kakega občana.

Tudi okolico avtobusne po-

staje bo letos potrebno urediti, saj je postaja ob slabem vremenu potnikom skoraj nedostopna. Okolico bi morali asfaltirati in urediti parkirne prostore za avtobuse.

Posebna skrb bo morala veljati Rinži, ki je za mesto življenskega pomena. Pretok vode v njeni strugi je slab. Urejati bo treba še naprej je-

zove na njej, bregove, zapornice in jo očistiti.

Precej kritičnih, a upravičenih pripomb je bilo izrečenih tudi na račun posameznih občanov in nekaterih delovnih organizacij, češ da ne znajo vzdrževati tega, kar mesto že ima. Tudi porabo denarja, ki je namenjen za urejanje komunalnih zadev v mestu, bo treba še bolj kontrolirati. Za denar je vedno težje, zato bo treba izdatke dobro premisliti, da bo denar res najkoristneje porabljen.

19 direktorjev pred reelekcijo

Vendar verjetno marsikje direktorja ne bodo zamenjali, ker so nekatere delovne organizacije dosegle v zadnjih letih lepe uspehe

V kočevski občini bodo letos volili direktorje v delovnih organizacijah: ITAS, Rudnik, Avto, Delavska univer-

za, Kovinar, Računovodski biro, Vodna skupnost, Kmetijsko gozdarsko posestvo, Zidar, Kočevski tisk, Dom telesne kulture, Lekarna, Trgopromet, Kemična tovarna, Kmetijsko posestvo »Snežnik«, Glasbena šola, Ljudska restavracija in Usluga.

Občinska skupščina bo že na prihodnji seji imenovala svoje člane v paritetne komisije. V teh komisijah, ki bodo predlagale delavskim svetom naštetih delovnih organizacij v izvolitve direktorje, bodo seveda tudi člani teh delovnih organizacij.

Pred imenovanjem direktorjev naj v delovnih organizacijah temeljito pregledajo dosedanje rezultate gospodarjenja in načrte svoje delovne organizacije za bodoče. Seveda bodo kolektivni in samoupravni organi marsikje ugotovili, da so prav zaradi dobrega vodstva njihove delovne organizacije dosegle v zadnjih

Pri LIK spet gorelo

V ponedeljek, 5. februarja, je ob 12.20 izbruhnil požar v betonskem silosu kočevskega podjetja LIK. Vnela se je žagovina, ki jo uporabljajo za kurjenje peč. Požar so hitro pogasili gasilci LIK. Škode ni bilo. Domnevajo, da je požar zakrivila peč ali pa ventilacijske naprave. To je že drugi požar, ki je v mesecu dni izbruhnil pri tem podjetju. Pri prvem je popolnoma pogorela žaga.

Radi bi zdravo vodo

V vasi Koblarji imajo tri talne vodnjake, ki jih ob poplavih zalije še druga voda skupaj z gnojnico in ostalo nesnago. Vaščani si že vsa leta po vojni prizadevajo, da bi dobili vodovod, pa nič ne pomaga. Čas bi že bil, da bi zdaj, ko imajo Stara cerkev in nekateri okoliške vasi že dovod, tudi vaščani Koblarjev dobili zdravo pitno vodo, posebno zato, ker tu živi največ bivših borcev, internirancev in vojni vdov.

Volitve in imenovanja

Na zboru občanov mesta Kočevje so bili izvoljeni v svet krajevne skupnosti: Jože Kure, Silva Vesel, Andrej Arko, Andrej Klun, Marjan Krivec, Karel Rägler, Marjan Kosten, Emil Lorber, Robert Bevc in Rajko Jenko.

V poravnalni svet so bili izvoljeni: za predsednika Blaž Volč, za njegovega namestnika Marjan Bastar, za člana Stane Zemljak in Pepca Zajc, za njuna namestnika pa Frano Silc in Zinka Zemljak.

Streli v četrtek

Kočevska strelska družina ima strelske vaje vsak ponedeljek in četrtek od 19. do 22. ure v Domu telesne kulture. Streljajo z zračnimi puškami. Strelska družina vabi vse ljubitelje tega športa, posebno pa člane ZROP, naj pridejo na vaje, čeprav morda še niso člani družine. Streljanje je brezplačno.

Trčenje pri Brezovici

25. jan. ob 17. uri sta pri Brezovici trčila dva osebna avtomobila, ki sta ju upravljala Anica Jaklič in Zvone Lajovic. Do trčenja je prišlo na nepreglednem ovinku, na ozki in poledeneli cesti. Na vozilih je za okoli 6000 N din škode.

Šolarji čakajo na mrazu in dežju

Avtobusnih postaj ni — Nihče ne ve, če bo spet začel voziti vlak

Iz območja Stare cerkve se vozi letos v Kočevje v šolo 197 učencev višjih razredov. Na avtobus čakajo na postaji pri gostilni Kraus. Avtobusna postaja je tu kot tudi v mnogih drugih krajih v občini kar na prostem. Tako otroci,

pa tudi ostali potniki, med njimi celo bolniki, pozimi zmrzujejo, v ostalem letnem času pa so izpostavljeni še drugim vremenskim nepravilnostim.

Občani želijo, da bi jim SAP uredil avtobusno postajo. Če pa to ni mogoče,

naj bi vsaj šolarji čakali na avtobus na železniški postaji, kjer bi bili pod streho.

Seveda pa imajo občani še druge želje in predloge. Najbolj si želijo, da bi spet začel voziti vlak. Že večkrat je bilo namreč obljubljenno, da bo na kočevski progi začel voziti motorni vlak. Šolarji so se celo že slikali za mesečne vozovnice, vendar jim zdaj nihče ne ve povedati, če bo vlak vozil ali ne.

Nekateri predlagajo, naj bi v Stari cerkvi spet imeli popolno osemletko. Pravijo, da je učencev dovolj, le stanovanja za učitelje bi bilo treba zgraditi ali pa naj bi se učitelji vozili iz Kočevja v Staro cerkev, kar bi bilo še ceneje.

Zahvala za elektriko

Te dni je prejela občinska skupščina Kočevje pismo zahvalo prebivalcev Ajblja, Kaptola in Suhorja. Občani so se zahvalili, ker jim je občinska skupščina pomagala, da so te vasi končno le dobile elektriko; zasvetila jim je 30. decembra lani. V zahvali občani pravijo, da jim bo elektrika omogočila lepše življenje in da se zdaj ne bodo počutili več tako osamljene. Prebivalci teh vasi so med vojno zelo pomagali partizanom. Občani Ajblja, Kaptola in Suhorja se zahvaljujejo tudi delovnemu kolektivu Elektro, ki je v zelo težkih vremenskih razmerah hitro opravilo vsa potrebna dela.

Združenje borcev Podpreska

Te dni so na redni letni konferenci člani krajevne organizacije Zveze združenja borcev NOV, ZVVI in ZROP Podpreska podali obračun dosedanjega dela te organizacije, ki vključuje 118 članov iz vasi Lazec, Draga in Podpreska. Poročila in razprava so pokazali, da so v minulem obdobju posvečali posebno skrb reševanju posameznih zadev članov organizacije. Zadovoljivo so sodelovali tudi z ostalimi družbeno-političnimi organizacijami.

V razpravi o nalogah v letošnjem letu so menili, da je potrebno prirediti več proslav in prireditev ob državnih praznikih in pomembnih obletnicah dogodkov iz NOB. Starejši člani naj storijo več za obujanje tradicij NOB. Glede vprašanja vsesploš-

ne narodne obrambe pa so bili mnenja, naj novozvoljeno vodstvo v sodelovanju s člani stori več na tem področju, kot je bilo storjenega do sedaj.

Obravnavali so tudi ostale gospodarske, komunalne in druge probleme. Menili so, da bi bilo prav, ko bi bilo tesnejše sodelovanje z njimi in občinsko skupščino v Kočevju. Zavzeli so se tudi za to, da bi uspešneje delovala njihova krajevna skupnost. Odločno pa so bili proti predlogu nekega člana, da bi se ukinila podružnična šola v Podpreski in da bi se otroci vozili v šolo na Travo.

V novi odbor so izvolili: Franca Osvalda, Slavka Janeža, Antona Stimca, Franca Ješelnika, Antona Pojeta, Lojzeta Pantarja, Jožeta Žurgo, Jožeta Vesela in Franca Grajša. Za delegata v občinski konferenci ZBZ NOV sta bila izvoljena Lojze Pantar in Anton Stimac, za delegata v občinski konferenci ZROP pa Lojze Cimprič.

D. V.

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ TRETJI TRAKT OSNOVNE SOLE je dograjen in zastavljen. Montirali bodo le še svetlobna telesa in opravili nekatera manjša dela. Šola bo popolnoma končana že do prihodnjega šolskega leta. Zidare že umika z časne barake s tega gradbišča. Tako bo končno ta del Gaja zazidan. Sedaj bo treba dokončno urediti okolico šole, doma telesne kulture in ostali del parka Gaj. Za to ureditev bi bila nujna sporazumna akcija, pri kateri bi lahko mladina veliko pomagala. S pripravi bi bilo treba pričeti takoj, da nas ne bi prehitela pomlad. Mogoče ima krajevna skupnost to že v načrtih, saj gre tu tudi za pota in sprehajališče.

■ ■ ■ MLADINSKI PLESJI so v dvorani množičnih organizacij, ki je bila vse do sedaj zelo malo izkoriščena. Tako je mladina končno dobila prostor za ples, od nje pa je odvisno, ali bo ples privlačen ter v okviru splošnih načel mladinskih plesov. Plešejo redno vsako soboto. Upajmo, da ne bo ostalo samo pri plesih in da bo zaželelo tudi ostalo mladinsko delo, ki je skoraj zapadlo. Sedaj se ne bo mogoče več izgovarjati, da ne delajo zato, ker nimajo kje plesati in ker nimajo prostora za razvedri-

lo, kar je bil menda tudi vzrok, da so bili prepuščeni ulici in gostilni. Za sobote je torej urejeno, kaj pa za ostale dni? Izpopolniti jih bo treba z nečim, kar samo sobotni ples ne bo dovolj močan, da bi jih odtrgal za ves teden z ulice in iz gostilne. Sicer pa je izid prvega šolskega polletja vedni pokazal, kako bo treba najkoristneje izrabiti prosti čas.

■ ■ ■ ZAKAJENE SLASČICE NISO OKUSNE, tako trdijo nekateri občivalci Metka bara oziroma slaščičarne. V lokalni tako vztrajno in množično kadijo cigarete, da je zrak gost in da vpliva na duh slaščic, čeprav so v steklenjakih. Tobačni dim najbolj varkavajo smetana in kremovi nadevi.

■ ■ ■ PUSTNI CAS SE BILI-2A, v Kočevju pa še mirno uživamo zimsko spanje. Res nimamo gadov in belouškov ter drugih organizatorjev za pustno razvedrilo, vendar nekoč bo treba pričeti. Imamo sicer veliko takih, ki radi dajejo dobre misli in nasvete, dela se pa ogibljejo. Vse bi rado samo gledalo, sodelovalo pa ne. Kaže, da bo samo v domu telesne kulture prireditve za celičane in pi-onirje, kot je bila lani. Mogoče bi se pa le prebudili tudi odrasli!

KOČEVJSKE NOVICE

Zahvala za pomoč

Ob uspešnem izidu referenduma za gradnjo in obnovo šol v ribniški občini se je občinska skupščina zahvalila vsem volivcem, ki so glasovali ZA in vsem ostalim, ki so pomagali organizirati in uspešno izvesti referendum. Ti so: člani občinskega komiteja ZK, občinske konference SZDL, občinskega sindikalnega sveta, Zveze mladine, prosvetni delavci, učenci, odborniki, člani svetov krajevnih skupnosti in odbori krajevnih organizacij SZDL, člani volilnih odborov, novinarji Dela in Dolenjskega lista, Dopsništvo RTV Ljubljana ter občinska volilna komisija.

Obiščite Italijo in Avstrijo!

Avtobusno podjetje SAP iz Ljubljane bo letos organiziralo več dvodnevniht potovanj po zadružnih in zasebnih kmetijskih posestvih v sosednji Avstriji in Italiji. Naši kmetijci si bodo ogledali uspehe v poljedelstvu in živinoreji ob novih pogojih dela in z najnovejšimi poljedeljskimi stroji.

Dvodnevno potovanje bo stalo največ 16.000 Sdn. Kmetje, ki se za potovanje zanimajo, se lahko prijavijo pri svoji kmetijski zadrugi.

V.P.

Prevozi šolskih otrok dražji

Kakor drugje tako morajo tudi v ribniški občini občinskih sredstev financirati prevoze otrok v šolo. Otroci se vozijo iz Grčaric v Dolenjo vas oz. v Ribnico, iz Ortneka v Sušje in Ribnico ter z Gore v Sodražico. V preteklem letu je plačala občinska skupščina za navedene prevoze 3.780.000 S dn, letos pa bo prevoz verjetno dražji. Podjetje SAP Ljubljana namreč zahteva 4.840.000 S dn.

Javnost dela naj bo v protiutež

Referendum je pokazal, da je večina občanov razumela potrebe šolstva — Starih napak ne smemo ponavljati — Potrebna je javnost dela pri odločanju vseh javnih zadev

Referendum, na katerem smo odločali o usodi gradnje in opreme šol v ribniški občini, je za nami. V zvezi z referendumom je prav, da povemo še nekatere misli. Ob tej priložnosti se je pokazalo razmerje sil in tudi to, kje so zgrajene vezi, ki brišejo ostanke stare politično-teritorialne razdelitve nekdanjih štirih občin. Stare napake, ki so bile storjene v

So morda nanje pozabili?

Človeku je neprijetno pri srou, ko sliši kritiko starih borcev, ki ne morejo dobiti zaposlitve svojim otrokom. V ribniški občini imamo več primerov, ko so otroci borcev brez dela, čeprav so šole uspešno zaključili. O teh stvareh so razpravljali tudi na zadnji seji sekretariata OO ZZB NOV Ribnica. Stari teh otrok so običajno upokojenici, ki težko vzdržujejo svoje družine. Na seji so bili mnogi, naj bi tisti, ki odločajo o zaposlitvi, med drugim upoštevali tudi to, da imajo otroci borcev vsaj take pravice kot ostali, ki iščejo zaposlitev.

Nezaposleni se počutijo kot garjeve ovce

Zaradi slabega gospodarjenja vsega kolektiva je »Gradbenik« propadel, zdaj pa nezaposleni člani kolektiva prosijo za zaposlitev in pomoč — Grenka usoda »Gradbenika« naj bo opomin vsem ostalim samoupravnim organom in zaposlenim, da bodo bolje gospodarili — Ribniški kolektivi bodo morali resneje poslovno sodelovati z drugimi — Reforma tudi v ribniški občini dosega cilj: lomi staro miselnost in zahteva boljše gospodarjenje

»Večina bivših članov kolektiva likvidiranega »Gradbenika« nas je brez dela. Stanovanjsko komunalno podjetje nam je obljubilo zaposlitev, zdaj pa na prošnje za zaposlitev niti odgovora ne dobimo. Zaposlili so jih le nekaj. Ostali zamažamo čakamo na podporo zavoda za zaposlovanje. Počutimo se kot garjeve ovce. Nihče ne misli na nas, nihče nam ne pomaga,« je na zadnji seji občinske skupščine 31. januarja povedal odbornik Simon Gorše.

Nadalje je poudaril, da to ni nobena skrb za človeka. »Poglejmo, kako je bilo v sosednji občini, ko je pogorela žaga LJK. Najprej so poskrbeli, da bodo zaposlili ljudi, šele potem je prišlo na vrsto ostalo!« je zaključil odbornik Gorše.

Predsednik občinske skupščine je pojasnil, da se bodo razmere izboljšale, da si je kriv za tako usodo sam kolektiv »Gradbenika«, ker je slabo gospodaril. Zato je podjetje postopno odmiralo in končno umrlo. Zidarji sredi gradbene sezone, ko bi lahko delali in zaslužili, niso podaljšali delovnega dne. Raje so popoldne šušmarili. Neki zidar je s popoldanskim delom pri zasebniku zaslužil v 9 dneh 105.000 S dn, za ves mesec dela v »Gradbeniku«, kjer je verjetno v glavnem le počival, pa 55.000 S dn. Uslužbenec 10 let niso prihajali točno v službo (in še danes ne — namreč tisti redki, ki jih likvidacijska komisija še po-

trebuje za delo). Poslanec Jože Lesar je poudaril, da gospodarska reforma ne pozna usmiljenja, ampak zahteva le dobro gospodarjenje. Kdor ne gospodari dobro, bo propadel in naj propade. Vendar pa bi morali vodilne delavce propadlih podjetij poklicati na odgovor; za propad pa je hkrati odgovoren vsak član kolektiva zato je prav, da nosi tudi nekaj posledic. Likvidacija

»Gradbenika« naj bo vsaj dober nauk drugim delovnim kolektivom in njihovim samoupravnim organom, da bodo bolje gospodarili, ker jih sicer čaka enako žalostna usoda. Poudaril je še, da v drugih občinah in republikah ne prestando misliti na poslovna združevanja in razne druge oblike sodelovanja podjetij v občini in izven nje, ponekod pa celo na združevanje šibkih občin (Cerknica, Pivka, Postojna). V ribniški občini so žal začeli misliti na integracijo prekasno, ob »smrtni uri«, ko je podjetje zagazilo že tako globoko, da mu ni več pomoči. Če bo hotelo ribniško gospodarstvo napredovati bo moralo poslovno (vendar pametno!) sodelovati s sorodnimi podjetji izven ob-

čine. Zaman je čakanje, da se bo drugo gospodarstvo prilagajalo ribniškemu!

Marsikatero grenko resnico so še povedali odborniki sami: Zakaj je lahko toliko ribničanov na vodilnih položajih v Kočevju, kjer dobro gospodarijo, doma pa manjka zaposlovanja? Zakaj morajo šolani (tudi inženirji) na delo v Nemčijo? Zakaj se ni »Gradbenika«, ko je bil še čas, združil z »Zidarjem« iz Kočevja in bi imeli ljudje danes kruh? Zakaj nima občinska skupščina načrtov za razvoj gospodarstva? Reforma in ekonomiki delujeta. V ribniškem mišljenju se nekaj starega lomi, in čimprej se bo zlomilo, tem bolje bo za vse ribniške občane! Reforma spreminja njihovo mišljenje in jim odpira oči. Zavedati so se začeli, da je skrajni čas, da prenehajo z lokalnimi trenji (znotraj občine in izven nje), v katerih izčrpajo svoje sile, in da začno bolje gospodariti. Naloga političnih organizacij pa je, da trenja, ki se bodo še pojavljala, ostro obsodi in jih onemogoči.

Večina občanov je za samoprispevek

Za samoprispevek je glasovalo 51,84 odstotka vpisanih volivcev, proti 24,26 odst., ostali pa se referendumu niso udeležili ali pa so bile glasovnice neveljavne — Izid je pokazal, da so občani enotni, obstojajo pa razne skupinice, ki povzročajo lokalna trenja — Te skupinice bo treba onemogočiti

Na zadnji seji občinske skupščine Ribnica 31. januarja so odborniki razpravljali o analizi izida referenduma o uvedbi samoprispevka za gradnjo in obnovo šol v občini ter sprejeli odlok o uvedbi samoprispevka za gradnjo, dograditev, obnovo in opremo šol.

Volilna komisija pod vodstvom sodnika Janeza Zužka je ugotovila, da je od 8072 volilnih upravičencev glasovalo na referendumu 6337 ali 78,49 odstotka. Za samoprispevek jih je glasovalo 4185 ali 51,84 odstotka. Proti samoprispevku je glasovalo 59 volivcev ali 24,26 odstotka, neveljavnih glasovnic je bilo 193 ali 2,4 odstotka, ni glasovalo 1735 vol-

ilincev ali 21,5 odstotka (od tega je bilo 463 upravičeno-odsojnih). Od tistih, ki so se udeležili referenduma, pa je glasovalo za samoprispevek kar 66 odstotkov.

Za samoprispevek je, v odstotku izraženo, glasovalo največ volivcev na volišču v Šegovi vasi, in sicer kar 97,69 odstotkov, najmanj pa na volišču Globelj, in sicer le 12,08 odstotkov.

Izid referenduma je pokazal, da izginjajo trenja med naselji bivših štirih občin (Dolenja vas, Ribnica, Sodražica in Loški potok). Stari nepopravljivi računi ne smejo biti vzrok določenim skupinam, da razbijajo poštene akcije, ki jih vodijo družbeno-politične organizacije in občinska skupščina. Dosedanje napake naj bodo le izkušnje, ki bodo pripomogle k lepšim odnosom, ne pa vzrok za napetosti. Zbori volivcev so namreč pokazali, da v posameznih krajevnih skupnostih še delujejo maloštevilne skupinice, ki hočejo nasprotovati poštenim interesom večine občanov. Referendum, ki je lepo uspel, naj bi

zapečatil lokalna trenja, v katerih se izčrpavajo tudi napredne sile. Za dobro vseh občanov bodo morale družbeno-politične organizacije — predvsem ZK in SZDL — odločno nastopiti proti vsem morebitnim poizkusom lokalističnih trenj. Izid referenduma je namreč pokazal, da velika večina občanov pravilno razsoja o današnji vlogi občine in o potrebah šolstva.

Pred zbori volivcev

V ribniški občini bodo od 15. do 25. februarja zbori volivcev, na katerih bodo občani dobili odgovore na vprašanja z zadnjih zborov volivcev in poslušali poročila o izvršnih sklepah. Na programu zborov bodo še: poročila in razprava o lanskem gospodarskem dosežkih in letošnjih načrtih, poročila o osnovah letošnje davčne politike in volitve polovice članov svetov krajevnih skupnosti. Predvidoma pa bodo še posebni zbori volivcev, na katerih bodo razpravljali o kmetijskem zavarovanju.

Na podeželju so z grobarji težave

Nemalokrat se zgodi — zlasti na podeželju je to pogosto —, da naletijo pogrebci pri pokopu na številne težave. Včasih je treba pred pogrebom zgrabit še za lopato... Ne, to na podeželju ni tako redko. Za pokopališče skrbi krajevna skupnost, ki pa včasih ne more in ne more najti grobarja. Nujno bi bilo, da bi v prihodnje komunalni zavod poskrbel za skupino, ki bi skrbel za kopanje in urejanje grobov v vseh tistih krajih, kjer nimajo grobarja.

Motel v Ortneku?

Marsikdo bi se razveselil take novice. Težko je namreč najti lepši kraj, kot je Ortnek. Ob asfalirani cesti, sredi bogatih smrekovih gozdov in tik ob avtobusni postaji je Kozlerjevo posestvo z lepim parkom in zelenimi tratami.

V tem okolju bi motel res mnogo pomenil za vso ribniško dolino. Mnogo je bilo že napisanega o bivšem Kozlerjevem posestvu in njegovih poslopjih, kjer se je zvrstilo že več gospodarjev.

Društvo »Naša djeca« iz Pulja ga je dobilo kar za 40 let v upravljanje. Zaradi skromnih sredstev, ki jih ima društvo na razpolago, poslopja ne more popravljati.

V eni izmed letošnjih števil »Dolenjskega lista« je bila objavljena slika »podrtih« nekdanjih hlevov. Tista »podrtija« pa je že lep čas prekrita. Kdo je kriv, da je bilo to prezrto?

V.P.

Treba bo poskrbeti za boljšo vožnjo

O »kulturni« vožnji z avtobusi na kočevski avtobusni progi smo pred kratkim brali v našem tedniku. Taka gneča na avtobusih, kot je bila opisana na progi Ortnek — Kočevje, je tudi med Ribnico in Travo. Avtobus, ki pripelje ob 5.45 iz Trave v Ribnico, je nagneten z ljudmi, da o kulturni vožnji sploh ni govora. Nič boljše ni popoldan ob 14.39, ko odpelje avtobus iz Ribnice proti Travi. Stalni vozači so take vožnje, ko prihajajo v službo in iz službe pomečkani in zamazani, in vsakodnevne prerivanja za prostor v avtobusu že do grla sit. Ker kaže, da pri SAP Ljubljana članov v našem tedniku o prenatrpanih avtobusih ne berejo, predlagamo občinski skupščini Ribnica, naj nekaj ukrene pri SAP Ljubljana, da bo vožnja kolikor toliko znošna. Če pa SAP tega ni sposoben urediti, imamo menda še kako avtobusno podjetje v Sloveniji.

PRIZADETI VOZAČI

UO sklada za gradnjo šol

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji sklenila, da bo upravni odbor sklada za gradnjo osnovnih šol štel 12 članov: Iz šolskih okolišev Ribnica, Sodražica in Loški potok bodo v odboru po trije člani, tri pa bo imenovala občinska skupščina. Člani upravnega odbora bodo imenovani na prihodnji seji, ki bo okoli 28. februarja.

Sejem v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Ribnici in Kočevju naslednje maloprodajne cene:

Kočevje	Ribnica
(cene v Ndn za kg)	
krompir	1,80
svete zelje	2,60
kislo zelje	1,95
kisla ropa	1,95
fižol v zrnju	4,84
čebula	2,80
česen	13
solata	7,70
korenje	1,96—4,20 (novo)
peteršilj	9,60
ohrovit	2,60
radič	11,10
cvetča	4,30
špinaca	6,30
jabolka	1,40—3,18
hruške	4,35
pomaranče	4,80
mandarine	—
limone	4,85
banane	5,50
grozdje	5,40
ribe	6,20
jajca	0,66—0,76
(cena za kos)	0,85—0,93

Vlagajte pri
**DOLENJSKI BANKI
IN HRANILNICI**

v Novem mestu
ter pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

REŠETO

Tri maske bodo nagrajene

Nogometni klub Bela krajina priredi 17. februarja veliko predpustno zabavo — ples v maskah. Prireditelj bo v vseh prostorih restavracije Grad. Navadno so pustne prireditve v Črnomlju najbolj obiskane in zabavne, tako obetajo organizatorji tudi letos, zvrhano mero veselja. Deloval bo tudi bar, kjer bo prisotna znamenita sv. Magdalena, za razvedrilo pa bosta skrbeli tudi dve godbi. Tri najlepše maske bodo nagradili s praktičnimi darili.

Vstopnice so v prodaji v knjigarni, sedež pa velja z rezervacijo vred samo 500 Sdin. Veseljaki, ne zamudite priložnosti!

Oglasi v izložbi

V črnomljski slaščičarni Asana Serveta imajo svojevrstne izložbe. V eni je za reklamo torta »hrastovo deblo« na kateri piše: »Za 2.500 dinara dobiš torto«, v drugi pa vzbujajo pozornost oglasna služba. Na izloženem steklu je večkrat razobešen mali oglas kakšnega zasebnika, ki bi rad prodal odvečne gospodinjne potrebščine.

Lukežičeve mame ni več

Stiriindvajsetega januarja smo pokopali pri Sv. Duhu Katarino Skala, po domače Lukežičevo mamo, iz Mladice pri Semiču. Prav pred mesecem dni je imela v družini slovesnost, ko je 5 generacij praznovalo 86-letnico njenega rojstva. Vse življenje je morala trdo delati in skrbeti za otroke, kar je mož odšel v Ameriko, da bi rešil kmetijo. Otroke je napredno vzgojila, saj so vsi že 1941 začeli sodelovati z OF, partizani pa so pri Lukežičevi mami vselej našli prijetno in varno zatočišče. Sin Tone je padel kot partizan, Ivana so zadušili v plinski celici, hčerko Malko pa so ubili v Straži. Težke udarce je junaško prenašala, vselej je bila pripravljena sočloveku pomagati. Na njeni zadnji poti so jo razen sorodnikov spremlili še številni znanci in prijatelji.

Dajatve višje, a ne občinske!

Uprava za dohodke občinske skupščine Črnomelj je razposlala položnice za izterjavo prispevkov v letošnjem prvem četrtletju. Ker se marsikdo pritožuje, da mora letos precej več odšteti kot lani v istem obdobju, smo prosili za obrazložitev Toma Gornika, šefa uprave za dohodke. Izjavil je:

— V znesku, ki je napisan na izterjevalnih položnicah, je všteti več dajatev: 1. prispevek iz osebnega dohodka od kmetijstva, ki je enak lanski odmeri; 2. prispevek za zdravstveno zavarovanje; 3. 2-odst. prispevek od katastrskega dohodka za kritje izgube v skladu kmečkega zavarovanja; 4. del krajevnega samoprispevka; 5. ustrezní del novouvedenega 8-odst. republiškega davka.

Dajatve so v letošnjem prvem četrtletju res precej višje kot so bile lani, vendar ne na račun občinske blaginje.

V prihodnje mora biti bolje!

Mladina je bila aktivna tam, kjer je imela dobre mentorje, v splošnem pa je pogrešala pomoči občinskega vodstva ZMS — Vaški aktivisti so bili bolj delavni kot mladina v Črnomlju

Redna letna konferenca mladine vsega črnomljskega področja 4. februarja je pokazala predvsem dveje: da je bila mladina delavna tam, kjer je pomagal dober mentor in kjer so se lotevali konkretnih nalog, in drugič, da je bilo premalo stikov in pomoči občinskega komiteja ZMS.

Razprava je bila proti pričakovanju živahna in plodna ter je nakazala vrsto na-

log, ki jih bo moralo rešiti novo občinsko vodstvo s sodelovanjem posameznih aktivov.

Na konferenci so ugotovili, da so bili nekateri vaški aktivisti mnogo bolj delavni kot črnomljski, zlasti zato, ker se na vasi lotevajo določenih akcij. Lep primer je udeležba mladine v natečaju za Zupaničovo nagrado.

V novi občinski komitej so bili izvoljeni: Boris Škedelj,

Vanda Milek, Anton Butala, Peter Vipavec, Ivica Rajgelj, Bojan Košir, Pavel Strugar, Anton Latner, Janez Stariha, Anton Bukovec, Marjan Hutar in Marija Klepec. V nadzorni odbor pa so na konferenci izvolili Katico Stefančič, Staneta Golobiča in Nado Sorli. Novoizvoljenemu komiteju je konferenca predlagala, naj za predsednika izvoli Borisa Škedlja, tehnika v BELTU, ki je tudi delegat zvezne konference ZMS v Beogradu.

W. L.

V spomin Slavku Satošku

Med prebivalstvom Črnomlja je žalostno odjeknila novica, da je prenehalo biti srce Slavka Satoška, ki se je 20 let upiral bolezni. Po poklicu je bil brivec. Že v mladosti se

dem iz revolucije: Mihi Marinku, Vidi Tomšič, Tonetu Suštaršiču in drugim. Sodeloval je tudi pri organizaciji prve Belokranjske čete 1941 in je vedno sprejemal težke naloge.

Večkrat je bil zaprt; interniran je bil na Rabu in v Gonarsu, takoj po italijanski kapitulaciji pa se je vrnil v Črnomelj ter postal vodja propagandnega odseka pri belokranjskem vojnem področju. Organiziral je lokalni list »Belokranjski plamen«, zatem pa je bil poveljnik prvega oddelka Narodne milice v Črnomlju.

Po vojni je bil več let upravnik brivsko-frizerskega podjetja, medtem pa je hudo zbolel in zaradi tega prenehal z delom v javnosti. Bil je predsednik društva upokojenцев, vnet čebelar in član nogometnega kluba Bela krajina. Slavko Satošek je prejel tudi nekaj odlikovanj: red zasluge za narod II. stopnje, red bratstva in edinstva II. stopnje.

Da je bil med ljudmi močno priljubljen, se je pokazalo na pogrebu, saj ga je več sto črnomljsčanov, prijateljev in sorodcev spremlilo na poslednji poti.

J. V.

Vsaka pogodba daje in obvezuje

Vaščane iz Gorenjc v adlešiškem predelu je razburila vest, da je njihov sovaščan, kooperant zadruga, moral doplačati iz svojega, ko je vzrejene prašiče oddal zadrugi — Pisali so nam pismo, ki ga objavljamo, obenem pa tudi obrazložitev kmetijske zadruga Črnomelj

»Vaščani vasi Gorenjci prosimo, da pošljete vašega novinarja v kmetijsko zadrugo Črnomelj. Naj se pozanima, kako je s kooperacijsko rejo prašičev. Naš sovaščan Ivan Miketič je namreč pred kratkim oddal zadrugi štirideset svinj, težkih okoli sto kilogramov. Baje zadruga od njega zahteva, da mora po triinpol mesečnem delu iz svojega doplačati 7000 Sdin, namesto da bi dobil plačilo za svoje delo.

Vsekakor ob takih govorcih nastane nezaupanje in marsikdo bo kooperacijo opustil, če je res tako. Prosimo, osvetlite stvar z obeh strani, da bomo kmetje vedeli, če so govorice resnične...»

Ustregli smo prošnji vaščanov in zaprosili zadrugo za pojasnilo. Zvedeli smo tole:

Kmetijska zadruga Črnomelj je imela lani pri kooperantu Ivanu Miketiču iz Gorenjc dva partiji prašičev v reji. Iz zadnjega obračuna je razvidno, da je Miketič pri petinštiridesetih prašičih dosegel 2,189 kg prirasta, za kar bi mu po pogodbi morali

izplačati 1.313,40 N din (2189x 0,60 din). Denar bi brez nadaljnega dobil, če ne bi kooperanta obvezal tudi člen pogodbe, po katerem ne bi smel na kilogram prirastka porabiti več kot 4,30 kg krmil. Miketič pa je krmil preveč in porabil za 45 prašičev namesto 9.413 kg kar 9.750 kg krmil ali 337 kg več kakor bi smel.

Ker so pri obračunu morali upoštevati vsa določila pogodbe, so Miketiču preveč porabljenega krmila odračunali. V zadrugi so povedali še, da so že prej imeli nekaj takih primerov, vendar se prizadeti kmetje niso dosti razburjali, ker vedo, da je treba prejeta krmila obračunati.

Metrsko blago, konfekcijo, preproge in posteljnino prodaja na 5-mesečno brezobrestno odplačilo

„Veletekstil“ ČRNOMELJ

Zelo obiskani občni zbori ZZB

Na črnomljskem področju so imeli doslej že v 5 krajevnih organizacijah Zveze združenj borcev letne občne zbornice. Udeležba je bila v Adlešičih, Starem trgu, Petrovi vasi, Kotu in Tribučah izredno dobra, saj tolikšne niti niso pričakovali. Borci tokrat niso obravnavali le organizacijskih zadev, temveč tudi političen položaj in gospodarsko problematiko občine. Na vseh doslej izvedenih občnih zbora pa so poudarjali, da bi morala republika s finančnimi sredstvi prisločiti na pomoč pri reševanju izredno težavnih razmer borcev v Beli krajini. Ugotavljali so tudi, da so kmetje borci zelo obremenjeni z dajatvami za zdravstveno varstvo in da je večina članov še zmeraj aktivna v družbeno-političnem življenju. Kritizirali pa so posameznike, ki so od družbe že dobili svo-

Zbor kmetijskih zavarovancev

V nedeljo, 11. februarja, bo v Črnomlju ob 9. uri v prostorih družbenih organizacij (mladinska soba) zbor kmetijskih zavarovancev za območje matičnega urada Črnomelj. Na zboru bodo obravnavali zdravstveno zavarovanje kmetov, izvolili pa bomo tudi novega člana komunalne skupščine kmetov.

K čim večji udeležbi vabi MESTNA ORGANIZACIJA SZDL

LIČ gre v redno likvidacijo

Občinska skupščina Črnomelj je v ponedeljek razpravljala o propadu LIČ in se odločila za redno likvidacijski postopek — Odborniki so se pritoževali, da je bil material za tako resno sejo preslabo pripravljen

V razpravi o položaju podjetja LIČ, kjer so delavci od 1. februarja dalje na brezplačnem dopustu, ker ni dela, so predstavniki tega podjetja izjavljali, da bo verjetno samo 6 do 8 milijonov S din izgube. Po drugi strani pa so beltovci, ki naj bi LIČ prevzeli, menili, da zguba ne bo manjša kot 25 milijonov S din. Koliko bo v resnici premalo, pravzaprav nihče ne ve, ker lanska bilanca še ni končana.

Ker odborniki za sejo sploh niso dobili pismenega materiala, ker izguba ni znana in se ne ve, koliko ljudi bo ostalo na cesti, je odbornik Franc Košir protestiral zoper tako slabo pripravljeno gradivo za tako pomembno sejo.

V razpravi je sodelovalo več odbornikov. Poudarjali so, da je občina pravočasno, že pred dvema letoma, pri-

poročala združitev Belta, Liča in Kovinarja, a tega v kolektivnih niso upoštevali. Tedaj še ni bilo izgube, lahko pa je bilo ugotoviti, da majhna podjetja nimajo perspektive. Vendar ker ni bila sila, so bili nekaterim položaji pomembnejši od razvoja in obstoja podjetja.

Prav tako so se spraševali, kje so bili samoupravni organi in zakaj je direktor podjetja ob lanske triletni analizi gospodarjenja na občinski seji prikazoval ugoden položaj kolektiva. Menili so, da bi morali poiskati krivce, zahtevali pa so tudi pojasnil, če so po ugotovitvi

izgube zmanjšali osebne dohodke itd.

Ker so predstavniki Belta na seji izjavili, da bodo ob prevzemu Liča od sedaj zaposlenih 65 ljudi lahko vzeli med letom samo 45 delavcev, so bili na seji mnenja, da je treba poskrbeti za tiste, ki bodo ostali na cesti, zlasti zato, ker so delavci najmanj krivi za propad podjetja.

Končno je bila na seji izglasovana odločba o rednem likvidacijskem postopku. Direktor in samoupravni organi so razrešeni dolžnosti, v likvidacijsko komisijo pa so bili imenovani: Vinko Jerman, Franc Cimerman in Niko Flajnik.

AMD pred 20-letnico

Osemindvajsetega januarja je bil v stekleni dvorani restavracije Grad občni zbor črnomljskega avto - moto društva, na katerem so dajali obračun triletnega dela. Občnega zbora so se udeležili tudi predstavniki Avto-moto zveze Slovenije, udeležba članstva pa je bila tako slaba, da so morali pol ure čakati na zadostno število prisotnih. Članstvo je pohvalilo delo odbora v preteklem obdobju, saj je bil dosežen tudi precej lep finančni uspeh, želijo pa več prireditve.

Vodstvo AMD se je zadnje

čase ukvarjalo zlasti s šolanjem šoferjev, v prihodnje bodo s tem nadaljevali, ob tem pa malo več pozornosti posvečali članstvu.

Ker bo letos minilo že 20 let, kar je bilo društvo ustanovljeno, nameravajo obletnico svečano proslaviti. Sklenjeno je bilo, da bodo imenovali posebno komisijo, ki bo skrbela za program.

Na obnem zboru so bile tudi volitve novega upravnega odbora, v katerem so obdržali polovico starih članov, polovico odbora pa so nadomestili z novimi člani.

Zasebna obrt pred javnostjo

Na več javnih razpravah v raznih središčih črnomljske občine so obravnavali dobre in slabe strani zasebnega obrtništva

Na javnih razpravah o delu z zasebnimi sredstvi so v črnomljski občini ocenjevali stanje obrtništva, kjer so nekatere dejavnosti, kot npr. kovinska, dobro zastopane, medtem ko zidarjev, kolarjev in kovačev manjka.

Občani so precej razpravljali tudi o neenakih pogojih za delo med družbenim in zasebnim sektorjem obrtništva, kakor tudi o razlikah med rednimi in dopolnilnimi obrtniki. Ugotovili so, da sedanja davčna politika omogoča nekaterim čezmerno bo-

gatenje, dopušča pa tudi špekulacije. Tako se npr. obrtniki avtoprevozniki prijavljajo v občini, kjer predpisujejo manj davka, žive pa drugje. Ker je upravi za dohodke zelo težko ugotavljati resničen zaslužek zasebnih obrtnikov, so občani predlagali vodenje poslovnih knjig, razen tega pa ostrejšo ukrepanje proti tistim, ki dohodek utaje.

Glede obdavčenja zasebnega sektorja kmetijstva so bili ljudje mnenja, naj bi tudi v bodoče plačevali davek po katastru — kjer predlagajo linearno obdavčenje, odločno pa so zoper obdavčenje dohodka.

Dopolnilna obrt da ali ne, to je bila prav tako pogosta tema razprav. Občani so me-

nili, da bi bilo treba preučiti, če je ta sploh potreben in v katerih dejavnostih glede na dejstvo, da je zmeraj več ljudi brez dela, po drugi strani pa imajo dopolnilni obrtniki dvojni dohodek in masne zasluzke. Izkazalo se je tudi to, da so ljudje, ki imajo prijavljeno popoldansko obrt, v rednem delovnem razmerju malo storilni in da jim navadno ni mar za razvoj in uspeh njihove delovne organizacije.

Ker je na področju obrtništva še kup vprašanj, ki bi jih morali čimprej razčistiti, so predlagali na javnih sestankih, naj občinska skupščina skliče obrtnike in se z njimi pogovori o nadaljnjem razvoju obrti, kakor tudi o davčni politiki.

NOVICE
črnomljske komune

Pridite na zборе volivcev

Od 10. do 13. februarja se bodo na celotnem področju metliške občine zvrstili zbori volivcev, na katerih bodo razpravljali o urbanističnem razvoju občine in posameznih naselij, o programu razvoja občine v letu 1968 in o gospodarski politiki v letošnjem letu, kakor tudi o delu krajevnih skupnosti.

Zbori občanov bodo:
10. 2. ob 19. uri v Rosalnici.

Metliška mladina - brez svojih prostorov

Toni Gasperič - predsednik občinskega komiteja ZMS - napoveduje boljše čase za metliško mladino.

Ceprav so mladinski klub že imeli, je bil pred leti ukinjen. V zadnjem času pa se precej govori o novem. Predvideno je, da mladina dobi svoje prostore v Beti. Tovarna bi jim dala na razpolago prostor s centralnim ogrevanjem, kar bi bilo za delovanje kluba zelo važno.

Za to kulturno ustanovo je izredno zanimanje tudi med metliškimi podjetji, saj bodo v upravnem odboru poleg mladih še starejši.

Ob koncu februarja imajo mladi Metličani v programu zabavno glasbeno prireditev v domu Partizana. Čisti dobriček pa je namenjen skladu za nov klub.

M. G.

OB RAZGRNENEM URBANISTIČNEM PROGRAMU

Kam in kako se bo širila Metlika

Staro mestno jedro bo tudi v prihodnosti ostalo enako, vsenaokrog mesta pa bodo zrasle sodobne stavbe - Industrija proti Rosalnicam, kmetje proti Vinomeru, graditelji zasebnih hiš na Vejarju, pokopališče in sejmišče dobila nov prostor

Metlika je bila med prvimi občinami v Sloveniji, ki je pred leti dobila potrjen urbanistični program in graditveni načrt mesta, vendar je predvidevanja pred leti čas že prerasel. Nujno je bilo spreminiti urbanistični program celotnega območja občine Metlika in ga uskladiti tudi z novo zakonodajo.

Kakšne so spremembe in novosti, je na nedavnem zboru volivcev v Metliki pojasnjeval načelnik oddelka za gospodarstvo Niko Zupančič

ter razlago podkrepil še z izbranimi diapozitivi. Načrti so razgrnjeni v izločbi turističnega biroja, kjer si jih občani v naslednjih 30 dneh lahko ogledajo in povedo svoje pripombe.

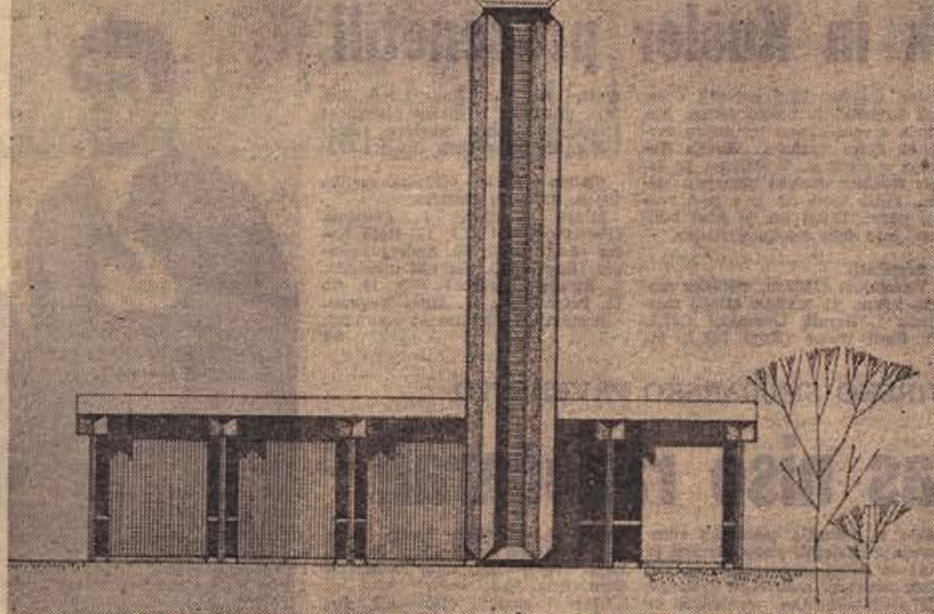
Poglejmo na kratko, kaj novi osnutek urbanističnega programa in urbanističnega načrta predvideva: gradnja zasebnih hiš je začetna proti Vejarju, ob Cankarjevi cesti in ob Cesti bratstva in enotnosti ter ob desni strani ceste proti Kolpi. Za razvoj industrije so predvidene večje površine od tovarne BETI proti Rosalnicam, za novo šolo pa je začetna rezervat nad vinsko kletjo. Rezervat za gradnjo individualnih hiš v prihodnosti je na površini ob križišču cest pred Metliko. Treba pa bo prestaviti pokopališče, in sicer v bližino križišča cest Novo mesto - Semič - nova cesta, sejmišče pa nameravajo prestaviti poleg Sušice ob cesti proti Črnomlju.

Tudi na prebivalce mesta, ki se nameravajo v bodočnosti ukvarjati s kmetijstvom, so računali: stanovanjske hiše z gospodarskimi poslopji bodo lahko gradili ob Vinogradniški cesti proti Vinomeru.

Površine za športne objekte so v načrtih zarisane nad mehanično delavnico, rekreacijske objekte pa bodo gradili vzdolž Kolpe v Metliki in na Veselici. Marsikdo pa bo verjetno presenečen nad vestjo, da je zamišljeno v Metliki zaprto kopališče - bazen, ki bo stalo med Cankarjevo cesto in tovarno BETI.

Področje med Sušico, črnomaljsko cesto in Cesto bratstva in enotnosti, kjer so nasadi hmelja, bo tudi v bodoče namenjeno kmetijstvu in je zaščiteno. Prav tako so arheološko zaščiteni predeli okoli Borštika in nove šole, medtem ko bo staro mestno jedro ostalo nespremenjeno.

Novi urbanistični načrt upošteva razvojne potrebe za

Takle bo novi metliški gasilski dom, ki bo v celoti zgrajen s sredstvi občanov.

Zdaj je gasilski dom zagotovljen

Občani Metlike so se izrekli za samopríspevek za gradnjo gasilskega doma. Tako ni več ovir, da ne bi še letos začeli graditi

S tem, da so se Metličani na javnem zboru volivcev izrekli tudi letos za krajevni sa-

mopríspevek, je gotovo, da bo mesto dobilo prepotreben nov gasilski dom. Okoli 25 milijonov dinarjev imajo že zbranih od lanskega samopríspevka, prav toliko pa bodo zbrali v letu 1968, kar bo v glavnem zadostovalo za gradnjo. Metličani si bodo torej gasilski dom zgradili samo s prispevki delovnih ljudi.

Lokacija za gradnjo je že določena v bližini mehanične delavnice in tudi načrti so že narejeni. Izdelali so jih v Projektnem biroju podjetja PI-ONIR v Novem mestu. Čimprej bodo izvedli licitacijo za oddajo gradbenih del, nato pa bodo takoj začeli graditi. Predvideno je, da bo novi gasilski dom že letos pod streho, v letu 1969 pa ga bodo dogradili in za 100-letnico gasilskega društva odprli.

Novi gasilski dom bo imel

garaže z delavnico, sejno sobo, stanovanje za hišnika, klet, skladišče, sušilnico, sanitarne prostore, garderobe, pisarno in pritlikline - kar pomeni 402 m² uporabne površine.

22 občanov in morda še kdo?

Do konca januarja je na občinski upravi za dohodke v Metliki 22 občanov prijavilo svoje dohodke, ki so v minulim letu presegli mejo 20 tisoč ndinarjev. Zdaj bodo na te dohodke plačali še dodatni davek. Posebna komisija pa bo ugotovila, če ni morda še kdo pozabil izpolniti prijavo. Takega pozabljivca bo seveda zadela precejšnja denarna kazen.

Zakaj tako slab učni uspeh?

Kljub ugodnim delovnim pogojem v novi metliški osemletki je bil ob zaključku letošnjega prvega polletja učni uspeh zelo slab - Vzrokov je več, predvsem pa so šolarji preobremenjeni s kmečkim delom

Letos hodi v metliško osemletko 549 otrok, od teh pa jih je v prvem polletju izdelalo samo 58, 11 odst. Učni uspeh šole je sicer za 2 odst. boljši od lanskega v istem času, vsekakor pa še daleč niso zadovoljni z njim ne prosvetni delavci ne starši otrok.

V šestih razredih je bil učni uspeh naravnost porazen, saj je bila brez slabe ocene manj kot polovica učencev. Najbolj pa so se odrezali tretji razredi, kjer je izdelalo 80,7 odst. otrok.

V višjih razredih se tretjina učencev vozil v šolo iz okolških vasi. Znano je, da tod primanjkuje delovne sile v kmetijstvu, zato morajo šolarji predvsem krepko delati doma. Jasno je, da po naporu kmečkem delu ne morejo še zahtevnega umskega dela za šolo. Največ težav povzroča metliškim učencem angleščina, kjer je bilo pri 336 učencih od 5. do 8. razreda kar 105 slabih ocen.

Zanimiva je tudi ugotovitev, kako so se letos obnesli učenci, ki so lani napredovali v višji razred kljub slabim ocenam - po členu 39. Od 68 takih učencev sta samo dva v letošnjem prvem polletju ostala brez nezadostne ocene, 8 jih je slabo ocenjeno popravilo in dobilo nov »svet«, medtem ko so ostali obdržali nezadostne ocene iz lanskega leta, poleg tega pa pridobili slabe ocene

še iz drugih predmetov.

Šola je organizirala dodatno pomoč pri učenju že takoj v začetku šolskega leta. Za učence od 6. razreda dalje so poudarili matematiko, angleščino in slovenščino po rednem pouku, a se je izkazalo, da je dodatni pouk neučinkovit. Vozči se ga sploh ne morejo udeleževati, tisti pa, ki po

šoli ostajajo pri dodatnem pouku, so utrujeni.

Vodstvo šole skrbno zasleduje vzroke za neuspeh pri učnem procesu in jih skuša tudi odpraviti, vendar je treba upoštevati, da so v Beli krajini življenjske razmere otrok povsem drugačne kot v mestih, teh pa šola ne more spreminiti.

SPREHOD PO METLIKI

■ ORGAN, KI JE V SKLOPU občinske skupščine Metlika pristojen za notranje zadeve, je od 7. novembra lani, odkar je prevzel izdajanje potnih listov, izdal teh že blizu 200. Nova višja cena, ki je po novem letu začela veljati za potne liste, ni preveč zavirala potovanja v inozemstvo. Prav zdaj je organiziral Kompas ogled drsalne revije v Celovcu, za katerega se je v Metliki prijavilo za poln avtobus zainteresiranih.

■ V IZLOŽBENEM OKNU turistične pisarne sta minuli teden visela izpopolnjena urbanistična načrta Metlike in bližnje okolice. Meščani so se v celih gredah ustavljali pred izložbo in živahno komentirali številne spremembe in dopolnitve, po katerih bo mesto v svojem razvoju spet naredilo lep korak naprej.

■ NA DRUSTVO MOJSTROV in na upravo Komunalnega podjetja so zadnje čase vse pogostejše prihajale pritožbe zaradi nepravilnosti, ki so se dogajale pri oddaji grobnih parcel in pri pohranjuvanju talca za razne pogrebne storitve. Da pridejo na čisto, bo v prihodnje s celotnim pokopališčem upravljalo Komunalno podjetje, ki bo tudi izdalo pravilnik o upravljanju pokopališča. Društvo mojstrov pa

bo še vnaprej izvrševalo izključno pogrebne usluge.

■ RDEČI STOTAKI so bili z zadnjim januarjem vneti iz prometa, vendar so še marsikomu ostali v denarnici ali v domačem predalu. Da ne bi bilo treba ljudem vsak stotak menjati v črnomaljski banki, so nekatere trgovine zadnje dni še sprejemale stare stotake in jih potem same zametale v banki.

■ NA PROCELJU METLISKE LEKARNE so je zadnji teden pojavil svetlobni napis PLIVA ZDRAVILA. Tako bodo zlasti okolški ljudje ponoči lažje našli lekarno in ne bodo pomotoma pritiskali na zvonce ali kljuke sosednjih hiš. Vredno pa bi bilo pri postavljanju napisnih desk in svetlobnih teles v starem delu mesta razmisliti, kako bi te napise vkladili s staro podobo hiš, kot so na primer posrečeno že storili v Kamniku.

Še ena lepa stavba v mestu

Letos nameravajo v Metliki ob Cesti bratstva in enotnosti začeti z gradnjo nove poslovno-stanovanjske stavbe. Načrti so že izdelani, tudi ponudbe za licitacijo gradbenih del so že zbrane, tako da do začetka gradnje ne manjka več veliko. Nova stavba bo predvidoma veljala okoli 45 milijonov S dln, sredstva zanjo pa bodo prispevali uporabniki poslovnih prostorov in sklad za gradnjo stanovanj.

Najmanj ljudi leta 1961

Ob začetku 20. stoletja je imela metliška občina že 7668 prebivalcev, njih število pa se odlej do danes ni bistveno spreminjalo. Leta 1931 je bilo 7717 občanov, po drugi vojni leta 1948 - 7193 prebivalcev, leta 1953 - 7680 oseb, leta 1961 pa je število prebivalstva padlo na 6881, ker je tedaj precej mladih ljudi odšlo na delo v inozemstvo. Predlani je bilo na metliškem področju že spet 6958 ljudi, lani pa jih je bilo še več, okoli 7200.

Obvestilo lastnikom motornih vozil

Organ, pristojen za notranje zadeve pri občinski skupščini Metlika, obvešča vse lastnike motornih vozil, ki še niso registrirali svojih vozil, da je rok za registracijo izjemno podaljšan do vključno 15. februarja 1968.

Dom počitka namerava graditi

Že več let si uprava doma počitka v Metliki želi sodobnejših in urejenih prostorov, kamor bi lahko sprejemali tudi upokojeince ali zakonce iz urejenih družin, sedanje razmere v domu pa jim tega niso dopuščale. Pred kratkim je želja začela dobivati trdnejšo obliko. Dogovorjeno je, da bodo s pomočjo republiškega sklada upokojeincev, namenjenih gradnji stanovanj, zgradili novo stavbo. Načrti so že izdelani in predvidevajo 11 enoposteljnih sob, 8 sob s dvema posteljema, prostore za ambulanto, priročno kuhinjo, jedilnico, garsonjero za strežno osebje in pritlikline. Dom počitka bo h gradnji prispeval precej lastnih sredstev, računajo na nekaj posojil, vendar bo denarja še manjkalo. Ker so v domu tudi oskrbovanci iz drugih občin, bi bilo prav, če bi te vsaj skromno podprle gradnjo.

21 let brez prometne nesreče

Antona Horvata v Metliki vsi zelo dobro poznajo, saj je bil kar 21 let poklicni šofer pri KZ. Za poklic avto-prevoznika je bil vseskozi zelo vnet. V svoji naporni 21-letni službi ni imel prav nobenega karambola. Najprej je 11 let vozil avto Chevrolet, nato 3 leta TAM, nazadnje pa 6 let Deutz. Sedaj, ko je že v pokoj, pa »ahorarno« pomaga ženi Ivanki v metliškem Vinotoču.

M. G.

metliški tednik

Novinec, Turk in Kušler presenetili

Preteklo soboto in nedeljo je bilo pri Celjski koči letošnje republiško prvenstvo v alpskih disciplinah (slalomu in veleslalomu) za mladince. Na tekmovalnem, ki se ga je udeležilo kar 130 obetajočih smučarjev, je pod vodstvom inš. Bošnjana Japlja odpotovala majhna odprava iz Novega mesta, v kateri so bili mladinci Janez Novinec, Peter Turk, Rudi Kušler in Andrej Bukovec.

V izredno zahtevni konkurenci, v kateri so prednjačili Gorenjci, so mladi dolenjski smučarji dosegli

vidne uspehe. Med največji dosežek štejeemo 13. mesto Janeza Novince v veleslalomu ter dobro uvrstitev Petra Turka in Rudija Kušlerja v slalomu. V slalomu je Janez Novinec dosegel petnajsto mesto, kljub temu da je v prvi vožnji padel. Drugi tek je imel odličen, zato tudi visoka uvrstitev.

Rezultati:

Veleslalom (1300 m, višinska razlika 350 m, 41 vratic): Mlajši mladinci: 1. Bernik (Jesenice) 1.55,1; 33. Rudi Kušler (Rog) 1.38,1; 51.

Andrej Bukovec (Rog) 1.59,9. Starejši mladinci: 1. Straus (Jesenice) 1.14,5; 13. Janez Novinec (Rog) 1.23,9; 33. Peter Turk (Rog) 1.37,5.

Slalom (390 m, višinska razlika 120 m, 43 in 45 vratic):

Mlajši mladinci: 1. Potočnik (Partizan Bled) 82,3; 12. Rudi Kušler (Rog) 101,0; 25. Andrej Bukovec (Rog) 104,3. Starejši mladinci: 1. Straus (Jesenice) 77,3; 10. do 11. Peter Turk; 15. Janez Novinec. Rezultati v slalomu so neuradni. Sd

CONSKO PIONIRSKO SMUČARSKO PRVENSTVO

Pionirji nas niso razočarali

Megla prekrila Črmošnjško dolino in ogrozila pionirsko smučarsko prvenstvo — Zal so na tekmovalnem nastopili samo pionirji iz Ljubljane in Novega mesta — Zakaj so drugi odpovedali? — Tri prva mesta za Ljubljancane — Domači smučarji zadovoljni z zmago pionirja Marjana Sonca — Priznanje organiziranemu prvenstvu in prirediteljem.

Pionirsko consko smučarsko prvenstvo v veleslalomu, ki ga je priredil SK Rog v Črmošnjicah, je potekalo v znamenju megle. Gosta megla, ki ni običajna v Črmošnjški kotlini, je na trenutke ogrozila tekmovalce, na katerega je prišlo 40 pionirjev iz Novega mesta in Ljubljane. Zal tekmovalci iz drugih klubov niso prišli na tekmovalno, ki je postreglo z lepimi vožnjami najmlajših tekmovalcev.

Vsi tisti, ki so ta dan prišli na smučišča pod Gačami, niso bili razočarani. Nasprotno, mladi smučarji so presenetili s svojimi iznajdljivimi vožnjami, v katerih so se močno poznali napori njihovih voditeljev. Skratka, mlada generacija alpskih smučarjev je za naše skromne razmere pokazala veliko. Zavedati se moramo, da tukaj ni bila zbrana vsa elita slovenskega pionirskega narščaja, da bi lahko ocenjevali in dali končno oceno o kvaliteti pionirskega smučanja. Republiško tekmovalno, ki bo to nedeljo v Trzinu in na katerem bo nastopilo kar 23 tekmovalcev z nedeljskega tekmovalca, bo dalo končni odgovor, koliko pomenijo »pravilne« v konkurenci z »gorenjci«.

Tokrat lahko pohvalimo organizacijo tekmovalca. Organizatorji so se močno potrudili in so izpeljali tekmovalno brez spodrslijajev. Pri ocenjevanju posameznih smu-

čarjev ne moremo mimo pomembnega uspeha mlajših pionirjev, članov SK Rog. V zahtevni konkurenci je pripravil prijetno presenečenje mali Marjan Sonc, ki je kljub spodrslijaju na cilju prismočal prvo mesto. Tudi ostali mlajši pionirji so dobro vozili, posebno Viktor Turk, ki si je pridobil pravico tekmovali na republiškem tekmovalcu. Pri dekletih so prednjačile mlade »novinarke«, ki so imele nasprotnice samo pri svojih sovrstnicah od Enotnosti.

Pri starejših pionirjih so se v boj za najboljša mesta vmešali tudi smučarji Roga. Njihovi napori niso bili kronani z uspehom. Vrsta kvalitetnih smučarjev iz Ljubljane si je razdelila osem prvih mest in samo Zdravko Jahnju je uspelo približati se jim. Zanimivo je, da se je iz te skupine v zaključno tekmovalno plasiralo kar 12 smučarjev, med temi tudi domačina Zdravko Jahn in Andrej Sveti.

Po končanem tekmovalcu so po trije najboljši v vsaki skupini prejeli lične diplome iz rok znanega telesnovzgojnega delavca Naceta Bukovca.

Rezultati tekmovalca: Mlajše pionirke (2 tekmovalki) — 1. Bojana Kržič (Novinar) 48,0. Mlajši pionirji (10 tekmovalcev) 1. Marjan Sonc (Rog) 37,3; 2. Grega Vesel (Novinar) 37,3; 3. Mišo Magušar (Enotnost) 38,7; 5. Viktor Turk

(Rog) 46,4; 6. Mitja Pucelj (Rog) 59,0; 7. Vinko Črnič (Rog) 59,2; 8. Lojze Rogelj (Rog) 63,6; 10. Matjaž Suln (Rog) 66,3.

Starejši pionirji (14) — 1. Tomaž Jenko (Novinar) 42,7; 2. Jure Lovšin (Enotnost) 43,8; 3. Tomaž Porenta (Enotnost) 46,0; 9. Zdravko Jahn (Rog) 52,0; 11. Andrej Sveti (Rog) 54,4; 14. Sergej Thorževski (Rog) 65,8. — Starejše pionirke (6) — 1. Majda Steblaj (Novinar) 45,8; 2. Nina Pirnar (Novinar) 46,8; 3. Urška Podgoršek (Enotnost) 50,8.

Izven konkurence je v kategoriji starejših pionirjev vozil tudi tekmovalac Roga Miha Legan in dosegel čas 45,0.

To nedeljo bodo smučarski fereni v Črmošnjicah ponovno oživi. Tekmovalci iz delovnih kolektivov širih dolenjskih občin bodo preizkušali svoje znanje in ugotavljali, kako so si namazali smuči...

Rokometaši so dobro začeli

Na zimskem rokometnem prvenstvu Slovenije v Ljubljani so se preteklo nedeljo nadaljevale tekme v B skupini. V tej skupini igra ekipi Brežice in Novega mesta. Prva srečanja so bila za naše uspešna. Več uspeha so sicer poželi Brežičani, vendar tudi Novomeščani niso razočarali. Ekipi sta dosegli naslednje izide: Slovan—Novo mesto 22:16 Brežice—Rudar (Velenje) 22:16, Novo mesto—Rudar (Velenje) 21:13, Medvede—Brežice 14:14, Slovenj Gradec—Novo mesto 21:14, Brežice—Jadran 15:14.

Sportniki leta FRANC ČARGO, FRANC BABIČ in MARJAN SPILAR so v Krškem iz rok glavnega in odgovornega urednika Dolenjskega lista Toneta Gošnika prejeli nagrade, zmagovalac Franc Babič pa še pokal uredništva Dolenjskega lista.

„Da bi imeli kar največ posnemovalcev med mladino!“

»Najboljši športniki Dolenjske za 1967«: Franc Babič, Marjan Špilar in Franc Čargo, so 30. januarja popoldne v Krškem dobili nagrade in priznanja — Prek množičnosti in kvaliteti, to je zdaj želja vseh telesnovzgojnih delavcev, društev in organizacij v 9 občinah širše Dolenjske

V klubski sobi hotela SREMICA v Krškem je bila v torek, 30. januarja popoldne kratka, a prisrčna slovesnost. Zbrali so se trije najboljši športniki Dolenjske za 1967, katerim je ta častni naziv prisodila anketa bralcev Dolenjskega lista lani v decembru: štirikratni državni prvak v speedwayu Franc Babič iz Krškega, znani metalec kop-

ja in telesnovzgojni delavec Marjan Špilar iz Novega mesta, znan tudi kot državni atletski reprezentant, in lanski državni mladinski prvak v plavanju, nadarjen športnik Franc Čargo iz Krškega. Podelitve nagrad so se udeležili tudi zasluzni športni delavci prof. Jože Glonar iz Novega mesta, trener Niko Zibret, predsednik občinske zveze za telesno vzgojo tov. Kostomaj in Kristijan Pavliha, tov. Zagar za krško AMD ter predsednika občinskih konferenc SZDL v Krškem in Novem mestu Lojze Stih ter Slavko Dokl.

Tople so bile besede tov. Kostomaja v imenu občinske zveze za telesno vzgojo v Krškem, nakar smo vsi pozdravili prijubljenega dirkača Franc Babiča, ki se je zahvalil za pozornost, darila in priznanje javnosti za lanske uspehe športnikom našega širšega področja. V imenu AMD je čestital nagrajenecem še tov. Zagar, nakar se je razvil prisrčen razgovor med zbranimi.

ŠAH

Šah v Trebnjem...

Preteklo nedeljo je bil v Trebnjem članski hitropotezni turnir, na katerem je igralo 12 šahistov iz Trebnjega in Mokronoga. Z zanesljivo igro je zmagal Roman Drnovšek (Trebnje) z 10 točkami, pred Kočevcem in Brzincem (9), Godnjavcem (8,5), Slavnikom (8), Goletom (5), Godnjavcem ml. (4) in Mežnarščem (4) itd.

S svojo igro je presenetil pionir Franci Godnjavec, ki je igral med člani in zasedel odlično 7. mesto.

Šahisti so se dogovorili, da bodo pričeli igrati redne hitropotezne turnirje.

F. GODNJAVEC

...in trebanjski občini

Preteklo nedeljo je bil na Mirni sestanku šahistov iz Trebnjega, Mirne in Mokronoga. Zal so pogrešali šahiste a Doba.

Na sestanku so ugotovili, da ni bilo šahovskega življenja, kar pa se bo v bodoče spremenilo. Ustanovili bodo skupen šahovski klub za vso občino, se vključili v razna tekmovalna in na ta način ponovno zbudili zanimanje za šah v občini.

V nedeljo, 18. februarja, bo v Trebnjem hitropotezno člansko prvenstvo posameznikov Dolenjske; za pokrovitelja bodo zaprosili občinsko skupščino Trebnje. Prav tako bodo izvedli tekmovalno za pokal maršala Tita in se udeležili turnirja slovenskih mest, ki bo 17. marca. Novo izvoljeni odbor je porok, da se bo šah v prihodnje močno razširil.

D. B.

Poraz Kopitarne

Šahisti tovarne papirja iz Krškega in Kopitarne iz Sevnice so odigrali povratni prijateljski šahovski dvoboj na šestih deskah. Prepričljivo so zmagali domačini s 4,5:1,5.

Rezultati dvoboja: inž. Preskar : Blas 0:1, Zupane : inž. Novak 1:0, V. Novak : Pfeifer remi, Pavliha : Derstvenšek 1:0, Ban : Stopar 1:0, M. Kukovičič : Vinter 1:0.

K. PAVLIHA

5 kandidatov za prvaka

Na polfinalnem šahovskem prvenstvu Novega mesta je v vrhu razpredelnice še vedno nejasnost kot pred dnevi. Nekateri šahisti so odigrali trinajst kol in nabrali tolikšno zalogo točk, da jim obeta visoko uvrstitev. Med kandidati za najvišja mesta prištevajo: Tisula in Bjelanoviča, ki imata devet točk, ter Jenka, Adamiča in Milica, ki imajo po osem in pol točk. Med kandidati za boljše uvrstitev sodijo še Ščap, Istenič in drugi.

ŠAH

Glavni urednik Dolenjskega lista

Tone Gošnik je najprej čestital zmagovalcem lanske športne ankete, v kateri je sodelovalo okoli 200 bralcev kot leto dni prej, kar nedvomno dviga tudi tehtnost predlogov za podelitev častnega naslova »Najboljši športnik Dolenjske«. Zahvalil se je zmagovalcem ankete za njihovo športno prizadevanost, junaštvo in močnost, kakor tudi za svetel pogled, ki ga dajejo mladinci s svojim življenjem in športnimi tekmovalci. Pokrajinski tehtnik želi s športno stranjo pomagati naporom telesnovzgojnih delavcev vseh 9 občin, da bi širša Dolenjska dosegla tudi na tem področju potrebno množičnost in prek nje kvaliteto v športu kot splošno telesni vzgoji. Nato je razdelil priznanja in nagrade: Franc Babič je dobil v trajno last pokal Dolenjskega lista, zbirko knjig in lepo kolekcijo izdelkov znane tovarne rastlinskih specialitet DANA z Mirne; Marjan Špilar je dobil poleg čestitke zbirko knjig in kos blaga, darilo tovarne NOVOTERK iz Novega mesta, mladi državni prvak v plavanju Franc Čargo pa je dobil čestitko, zbirko knjig in srajco tovarne perila LABOD iz Novega mesta.

Zbrane je nato pozdravil Lojze Stih, predsednik obč. konferenc SZDL, ki je med drugim pohvalil pobudo Dolenjskega lista za taka srečanja, ankete in spodbujanja.

SOLSKA ŠPORTNA DRUŠTVA

Brežičani na pohodu

Letos je bilo prvič organizirano za brežiške otroke smučanje v hribih. V dogovoru s tamkajšnjo šolo je skupina brežiških otrok pod vodstvom tov. Rovana odpotovala v Ribnico na Pohorju na 10-dnevno smučanje. Poleti bodo ribniški otroci vrnili obisk: v Brežicah bodo imeli plavalni tečaj. Otroci so bili razporejeni po družinah, kjer so se odlično počutili. Ljudje so bili izredno gostoljubni, prijazni in pozorni do otrok.

Brežiški otroci so imeli organiziran tedaj dopoldne in popoldne in so zelo dobro napredovali. Pri nekaterih se sploh ne opazi več, da so bili začetniki na smučeh. S tamkajšnjimi pionirji so se pomerili v veleslalomu in pokazali veliko znanja.

Vreme je bilo zelo lepo, snežna razmera pa odlična, kar je dalo še posebej čar izrednemu razporeditvi. Vse prebrito so minevali dnevi veselja na snegu. Otrokom je to bil pravi počitek. Nabrali so si novih moči za naporno delo v šoli.

ER

KEGLJANJE

Končana je zimska liga

V zimski kegljaški ligi je bilo odigrano zadnje kolo prvega dela tekmovalca. V odločilni tekmi je »Pionir« premagal »Železničarja« in sta tako obe ekipi v vodstvu s šestimi točkami. »Luknja« je brez težav premagala »Vseh devet« z rezultatom 452:390. »Luknja« in »Krka« imata po štiri točke, »Vseh devet« pa je brez točke.

V drugi ligi je »Dolenjski gozdarski« premagal »Toplice« in ostal edina neporažena ekipa tekmovalca z zimski ligi. »Bolnica« pa je na veliko presenečenje premagala »Starih devet«. V vodstvu je »Dolenjski gozdarski« s osmimi točkami, sledijo »Starih devet« (4), »Toplice« 3 in »Skra« (1).

Med posamezniki so bili najboljši: Mrzak (213 točk), Legiša (189), Bratož (180), Rustja (180), Pelko in Bradač (161).

I. M.

Start v republiški kegljaški ligi

Redna republiška kegljaška liga se prične to nedeljo s tekmovalni v Domžalah, Celju in na Jesenicah. Med 14 najboljših se je uvrstil tudi zastopnik Dolenjske KK Pionir.

Ekipa se marljivo pripravlja in je imela več prijateljskih srečanj. Posamezni igralci so v dobri formi, zlasti Turk, ki je na klubskem prvenstvu dosegel dva odlična rezultata — 904 in 896 kegljev. Dobra rezultata sta dosegla preteklo nedeljo v Celju tudi Hren (890) in Krusič (870). Poleg teh treh igrajo v ekipi: Legiša, Romih, Rodič, Jare, Barbič, Mrzak in Romih ml. Igralci zagotavljajo, da bodo ponovili lanski uspeh, ko so zasedli šest mesto in se plasirali na državno prvenstvo.

J. M.

Kegljaške novice

V finale tekmovalca parov za prvenstvo občine Novo mesto so se plasirali pari: Barbič — Mesarič, Avbar — Kebe (Luknja), Vesel — Hrnčar, Lutman — Gričar (vseh devet). V medsebojnih srečanjih bodo odločili končnega zmagovalca.

V februarju je na sporedu zamlirno tekmovalno posameznikov in trojic. Med klubi vlada precejšnje zanimanje, saj se je doslej prijavilo 52 posameznikov in 24 trojic. Na obnem zboru KK Luknja je bil za predsednika še osemnajstletni zapored izvoljen znani kegljaš Franc Barbič.

J. M.

Izredna priložnost za ugoden nakup!

V vseh prodajalnah

NOVOTEHNE

■ NOVO MESTO
■ TREBNJE
■ KRŠKO
■ METLIKA

12 mesečni kredit

- brez obresti
- brez porokov
- brez pologa

za superavtomatske pralne stroje

GORANJE

PS - 275 in PS - 652

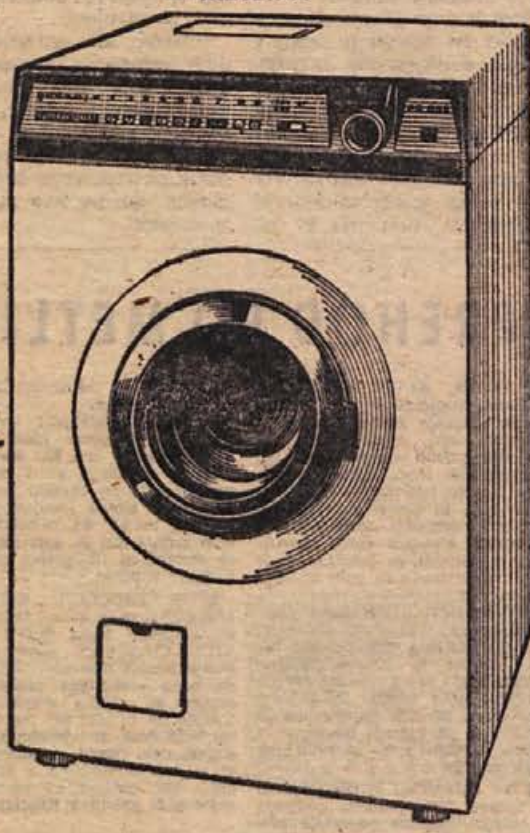
6

12 mesečni kredit

pod enakimi pogoji za vse šteditelnike

Tovarna GORANJE iz VELENJA daje

12-mesečno garancijo in po želji kupca priključuje pralne stroje.

Sebičnost v odnosih med moškimi in žensko je grobar njunega sožitja že pred sklenitvijo zakonske zveze. Še teže pa jo prenašajo zakonci in drugi člani družine. Učimo in naučimo torej otroka živeti z drugimi ljudmi, občutiti veselje v dajanju drugim, čeprav se moramo pri tem sami v čemerkoli omejit. Tega ga seveda ne bomo naučili, če sami nismo socialni, prilagodljivi, če nismo nesebični in nam dajanje ne prinaša zadovoljstva.

Vse, kar ugodno oblikuje človekov značaj, odloča tudi o njegovih odnosih z ljudmi drugega spola

Ob koncu pričujoče uvodne besede naj še omenimo, da vse, kar plemeniti ali kvari človekov značaj — nujno vpliva tudi na njegove odnose z ljudmi drugega spola. Če smo, denimo, človeka vzgojili v poštenosti in odgovornosti kot eni osnovnih potoz značaja, je malo verjetno, da v odnosih z ljudmi drugega spola ne bo pošten in nasprotno. Ko grajamo nasilnost, brezobzirnost in neuvidevnost, pač ne opravljamo neposredne spolne vzgoje. A vendar tudi s tem vplivamo na otroka v pogledu njegovih odnosov do ljudi drugega spola.

■ Človekova osebnost je celovita enota. Zato je tudi njegov odnos do ljudi drugega spola le znamenje in odsev njegovega obsega odnosa do drugih ljudi in tudi do sebe.

Res je sicer, da v mnogih življenjskih položajih ne razkrivamo vseh značilnosti svoje osebnosti oziroma značaja, res pa je tudi, da je v odnosih s človekom drugega spola to najmanj mogoče. Prav ljubezenski odnos je nekaj tako osebnega, v njem

navezujejo z drugim človekom tako tesne telesne in duševne vezi, da ravno v tem odnosu ne moremo biti prikriti — ali vsaj ne dolgo. V poklicnem in javnem življenju sploh, v odnosih z znanjci in celo prijatelji je to v večji ali manjši meri možno,

v ljubezenskih pa nikoli. V njih se popolnoma razgalimo, mimo lastne volje se odkrijemo taki, kakršni smo. Zato so prav odnosi med spoloma za vsakogar najtežja preizkušnja, izpit človekove sposobnosti živeti z drugim, misliti nanj, ga upoštevati, spoštovati, se mu odkrivati in isto sprejemati od njega. Koliko ljudi je, ki so znani kot dobri poklicni delavci in stanovski tovariši, pa so slabi možje in slabe žene. Morda so se zmotili pri izbiri zakonskega tovariša, toda zvečine jim primanjkuje resnične sposobnosti živeti s kom v trajnem, tesnem in tako osebnem sožitju, kot je sožitje dveh zakoncev.

Pouk o spolnosti se začne na pragu življenja

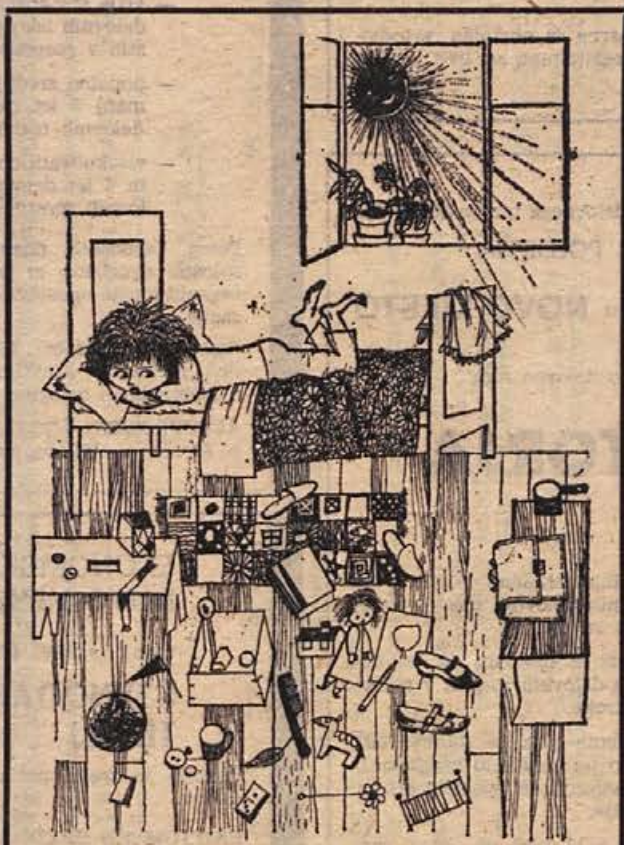
● Pred nami so Matjaž, njegova mati in oče. Matjaž je njun prvi otrok. Ob rojstvu in še dolgo potem je večino časa porabil za spanje in hranjenje. Kadar je bil buden, je bilo sesanje njegovo poglavito opravilo. Kazno je bilo, da mu prinaša največje zadovoljstvo. Če kdaj njegovi potrebi po sesanju niso dovolj zadostili, si je hitro našel nadomestni užitek — sesal je prste. Ko je njegova mati to opazila, je pustila, da je naravni potrebi po sesanju raje zadostil ob hranjenju — pa bodisi pri prsih, bodisi iz stekleničke.

Preden se je Matjaž znašel v svetu, se je zanimal za svoje lastno telo. Sprva je kazalo, da ne pozna meje med njim in drugimi stvarmi. Večino časa med spanjem in hranjenjem je porabil za slučajnostne, toda krepke gibe. Segal je po predmetih, ki jih je opazoval njegovo oko. Tako je prijel tudi lastne roke in noge, jih kdaj pa kdaj krepko ugriznil in ob bolečini začel spoznavati, da niso nekaj izven njega, marveč del njega samega. Postopoma je ugotavljal, kaj je »on sama« in »kaj ni on«. Svet izven sebe in samega sebe je spoznaval povezano in istočasno. Pri odkrivanju samega sebe je seve našel tudi na svoje spolovilo. Sprva je bilo to zgolj naključje. Ko pa je spoznal, da mu prinaša dotikanje spolovila večje užitke, kot pa denimo rok ali nog, ga je prijel večkrat. Roditelja nista bila zadovoljna s tem. Mati je že premišljala, kako bi ga te grde razvade odvadila. Menila je, da mu je treba roke odstraniti s spolovila, kadar se bo držal zanj. Stara mama, ki je tudi živila z njimi, pa je celo mislila, da bi ga bilo treba s lahkim udarcem po rokah in z nekaj spremnimi besedami, ki bi izražale nezadovoljstvo in odpor, opozoriti, da spolovila ne sme prijemati.

● Oče se ni mogel strinjati s takimi predlogi. Menil je, da je naravno, če že tudi majhen otrok ob prijetanju spolovila čuti več ugodja, kot pa denimo, če se dotika rok ali nog.

Zakaj stara mama tu nima prav?

— Spolni deli telesa so vendar enakovredni drugim, zakaj bi se mu torej ljubeznivo smehljali, kadar otupa roke ali noge, zgrajali pa se in govorili »fuj, paček, kak« če se prijema za spolovilo? — je ugovarjal. — Mar bi to ne bil prvi korak v oblikovanje mnenja, da imamo »lepe« in »grde« dele telesa in da so grdi seveda edinole spolni?

Ančka Gošnik-Godec: DEKLICA PREMISLUJE — (ilustracija k zgodbi Ele Peroci »Violinski ključ«)

Dr. ZVONIMIR LAMOVEC:

Kratek oris zgodovine psihiatrije

Ce hočemo, dobiti vpogled v katerokoli človeško dejavnost, moramo pročitati njeno zgodovino. Medicina se je začela s prvimi človekovimi prizadevanji, da bi spremenili tok naravnih dogodkov. Sprva je človek doživljal svet sanjsko, brez poznavanja vzročnih zvez, in vse, kar mu je bilo znano, si je razlagal s pomočjo dobrih in zlih duhov. Bolezni so povzročali po njegovem mnenju zli duhovi. Zato je razumljivo, da je bil prvi zdravnik svečnik, ki je bil najbolj poklican preganjati duhove. V medicini, ki se ukvarja s telesnimi boleznimi, se je kmalu začelo uveljavljati izkustvo, ki je preganjal demone. Ni pa bilo tako v psihiatriji (znanosti o zdravljenju duševnih bolezni).

Izkopanine pričajo, da so ljudem vrtali glave in verjetno iz njih preganjali duševnim bolnikom zle duhove. Ta svet demonov v medicini, zlasti v psihiatriji, ponekod obstoji še danes. Tako npr. Juruba plemo iz Nigerije pozna tri vrste bolezni: bolezn, ki imajo naravne vzroke in jih zdravijo z zelišči ali pa s pomočjo belih zdravnikov; bolezn, povzročene s čaranjem in preklestvom ljudi — čarovnikov; bolezn iz nadnaravnih vzrokov, ki jih povzročajo duhovi prednikov in božanstva. V drugem in tretjem primeru lahko pozdravi samo čarovnik — svečenik.

Prvi odpor proti tem pojmovanjem v medicini se je pojavil že v stari Grčiji. Veliki grški zdravnik Hipokrat je trdil, da božjast ni nič bolj božja kot katera koli bolezen. Sedež človeške duševnosti so iskali v telesu, najpogosteje v srcu ali možganih. Tudi v odnos do duševnega bolnika so vnašali humanost, tako npr. priporočajo predvsem prijetno okolje in blagohotno postopanje z njimi. Zadnji dobrotnik duševnih bolnikov v starem veku je bil veliki rimski zdravnik Galen. Po njegovi smrti pa se je začelo mračno obdobje, ki je trajalo tja do 18. stoletja. Nemajhno krivdo za to žalostno povest ima krščanska cerkev, ki je v tistem času povsod iskala satana. Že leta 430. pr. n. št. so začeli preganjati čaravnice.

Ti čarovniški procesi so trajali do sred. 18. stol., cveteli pa so predvsem v 15. in 16. stol. Tako so leta 1515 v Ženevi v treh mesecih sežgali 5000 čarovnic. Iz priročnika za iskalce čarovnic se dajo dobiti lepi opisi duševnih bolezni; ravno v tem obdobju (poleg Hitlerjevih evtanazijskih pogromov) so duševni bolniki plačali najhujši krvni davek.

Ob koncu čarovniškega obdobja se položaj duševnih bolnikov ni bistveno zboljšal. Zapirali so jih med kriminalce, ker so tudi nje imeli za zločince, in so jih vklepali v mračne ječe, polne umazanije in smrada. Kazen je bila edino zdravilo. Niso bili redki bolniki, ki so bili vklepani tudi po 20 let in več. V tistem času je tudi med zdravniki prevladovalo prepričanje, da je duševni bolnik posebne vrste človek, ki ne občuti bolečine, lakote, mraza in podobnih nepravil. Menili so celo, da vse to zelo zdravilno učinkuje, zato so si izmislili polno mučilnih naprav, ki so jih uporabljali za »zdravljenje« duševnih bolnikov.

Začetek konca tega obdobja pomeni leto 1739, ko je francoski psihiater Pinel prvim 45 bolnikom snel okove. Zaradi tega bi ga zdravi sodržavljani skoraj ubili. Njegov učenec Esquirol je učiteljevo delo nadaljeval in v psihiatrijo vnašal prepričanje, da je treba bolnike udobno namestiti, biti do njih ljubeznivi, jim preskrbeti primerne delo in razvedrilo. Ta stališča so se začela širiti po vsej Evropi; že v naslednjem veku je bil znan dober odnos do bolnikov v Španiji, kamor so ga prinesli Arabci. Muslimanski svet ni poznal okrutnosti v psihiatriji.

Vzporedno s humanizacijo psihiatrije je napredovalo tudi poznavanje duševnih bolezni. Začeli so iskati vzroke predvsem v možganih. Prvi dokaz za to je bila progresivna paraliza, duševna bolezen, ki jo povzroča spolna bolezen sifilis. Čedalje več duševnih bolezni je bilo opisanih in leta 1901 jih je nemški psihiater Kraepelin razvrstil in napravil red v psihiatriji.

Nadaljevanje prihodnj

Pogovor z zdravnikom

Vrednost in uporaba fizikalne terapije

Toplota, ki jo dobimo s pretvorbo in ki jo pri nas velikokrat uporabljamo, je kratkovalovna oziroma mikrovvalovna visokofrekvenčna toplotna terapija, ki jo dobimo s posebnim uky aparatom. Zdravljenje s to toploto opravljamo samo v zdravstvenih zavodih. Aparat poskrbi, da se tkivo v globini telesa primerno segreje, tako vsaj trdijo.

Veliko možnosti imamo zdraviti s toploto, vendar je treba vedno izbrati tisto, ki je najbolj preprosta. Večkrat je topla kopel, termofor ali pa električna blazina precej več vredna kakor ogrevanje z dragimi pripravami.

2. Zdravljenje z vodo

Kako prijetna je voda, vsi vemó. Voda je zelo dober prevodnik toplote in z njo lahko telo hitro ohladimo ali pa segrejemo. Ker je v vodi telo zaradi vzgona lažje, lahko v vodi delamo razgibalne vaje in kretnje, ki jih sicer zaradi bolezni ne moremo. Ker so v vodi raztopljene nekatere snovi, ki so v vodi po naravi ali jih pa v njej raztopimo, je za telo tudi ta vpliv ugoden.

Najenostavnejše kopanje je v kadi ali pod prho, kar imamo pač v stanovanju. Seveda se lahko kopljemo v bazenu, večjem ali manjšem, pokritem ali nepokritem, v tekoči vodi, v morju, jezeru. Lahko pa kopljemo tudi samo del telesa. Poznamo sedeče kopeli, polkopeni, pa tudi kopeli posameznih udov.

Glede na toploto vode (upoštevati je treba seveda tudi to) poznamo nevtralne kopeli od 33 do 36 stopinj Celzija, tople so nad to mejo, hladne pa pod to mejo.

Hladne kopeli uporabljamo zelo redko. Pri starih ljudeh, pri debelih in pri slabotnih poskusimo včasih potopitev vsega telesa za nekaj sekund do največ tri minute v mrzlo vodo, da bi izzvali boljše presnovo. Seveda je takoj potrebno, čim pride iz vode, sušenje in drgnjenje, da ne bo prehlada in drugih možnih komplikacij.

Nevtralno kopel uporabljamo za očiščenje kožnih por, za gimnastiko v vodi, pa tudi pri nekaterih duševnih motnjah, ker vpliva pomirjevalno. Gimnastika v vodi je izredno koristna, ker je lažja kot na zraku, za ljudi z boleznimi, ki so jim povzročile težke ali skoraj nemožne gibanje.

Vroča kopel segreje tkivo in jo uporabljamo 2 do 15 minut. Če se voda pri tem hladi, dodajamo ves čas po malem vročo vodo. Pri kroničnih okvarah sklepov, posebno če je prizadet hrustanec, imamo včasih kar dobre uspehe. Prav tako deluje vroča kopel dobro pri prenapetih ali skrčenih mišicah, pri zavijanju in krčih v želodcu zaradi vnetja, pri boleznih žolčnika in mehurja. Med takim kopanjem lahko tudi masiramo, bodisi z roko ali pa s curkom vode enake temperature.

Včasih kopeli niso za vse telo, pač pa samo v vodi sedimo ali sedimo tako, da so noge zunaj, pa tudi kopljemo samo komolec, koleno, gleženj, roko ali kaj drugega, kar pač mislimo, da je treba. Take tople kopeli nog pomagajo pri bolečinah v medeniči, pri artrozah, pri protini in podobno. Posamične tople kopeli zlomljenih, izpahnenih ali izvinjenih udov po odstranitvi mavca zelo koristijo za potrebno razgibavanje in usposobitev za delo, posebno, če je v vodi raztopljena kuhinjska sol. Priredimo si pač sami toplo morje. Če hočemo preganjati zaradi plinov napet trebuh in s tem bolečine, če se zapira voda, če gre za vnetja v medeničnem prostoru ali za vnetje prostate, priporočamo sedečo toplo kopel 15 do 20 minut na dan, lahko celo dvakrat. Za nekatera ginekološka obolenja in zoper zaprtje koristijo sedeče kopeli v vodi približno 15 do 20 stopinj Celzija, smejo pa trajati največ 5 do 10 minut.

Izmenične kopeli — pri teh uporabljamo vročo in mrzlo vodo, vsako v svoji posodi, kamor vtikamo izmenično nogi — se obnesejo posebno pri nekaterih boleznih ožilja, še najbolj pa pri ozeblinah. Najprej je treba držati nogi v vroči vodi približno 40 stopinj Celzija pet minut, nato jih vtaknemo v hladno vodo za eno minuto, pa potem takoj nazaj v vročo. To ponavljamo približno 7 do 10-krat.

Kopeli s prho so lahko prav tako mirne, nevtralne ali vroče. Največkrat je v rabi kopanje s prho pod toplo vodo na koncu pa se poprhamo še z mrzlo. Pri tem poživimo krvni obtok in blagodejno delujemo na vegetativno živčevje ter na odpornost telesa.

Posebna vrsta kopeli je parna kopel, kjer dosežemo zelo močno potenje.

3. Zdravljenje z masažo

Masažo je seveda treba znati, drugače lahko naredimo več škode kakor koristi. Z masažo dosežemo, da se tkivo prekravi, da se segreje in sprosti nekatere kemične snovi. V glavnem so trije načini masaže: glajenje z večjim ali manjšim pritiskom, gnetenje med palcem in ostalimi prsti ter pritiskanje kože na podkožje s premikanjem v majhnih krogih. Vse to lahko delamo z rokami, če smo dobro vajeni, lahko pa tudi z različnimi aparati, ki povzročajo tresenje in imajo različne nastavke. Dobimo jih v vsaki boljši trgovini z električnimi aparati.

Masaža je najbolj pomembna pri rekreaciji, pri sportu pred tekami in po njih, pa tudi za osvežitev po napornem delu, posebno če je združeno z nenaravnim prisilnim položajem. Pomaga pa tudi pri zmanjševanju bolečin in sprostitvi različnih drobnih zastojev in brazgotin kože in podkožja. Zaradi dobre prekravitve kože in sprostitve nekaterih kemičnih snovi v njej dosežemo z masažo napetost kože in zvrnanje gub. Zato je masaža cenjena tudi v kozmetiki.

4. Zdravljenje z ultravijoličnimi žarki

Največ teh žarkov je v direktni sončni svetlobi. Nji največ teh žarkov je v direktni sončni svetlobi. Njilege in čistoče zraka. Umetno proizvajamo te žarke s posebno živosrebrno svetilko, kjer žare živosrebrne pare v kremenčevem steklu, ki ultravijolične žarke prepušča. Tako višinsko sonce ima že precej ljudi doma, saj ne stane veliko in se dobi v vsaki trgovini z električnimi napravami.

— Najlepša dota! Naučil sem ga varčevati in ceniti denar! Že zdaj ima hranilnik pri

DOLENJSKI BANKI IN HRANILNICI v Novem mestu

Hranilnik za vašega otroka lahko dobite vsak čas tudi pri vseh poslovnih enotah Dolenjske banke in hranilnice, ki so

v KRŠKEM, METLIKI in
TREBNJEM

Hranilno knjižico lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

NAJNOVEJŠE!

DBH v Novem mestu obrestuje hranilne vloge od 1. avg. 1967 dalje po zvišani obrestni meri:

- navadne po **6,50 %**
- vezane do **8 %**

Obrtno komunalno podjetje ČRNOMELJ

sprejme v stalno zaposlitev:

2 KVALIFICIRANA ZIDARJA ali
2 POLKVALIFICIRANA ZIDARJA
z najmanj 5-letno prakso v gradbeni stroki.

Pismene prošnje s kratkim opisom dosedanje zaposlitve pošljite Obrtnemu komunalnemu podjetju Črnomelj.

Samsko stanovanje je na razpolago takoj.

AVTO-MOTO DRUŠTVO NOVO MESTO

bo 10. februarja 1968 ob 13. uri prodalo

na javni licitaciji

naslednja osnovna sredstva:

1. HIŠA na Ragovski cesti v Novem mestu
2. OSEBNI AVTOMOBIL ZASTAVA 750
3. POLTOVORNI AVTOMOBIL ZASTAVA 615 B

Hiša pod točko 1. je primerna za obrtnika, avtomobila pod 2. in 3. pa sta registrirana za 1968. leto in sta v voznem stanju.

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja
KOMUNALNEGA PODJETJA

»VODOVOD« NOVO MESTO

razpisuje prosto delovno mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

1. najmanj dokončana srednja tehnična šola in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v delovnih organizacijah enake stroke.
2. Visokokvalificiran delavec z najmanj 10 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v delovnih organizacijah enake stroke.

Razen izpolnjevanja navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno ter politično razgledani, imeti pa morajo tudi organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je treba dostaviti v 15 dneh po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in z dokazili o strokovni izobrazbi in delovnih izkušnjah.

STE V ZADREGI ZA DARILO?

Sopek nageljčkov je primerno darilo za vsako priložnost! Naša dnevna proizvodnja je več tisoč cvetov v 6 barvah. Zahtevajte v vaši najbližji cvetličarni

nageljčke iz vrtnarije Čatež

ANTENA

sprejema in oddaja
VAŠE ŽELJE

Cenjenim strankam sporočam, da

popravljam avtomobile in motorje vseh vrst

Priporočam se za naročila, ki jih izvršim v najkrajšem času in po zmernih cenah.

FRANC ZEVIK
avtomehanik

Mokro polje pri
Šentjerneju

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

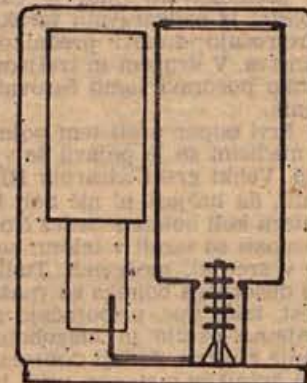
Popolno izogrevanje gorilnega olja, torej večjo ogrevno moč pri enaki porabi olja, izogrevalni prostor brez saj, ogrevane prostore brez neprijetnega vonja po gorilnem olju — vse to dosežete, če v vašo oljno peč vstavite

žarilni vložek

Proizvajalec:

INKOP

Industrija kovinske opreme
KOČEVJE

tako postavimo vložek
v oljno peč

Komisija za razpis delovnega mesta direktorja delovne organizacije

AVTOPROMET IN TUZEMSKA
ŠPEDICIJA

GORJANCI

NOVO MESTO — STRAŽA

razpisuje mesto

DIREKTORJA

POGOJI:

- višja strokovna izobrazba in najmanj 3 leta delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu
- popolna srednja strokovna izobrazba in najmanj 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu
- visokokvalificiran delavec prometne stroke in 6 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu

Poleg navedenih pogojev morajo biti kandidati splošno družbeno in politično razgledani in imeti organizacijske sposobnosti za vodenje delovne organizacije.

Ponudbe je potrebno dostaviti v roku 30 dni po objavi razpisa s kratkim življenjepisom in dokazili o izobrazbi in delovnih izkušnjah na naslov:

AVTOPROMET »GORJANCI«, NOVO MESTO — p. Straža — »Za razpisno komisijo«.

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA NOVO MESTO

razpisuje VPIS v

STENODAKTILOGRAFSKI TEČAJ

Prošnje je treba poslati do 15. februarja 1968 na naslov

EKONOMSKA SREDNJA ŠOLA NOVO MESTO. Prošnja mora biti kolkovana z 0,50 Ndin. Priložiti je treba zadnje šolsko spričevalo, izpisek iz rojstne matične knjige in dopisnico s točnim naslovom.

Pogoj za sprejem je zaposlitev na delovnem mestu, kjer se zahteva znanje strojeписа ali stenografije. Če kandidat ni zaposlen, mora imeti vsaj dva razreda srednje šole.

RAVNATELJSTVO ESS

RAZPRODAJA!

Veletrgovsko
podjetje

KOKRA Kranj

obvešča cenjene kupce, da lahko
v prodajalnah

**KOKRA — Metlika in
KRANJEC — Metlika**

kupijo tekstilne ostanke kord žameta.

Cene za kilogram!

Pohitite z nakupom!

Ne zamudite izredne prilike!

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 11. FEBRUARJA

9.10 MADŽARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plesivec) (Beograd)
TEST Z GLASBO (za ostale oddajnike) (Ljubljana)
9.25 POROČILA (Ljubljana)
9.30 DOBRO NEDELJO VOŠČIMO S HENOKOVIM ANSAM-
BLOM (Ljubljana)
10.00 KMETIJSKA ODDAJA (Zagreb)
10.45 MOKEDAJEVA MATINEJA — Gospa Snežna — vzh. nem. film (Ljubljana)
11.45 GRENOBLE — veselalom za moške — prenos EVR
13.00 GRENOBLE — amušarski skoki na 70 m skakalnice — prenos (do 15.00) EVR
16.05 TV KAZIPOT (Ljubljana)
16.30 GRENOBLE — hokej Kanada : ZDA — prenos EVR
prihl.
19.00 GOSPA IZ BALTIMOORA — film iz serije Bonanza (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd) v okviru dnevnika od 20.20 do 20.35 filmski pregled iz Grenobla
20.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.50 ZABAVNO GLASBENA ODDAJA (Beograd)
21.50 TV DNEVNIK (Beograd)

PONEDELJEK, 12. FEBR.

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 RUŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO-
BRAZBE (Beograd)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 RUŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 ANGLEŠČINA (Beograd)
16.45 MADŽARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plesivec) (Beograd)
TEST Z GLASBO (za ostale oddajnike) (Ljubljana)
17.00 POROČILA (Zagreb)
17.05 MALI SVET — oddaja za otroke (Zagreb)
17.30 LOV NA TJULNJE — dokumentarni film (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.30 PRITLIKAVOST IN RASTNI HORMON — zdravstvena oddaja (Ljubljana)
18.50 MEMENTO MORI — TV film (Ljubljana)
19.20 OPREMA GOSTISO — turistična oddaja (Ljubljana)
19.40 VOKALNO INSTRUMENTALNI SOLISTI (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled — prenos EVR
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 Čehov: PAVILJON ST. 6 — TV drama (Zagreb)
22.00 TV DNEVNIK (Beograd)
22.20 VELESALOM ZA MOSKE — posnetek iz Grenobla (Ljubljana)

TOREK, 13. FEBRUARJA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 ANGLEŠČINA (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO-
BRAZBE (Beograd)
11.45 GRENOBLE — slalom za ženske (do 14.30) EVR
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 ANGLEŠČINA — ponovitev (Zagreb)
17.00 GRENOBLE — hokej SZ : Švedska — prenos EVR
19.30 TV OBZORNIK (Ljubljana)
20.00 CIKCAK (Ljubljana)
20.10 KAVBOJ — ameriški celovečerni film (Ljubljana)
21.40 Grenoble: Hokej CSSR : KANADA — prenos EVR
23.00 FILMSKI PREGLED IZ GRENOBLA — posnetek (Ljubljana)
23.15 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 14. FEBRUARJA

15.35 STAFETA 4 X 10 km ZA MOSKE — posnetek iz Grenobla (Zagreb)
17.05 MADŽARSKI TV PREGLED (za Pohorje in Plesivec) (Beograd)
TEST Z GLASBO (za ostale oddajnike) (Ljubljana)

ČETRTEK, 15. FEBRUARJA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
10.35 NEMŠČINA (Zagreb)
11.00 ANGLEŠČINA (Beograd)
11.45 GRENOBLE — veselalom za ženske — prenos do 13.15 — EVR
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
15.45 NEMŠČINA — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZO-
BRAZBE — ponovitev (Beograd)
17.10 POROČILA (Ljubljana)
17.15 VIJAJAJA—RINGARAJA (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 NA VALOVH REVOLUCIJE (Ljubljana)
19.05 PRAVDARJI — humoristična oddaja (Beograd)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled — prenos EVR
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 SLAGER SEZONE — Sarajevo (Zagreb)
21.00 GRENOBLE — Hokej SZ : CSSR — prenos EVR
23.00 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

PETEK, 16. FEBRUARJA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
11.00 OSNOVE SPLOSNE IZO-
BRAZBE (Beograd)
13.50 HITROSTNO DRŠANJE NA 1500 M ZA MOSKE — posnetek (Zagreb)
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
16.10 OSNOVE SPLOSNE IZO-
BRAZBE (Beograd)
17.25 POROČILA (Ljubljana)
17.30 FOTOGRAF — zgodba iz serije Moj prijatelj Flička (Ljubljana)
18.00 TV OBZORNIK (Ljubljana)
18.20 MLADINSKI KONCERT (Beograd)
19.05 SREČANJA: režiser Mile Korun (Ljubljana)
19.25 GLASBENA LEPLJENKA — vzhodno-nemški glasbeni film (Ljubljana)
19.55 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled — prenos EVR
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 V ZIMI POLETJE — francoski celovečerni film (Ljubljana)
21.40 GRENOBLE — umetno dranje za moške — prenos in posnetek (EVR—Zagreb)
24.00 POROČILA (Zagreb)

SOBOTA, 17. FEBRUARJA

9.40 TV V SOLI (Zagreb)
11.45 GRENOBLE — slalom za moške — prenos do 14.30 EVR
14.50 TV V SOLI — ponovitev (Zagreb)
16.00 MLADINSKA IGRA (Beograd)
17.00 TV KAZIPOT (Ljubljana)
17.30 GRENOBLE — hokej Švedska : CSSR — prenos EVR
20.00 TV DNEVNIK (Beograd)
20.20 GRENOBLE — filmski pregled — prenos EVR
20.35 CIKCAK (Ljubljana)
20.40 (NE)ZNANA TALJA — Ivan Gank (Ljubljana)
21.40 GRENOBLE — hokej SZ : Kanada — del prenosa EVR
23.00 SEDEM MILJ SLABE CESTE — serijski film za odrasle (Ljubljana)
23.50 ZADNJA POROČILA (Ljubljana)

Zimski tabor na Gorjancih

Skupina tabornikov iz odreda gorjanskih tabornikov je taborila štiri dni na Gorjancih. V programu tabora je bilo tudi prenočevanje pod šotori in v bivaku. Šotori so postavili kar v snegu. Ogradih so jih z visoko steno iz snega. V večjem je bil manjši šotor in v tem ležišča. Bivak so postavili iz vej in snega. Visoko postavljena snežna stena je varovala dva ležišča in stražni ogenj, ki je gorel vso noč.

Program prenočevanja na odprtem, pod šotori in v bivaku je v celoti uspel. Taborniki so se prepričali, da je bivanje in prenočevanje v zimskih pogojih v šotorih in v bivaku možno in brez posledic za zdravje. V pravilno postavljenih šotorih in bivaku ni bilo čutili mraza. Nihče od tabornikov se ni prehladil ali dobil zmrzline. Po štirih dnevih bivanja na prostem so se zelo zadovoljni vrnili domov. Uprava odreda je sklenila, da bo odslej vsako leto pripravila na Gorjancih redni zimski tabor za večje število tabornikov.

Nevidni bataljon pride v Novo mesto

Novi slovenski mladinski film Nevidni bataljon pride v Novo mesto 14. februarja. Zavod za kulturno dejavnost bo organiziral vrsto mladinskih predstav. Novi slovenski film je delo režiserja Kavčiča, scenarij zanj pa je napisal Ivan Ribič.

Telče: letos začetek gradnje šole

Na nedavnem zboru volivcev na Telčah je načelnik za družbene službe sevniške občinske uprave Mišo Keršič izjavil, da bodo letos začeli graditi šolo na Telčah. Zbrani prebivalci tega kraja so se obvezali, da bodo zbrali les, izvolili pa so tudi gradbeni odbor. Volivci s Slančevega vrha so na zboru želeli, da bi skupaj z vaščani Mlakovca začeli graditi vodovod.

RADIO LJUBLJANA

VSAR DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in 20.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 9. FEBRUARJA: 8.00 Glasbena matineja. 8.55 Pionirski tečaj. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Milena Jazbec: Pomen magnezija in bora v prehrani rastlin. 12.40 Na kmetički poti. 13.30 Priporočajo vam ... 14.05 Valčki in uverture. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 17.05 Ciovek in zdravje. 18.15 Zvočni raz-

gledi po zabavni glasbi. 18.45 Na mednarodnih krišpotjih. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.30 Slovenska zemlja v pesmi in besedi. — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih.

SOBOTA, 10. FEBRUARJA: 8.00 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli zabavne glasbe. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Igrajo in pojo Wolfgang Eohe: Detektiv — na prikljubni domači ansambli. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin

Stritar: Ekološki pogoji in rodovitnost travniških tal. 12.40 Popevke iz studija 14. 13.30 Priporočajo vam ... 14.05 Od melodije do melodije. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — F. Werfel: Hotelsko stopnišče — II. 17.05 Gremo v kino. 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Plesni in revijski orkester RTV Ljubljana. — 20.30 Zabavna radijska igra — plani 3. zgodba: Naročilo za Arhiepiskopa Trizka. 22.10 Oddaja za naše izseljence

NEDELJA, 11. FEBRUARJA: 6.00 — 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra za otroke — Anni Setälä: »Veseli dimnikarček«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši ... Lojze Baraga: Civilno taborišče v snežnih gozdovih. 10.45—11.00 Nedeljski mozaični lepih melodij. — 11.00—11.15 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.15 Iz operetnih partitur. 14.30—14.45 Humoreska tega tedna G. Bullett: Dostojna ječa. 15.05 Nedeljsko športno popoldne. 17.05 Pojo znameniti operni pevci. 17.30 Radijska igra — Alan Plater: Sam v predmestju. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 V nedeljo svečer (Zabavno glasbena oddaja). 22.15 Srečanje večer.

PONEDELJEK, 12. FEBRUARJA: 8.00 Glasbena matineja. 8.55 Za mlade radovedne. 11.00 Poročila Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Leon Kočan: Nova odkritja o čebelnih belatinah. 12.40 Nastopajo

mal vokalni ansambli. 13.30 Priporočajo vam ... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Pojeta sopranistka Sonja Hočvar in basist Ladko Korosec. 18.15 »Signal«. 18.35 Mladinska oddaja: »Interni 468«. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Skupni program JRT. 22.10 Radi ste jih poslušali.

TOREK, 13. FEBRUARJA: 8.00 Operna matineja. 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Dušan Terčelj: Bentoniti za čiščenje vina. 12.40 Igrajo češke pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam ... 14.05 Pet minut za novo pesnico. 15.20 Glasbeni intermezzo. 17.05 Igra Simfonični orkester RTV — Ljubljana. 18.45 Družba in čas — Dr. Miran Čuk: Pomen statistike za sodobno družbo. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. 20.00 Radijska igra. 21.15 Deset pevcev — deset melodij. 22.15 Skupni program JRT — studio Beograd.

SREDA, 14. FEBRUARJA: 8.00 Glasbena matineja. 8.55 Pisan svet pravljic in zgod. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.15 Narodno in narodno-zabavne melodije za sredo dopoldne. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Rajko Bernik: Kako ravnamo s posekanim lesom. 13.30 Priporočajo vam ... 14.05 Igramo za razvedrilo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 15.45 Naš podlistek — M. Sklar: Mrož po domače. 17.05 Mladina sebi in vam. — 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 »Olimpijske igre Grenoble 1968«. — 20.00 Wolfgang Amadeus Mozart: »Ascanio v Albia

metalka

LJUBLJANA — Dalmatinova 2

vam nudi

v svojih poslovalnicah v Ljubljani:

Titova c. 24
Stritarjeva 7

ugoden nakup

ALUMINIJSKE POSODE
IZ UVOZA PO ZNIŽANIH
CENAH OD 30-50 %

	Stara cena Ndin	Nova cena Ndin
PONVE za cvrtje, 18 cm, težke	27,95	14,15
KOZICE, težke, s pokrovom, od 10 do 50 l	62,25—311,05	35,05—142,65
LONCI, težki, s pokrovom, 5-delni, od 30 do 50 cm	1381,40	690,70
GARNITURA LONCEV, 6-delni, od 20 do 90 l	90,55—407,65	48,90—199,20
GARNITURA LONCEV, 4-delna, s pokrovom, od 12 do 18 cm	43,40	27,05
GARNITURA LONCEV, 5-delna, od 12 do 20 cm	63,10	39,40
KOZICE, od 12 do 18 cm	3,25	9,05
GARNITURA, 5-delna, 12 do 24 cm	55,75	34,70
ALUMINIJASTE POKROVKE, od 12 do 22 cm	1,20	1,95
PONVE ZA MLEKO, 2,5 litra, na pisk	50,35	32,25
PONVE ZA MLEKO s cedilom, 18 cm	22,45	14,40
VRCI ZA MLEKO, 3 litre	14,40	9,25
VRCI ZA MLEKO, 5 litrov	23,90	14,90
EXPRES LONCI, 4 litre	113,85	72,90

lit.

v zalogi je skupaj 75 vrst izdelkov

Prav tako pa vam nudimo po konkurenčnih cenah še naslednje izdelke:

PRALNE STROJE — GORENJE
ŠTEDILNIKE (električne, kombinirane, na trdo gorivo)
GORENJE
HLADILNIKE — Himo — Ignis — Zoppas

OBIŠČITE NAS!

metalka

MIRNA

tovarna šivalnih strojev na MIRNI,

PRIREJA vsak mesec za svoje kupce bogato

nagradno žrebanje,

v katerem sodelujejo vsi, ki kupijo šivalni stroj v času od 10. februarja do 31. decembra 1968.

Pogoj za sodelovanje v nagradnem žrebanju je odrezek garancijskega lista, ki ga pošljete v tovarno in na podlagi katerega vas bo »MIRNA« redno uvrščala v žrebanje. Cenjeni potrošniki, ne zamudite izredne priložnosti! Med 31 bogatimi nagradami je tudi avtomobil »ZASTAVA« 750.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 9. februarja — Polona
Sobota, 10. februarja — Dušan
Nedelja, 11. februarja — Zvezdana
Ponedeljek, 12. februarja — Damjan
Torek, 13. februarja — Katarina
Sreda, 14. februarja — Valentin
Četrtek, 15. februarja — Vesela

CESTITKE

Ljubi mami Pepci Novak iz Dol.
Radulj iskreno čestitamo za njeno

63. pomlad. Draga mama, želimo,
da bi še mnogo let bili med nami
v zdravju in sreči. Zahvaljujemo
se za vse trud, skrb in trpljenje,
ki ste ga imeli z nami. To vam
želita hvaležni hčerki Anica in
Slavka z družinama. Lepo pozdrav-
ljava ata, bratu Jožetu pa želiva
srečno pot k vojakom in skorajš-
njo vrnitev.

PREKLIC

Janez, Milan in Ana Gregorič iz
Irce vasi 12. Novo mesto, prepo-
vedujemo vsako širjenje poti in

vožnjo čez vrt. Kdor tega ne bo
upošteval, ga bomo sodno prega-
njali.

Alojz Bojanc iz Grčevja 3 in Alojz
Zoran iz Herinje vasi 27, p. Oto-
čec, prepovedujeta hojo in vož-
njo po najini parceli pod Herinjo
vasjo. Kdor tega ne bo upošteval,
ga bomo sodno preganjali.

Sporočam, da nisem plačnik dol-
gov svoje žene Jozefe Kolman, in
opozarjam vse, naj od nje ne ku-
pujejo kmečkih pridelkov. Jože
Kolman, Pesje 22, p. Krško.

OBVESTILA

Gostilna Romana Zorka v Družin-
ski vasi priredi v nedeljo, 11. fe-
bruarja, predpustno zabavo. Igra-
jo »Fantje treh vasi«.

Vabiljen!

Obveščamo cenjene goste, da bo
igral v Beli cerkvi 11. februarja
ob 16. uri v prosvetnem domu
ansambel »Veseli planšarji«. Po
končanem programu bo zabava v
gostilni. Vljudno vabiljen!

KINIO

Brežice: 9. in 10. 2. angleško-ita-
lijanski barv. film »Povratek Ivan-
hoeja«. 11. in 12. 2. ital.-nem.-jug.
barv. film »V krepkih zlatga
zmagaj«. 13. in 14. 2. jug. film »Ko-
rski škoti meglja«.

Crnomelj: 9. in 11. 2. franc. barv-
ni film »Viva Marija«. 13. in 14.
2. amer. barv. film »Morili iz Sen
Franciscusa«.

Kočevje — Jadrana: 9. do 11. 2.
amer. barv. film »Divji Sami«. 12.
in 13. 2. amer. film »Alfa«. 14. in
15. 2. ital. barv. film »Tri ljube-
zenske noče«.

Kostanjevica: 11. 2. amer. barv.
film »Tom Jones«.

Metlika: 9. do 11. 2. amer. barv.
film »Banditi Arizona«. 14. in 15.
2. angl. film »Lpizit vestie«.

Novo mesto — Krška: 8. 2. angl.
barv. film »Fahrenheit 451«. 9. do
12. 2. amer.-ital. barv. film »Ringo
in njegov zlati revolver«. 13. in 14.
2. japonski barv. film »Skrivnost-
na služba«.

Ribnica: 9. in 10. 2. poljski barv-
ni film »Faraoni I. del. 11. 2.
poljski barv. film »Faraoni II. del.
14. in 15. 2. slov. film »Zgodba, ki
je nla«.

Sevnica: 10. in 11. 2. franc.-ital.
film »Fantoma«. 14. 2. ital. film
»Korziška brata«.

Sodražica: 10. in 11. 2. amer.
barvni film »Najlepša na svetu«.

Trebnje: 10. in 11. 2. amer. film
»Fatamorgana«.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški po-
ročnišnici rodile: Alojzija Mlkar
iz Drušč — Alberta, Veronika
Heimbring iz Koritnega — Jožica,
Angela Kocjan z Malega vrha —
Zdenko, Ivana Žugič iz Črešnjic —
dečka, Antonija Ajster iz Kostan-
jevice — Boruta, Jožeta Sušini iz
Brežic — Mojca, Jožeta Preskar iz
Račje vasi — Janika, Marija Miko-
lavčič iz Krškega — dečka, Marija
Metele iz Lomna — Darjo, Barica
Keršman iz Bedra — dečka,
Franciška Zibert iz Loč — Antona,
Fanka Unetič iz Gazič — Jolando,
Valerija Nedoh iz Celja — An-
drejo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili
in iskali pomoči v brežiški bolni-
šnici:

MARIJA CESAR, kmetica iz Se-
vnice, je padla na dvorišču in si
zlomila desno nogo; MIJO HRGAR,
livar iz Laduča, se je z vinčkom
usekal v levo koleno; SLAVICA
VOĐEB, hiš delavca iz Dolenje
vasi, se je poparila z mlekom po
obeh nogah.

Avtobus v nemški avto

4. februarja zjutraj se je pripetila
huda prometna nesreča v Metli-
ki. Avtobus, ki ga je proti Kar-
lovcu peljal Boris Stopar iz Gotne
vasi, je na poledeneli cesti v Metli-
ki zaneslo. Naproti se je z nem-
skim avtom pripeljal Stanko Zlo-
gar z Radovice. Voznik osebnega
avta se je umaknil na rob ceste,
kljub temu pa ga je zadel zadnji
del avtobusa. Škodo so ocenili na
5.500 Ndin.

V Krakovskem gozdu na travnik

Ljubljancem Anton Božič se je 3.
februarja popoldne peljal z oseb-
nim avtom proti Ljubljani. V
Krakovskem gozdu je zapeljal na
bankino in zdrsnil po nasipu na
travniki. Škodo je bilo za 900 Ndin.

Osební avto v tovarnjak

Džuro Vrančič iz Zaboka se je
3. februarja popoldne peljal z oseb-
nim avtom v Ljubljano. Vozil je
za tovarnjakom krškega TRANS-
PORTA. Voznik tega vozila Ignac
Cene je pri Podgračnem opazil
pred seboj ustavljeni avto in zavril.
Vrančič, ki je vozil skoraj tik za
njim, je tedaj zadel zadnji del to-
varnjaka. Škodo je bilo za 900
Ndin.

Pri umiku zadel smernik

Novomeščan Jože Novak se je 4.
februarja peljal z osebnim avtom
mimo Lesnice, ko ga je prehitel
neki osebni avto. Voznik le-tega
vozila se je znašel v škarijah, ker
je nasproti prišlo neko vozilo. No-
vak se je umaknil na desno stran
ceste, zapeljal na neutrjeno ban-
kino in zadel občestni smernik.
Škodo so ocenili na 300 Ndin.

Tovornjak v jarku

Rudi Novak iz Dobindola je 3.
februarja peljal tovarnjak podjetja
GORJANI proti Ljubljani. Pri
Karteljevem mu je izza nepregled-
nega ovinka pripeljal naproti po
levi strani neki tovarnjak. Novak
se je umaknil, zapeljal s ceste čez
betonski jašek in običal z vozilom
v jarku. Škodo so ocenili na 900
Ndin.

Kombi do smrti zbil pešca

Huda prometna nesreča se je
pripetila 2. februarja zjutraj, ko se
je Anton Kadunc iz Slovenske vasi
s kombijem pripeljal z Mirne do
Starega trga pri Trebnjem in opazil
pred seboj tovarnjak novome-
škega podjetja KREMEN. Kadunc
je pred srečanjem zavril, na pole-
deneli cesti pa je kombi zaneslo na
levo stran, kjer je šel po 71-letni
Alojz Eršte iz Dol. Nemške vasi.
Kombi je Erštet zadel in ga podrl
na pločnik. Eršte je kmalu po ne-
sreči umrl. Škodo na vozilu so
ocenili na 300 Ndin.

Avto podrl deklico

1. februarja popoldne se je v
Bučni vasi na desni strani ceste
ustavil tovarnjak cestnega podjetja.
Za tovarnjakom je 6-letna Darja
Cesar stekla čez cesto. Mimo se je
pripeljala ljubljanka Jožica Te-
kavec z osebnim avtom, prepozno
opazila deklico in jo kljub zavira-
nju podrla. Deklica si je zlomila
desno nogo in dobila poškodbe na
glavi in rami.

Voznik padel iz fiata

Zagrebčan Boris Hrnjak se je 1.
februarja zjutraj pripeljal s fiatom
1300 do Ptilip, kjer ga je zabelo
na poledeneli cesti zanašati. Vozilo
je zadelo betonsko ograjo, zdrsnilo
po nasipu in obstalo prevrnjeno na
bok. Voznik je padel iz avta in se
laže poškodoval. Škodo je bilo za
6.000 Ndin.

Premalo prostora za srečanje

Janez Grlica iz Biške vasi, ki
so mu je pripetila prometna nesre-
ča 25. januarja pred stavbo KZ

v Bršlino, je prošil za podrobnejši
opis nesreče. Grlica je takrat
pripeljal osebni avto izza ovinka
do trgovine KZ in opazil tovar-
njak, ki ga je po sredi ceste vozil
Zagrebčan Sekelj Miljković. Zag-
rebčan je nameraval v loku zaviti
pred trgovino. Ker je Grlica sodil,
da ima premalo prostora za sreča-
nje, je zavril, na poledeneli cesti pa
ga je zaneslo v levo stran tovar-
njaka. Škodo je bilo za 4.000 Ndin.

Prekucjlaji na cesti

30. januarja zvečer se je pripetila
prometna nesreča na Cesti kr-
ških žrtv v Krškem. Proti Drno-
vemu je vozil osebni avtomobil
Franc Hraštnik iz Krškega. Na za-
voju pri gostilni »Kričar« je pri-
stisnil na pedal za plin namesto na
zavoro. Zato je vozilo nenadoma
baneslo na levo stran, nato ga je
odhlo na desno. Potem se je pre-
vrnilo in drslo še 7 metrov do
vokala hiše št. 22. Voznik se ni
poškodoval, na avtomobilu pa je
za okrog 6.000 Ndin škodo.

Mopedista so odpeljali v bolnišnico

31. januarja popoldne je iz Ra-
doč proti Krškemu vozil osebni
avtomobil Leopold Avšič iz Sen-
tenarja. Pred vasio Log je prehitel
mopedista Martina Močivnika iz
Loga in peljal naprej. Zatem ga
je ustavljal nek pešec, ki se je
želel peljati z njim. Po približno
50 metrih je Avšič ustavil, tedaj
pa se je v levo zadnjo stran zaletel
prej omenjeni mopedist in padel
po cesti. Pri tem se je hudo
poškodoval in so ga odpeljali v
celjsko bolnišnico. Materialna ško-
da je neznatna. Mopedistu so od-
vezli kri.

Na poledeneli cesti ga je zaneslo

Zdenko Verlič iz Brežic se je 31.
januarja popoldne peljal z osebnim
avtomobilom iz Jesenic na Dol.
proti Brežicam. V vasi Podgrače-
no mu je naproti pripeljal z oseb-
nim avtom Edvard Bednaršek iz
Samobora s precejšnjo hitrostjo.
Ob srečevanju je Bednaršek zavril,
zato ga je zaneslo v Verličev
avtomobil. Na vozilih je za okrog
900 Ndin škodo.

Na ovinku sta trčila

Stanko Jordan iz Kostanjevice je
31. januarja vozil tovarnjak iz
smerni Impolce proti Studencu in
sekal oster zavoj v trenutku, ko
je iz nasprotni smeri privozil z
osebim avtom Darko Mlkar iz
Studena in se zaletel v zadnje
kolo tovarnjaka. Na osebnem
avtomobilu je za okrog 3.000 Ndin
škodo.

Zaviranje na mokri cesti

30. januarja ob 1. uri se je pri-
petila prometna nesreča na cesti
Brežice—Zel. postaja. V smeri Bre-
žice je vozil osebni avtomobil Jože
Cijan s Senovega. Ko je pripeljal
do Sentenarja, je prehitel kole-
sarja. Tedaj je naproti pripeljal
tovarnjak Franc Tomšič iz Cate-
ža. Voznik je na mokri cesti za-
viral, vendar ga je zaneslo v pred-
nji del tovarnjaka. Škoda na vo-
zilih znaša okrog 550 Ndin.

Pred zapornicami ga je zadel

30. januarja popoldne je Alojz
Prah iz Krajnih brd obstal pred
zaprtimi želi zapornicami v Sen-
tenarju. Za njim je pripeljal z
osebim avtom Ivan Knez iz Do-
lenje vasi in obstal za tovarnja-
kom. Preden so se zapornice od-
prle, je voznik tovarnjaka zavozil
vzvrtno, pri tem zadel v osebni
avto ter na njem povzročil za 900
Ndin škodo.

mali oglasi

STANOVANJA

STANOVANJE dobi upokojenka —
Regerča vas za protiuslugo pri
bolni ženi. Naslov v upravi lista
(133-68).

ODDAM SOBO moškemu v Novem
mestu. Ogle od 8.—12. ure. Na-
slov v upravi lista (133-68).

NUJNO iščem sobo in kuhinjo all
večjo sobo v Novem mestu all
bližnji okolici. Naslov v upravi
lista (134-68).

OPREMLJENO sobo oddam. Na-
slov v upravi lista (135-68).

PRODAM novo hišo v okolici No-
vega mesta. Naslov v upravi li-
sta (136-68).

PRODAM vseljivo enostanovanjsko
hišo. Polzve se na Partizanski
21 a, Novo mesto.

UGODNO PRODAM gospodarsko-
poslopje (opeka in ogrodje, skedenj
— svinski in hlev). Ogle
vsak dan pri Jožetu Gorišku,
Dol. Brezovica 1, Sentjernej.

STANOVANJE ISČE mirna 3-član-
ska družina za eno leto. Plača
30.000 Sdin na mesec, lahko tudi
vnaprej. Naslov v upravi lista
(137-68).

SLUŽBO DOBI

GOSPODINJSKO POMOČNICO —
pošteno, ki ima veselje do pri-
učitve pletilstva sprejem. Albi-
na Kovačič, Stična.

GOSPODINJSKO POMOČNICO PO-
TREBUJEM. Interesentke naj se
takoj zgledajo pri Viktorju Zu-
pančiču, Regerca vas 86 a-I, No-
vo mesto.

GOSPODINJSKO POMOČNICO
iščem za dopoldansko varstvo ot-
rok. Plačam dobro. Kumer, Brš-
lin 59, Novo mesto.

SLUŽBO ISČE

NATAKARICA s prakso išče takojš-
njo zaposlitev. Naslov v upravi
lista (131-68).

PRODAM

PRODAM vinograd nad Petrovo
vasjo (v Strmu). Poljanila: La-
mut. Metliška cesta 19, Crmo-
melj.

UGODNO PRODAM kombiniran
italijanski vozček, otroško ko-
šarico in banico. Kastelic, Trdi-
nova 5, Novo mesto.

PRODAM garažo na Ragovski cesti.
Slavka Valentič, Ragavska 7, No-
vo mesto.

PRODAM kombiniran otroški voz-
ček, zgledite se v Knjigarni Kr-
ško.

PRODAM komplet menjalnik za
opel rekord, letnik 61-62. Otočec
ob Krki 33.

PRODAM vinograd v Srednjem Gr-
čevju (okoli 15 a) z vsem inven-
tarjem. Jože Dolinar, Otočec 94.

PRODAM pletilne stroje številka 8
in 10; dolžina 70 cm, in entel

stroj za pletilstvo. Albina Kova-
čič, Pletilstvo, Stična.

PRODAM vinograd, ki meri 17 a,
na Trški gori, Sevnica. Franciška
Franko, Ločna 29, Novo mesto.

VINOGRAD v Straži dam v najem
pod ugodnimi pogoji. Marija Aj-
dič-Surja, Koštalova 20, Novo
mesto.

PRODAM 8 a vinograda in nekaj
košenice v Novi gori nad Preč-
no. Cena po dogovoru. Naslov v
upravi lista. (139-68).

PRODAM tritonsko harmoniko. Ce-
sta herojev 47, Novo mesto.

PRODAM njivo na Uršnih selih.
Naslov v upravi lista (140-68).

PRODAM slamoreznic s puhalni-
kom in vprežno kosilnico »Bauze
Franc Bohine, Praše 2, Kranj.

MOTORNA VOZILA

KUPIM traktor 30—35 KS. Naslov
v upravi lista (138-68).

UGODNO PRODAM fiat 750. An-
ton Petric, Bircna vas 5, Novo
mesto.

RAZNO

ZENSKA URA je bila najdena v
soboto v Novem mestu. Naslov
v upravi lista (141-68).

NA ZALOZI je strečna opeka po
0,75 Ndin kos. Naslov v upravi
lista. (142-68).

ZA NEOPREMLJENO SOBO grem
paziti otroke (izmenasno). Naslov
v upravi lista. (143-68).

POROCNE PRSTANE po najnovej-
ši modi izdeluje in vsa zlatarska
dela opravlja zlatar, Gosposka 5,
Ljubljana (poleg univerze).

ORIGINALNO! Posebnost za začet-
nike, ki žele eksperimentirati z
avtohetero-hipnozjo! Priporoček
z lastnim pogonom, katerega se-
stavite sami. Hipnotizator preli-
mete po pošti (povzete 15 ND,
ko sporočite svoj naslov na: IAN
IAN, Ljubljana 1., poštini predal
22).

Denar in čas vam morda ne dopu-
ščata zdravljenja v zdravilišču. Z
majhnimi stroški lahko doma zdra-
vite bolezni jeter, žolča in črevesja,
čire, zaprtja in hemoroide z roga-
škim DONAT vrelcem. Zahtevajte
ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi
v Novem mestu pri HMEJNJIKU
— tel. 21-129 in STANARDU (Mer-
catorju) — tel. 21-158.

22. JANUARJA sem izgubila žensko
uro na poti gimnazija—delavska
univerza—Breg. Naslov v upravi
lista. (166-68).

V NEDELJO, 4. 2. 1968 zvečer, sem
v metliškem kinu izgubil črno
moško denarnico. Pošten najdi-
tel naj vrne dokumente (denar
si lahko obdrži) na upravo kina
oz na naslov, ki je v denarnici.

CEMENTNO strešno opeko po 1
Ndin (dostavljeno) dobite v Lju-
bljani, Milana Majcna 47.

KOTLE za žganjekuho vseh vrst
izdeluje kvalitetno V. Kapelj,
bakrokoljarstvo, Ljubljana, Alja-
ževa cesta 4, Šiška.

Prav je, da zveste:

„Naj kar naprej teče“

■ Z ZAMUDNIKI in s slabimi plačniki so pov-
sod po svetu težave; nihče jih ne mara, in zdi se,
kot da so sami sebi v nadlego. In tako je prišel
oni dan v upravo našega lista krepak možak rahlo
pod »paro«, ki je dišala po malignih, ter začel pre-
cej glasno razlagati tovarišicam pri kartoteki: »Ve-
ste, moj izvod mi morate pošiljati, sem ta pravi
Dolenje in ga hočem brati! Kar pošljite ček domov,
bom že plačal, lahko tudi v devizah...«

Glasno govorjenje je privabilo v upravo tudi no-
vinarje. Pogledali smo možakovo kartico in ugotovili:
dolžan nam je naročnino za dve leti nazaj! Potem si je list
naročila njegova žena, plačala pol leta — pa spet ostala
dolžna za leto dni. Seveda smo ji list morali ustaviti,
saj dolgujeta z možem naročnino za tri leta. Dvakrat sta nas
pretentala, da smo nasedli lepim obljubam, denarja pa vse-
eno ni bilo.

»Naj kar teče naprej, bom že plačal, prvega do-
bim plačo...« je terjgal glasní mož, a poslovali smo
se z naročilom: »Poravnajte najprej stare dolgove,
pa vam bomo list spet pošiljali domov!« Do danes
ga še ni bilo nazaj.

Na srečo je takih izjem zares že prav malo, saj
moramo ustaviti list vsakemu naročniku, ki je v za-
ostanku le za pol leta. Domači tehnik lahko »teče«
le tistim, ki ga sproti oz. vnaprej tudi plačajo.

■ NAROČNINO ZA PRVO POLLETJE bomo za-
čeli pobirati prihodnji teden; vse bralce vnaprej
prosim, naj pripravijo denar in poravnajo na-
ročnino že pri prvem obisku pismonoše. Ponovno
terjanje nam povzroča ogromne stroške in zamudo,
kar bomo morali v bodoče všteti zamudnikom sa-
mim!

Lepo pozdravljeni! Vaš
DOLENJSKI LIST

ZAHVALA

Ob nenadni in prezgodnji izgubi našega dragega in nepozabnega moža,
očeta, starega očeta, brata in strica

ALOJZA OVNIČKA

iz Zabje vasi pri Novem mestu

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili do poslednjega bivališča
in mu darovali vence in cvetje. Posebno zahvala smo dolžni dr. Božu Oblaku
za zdravniško nego, govornikom za tople poslovilne besede, pevcem, kolek-
tivu Dolenjskega lista, krajevni organizaciji ZZZB Kandija in občinskemu
odboru ZZZB, kakor tudi vsem, ki so nam pisмено ali ustno izrekli sožalje.

Zaljubljeni

žena Elizabeta, hčerke Angela, Lojzka, Joža in Cirila z družinami
ter drugo sorodstvo

Novo mesto, 6. februarja 1968

ZAHVALA

Vsem, ki ste izkazali čast naši
dragi mami

MARIJI KOBAL

iz Šalke vasi—Kočevje
in jo spremili na zadnji poti, se
od srca zahvaljujemo. Posebna
hvala sosedom za nesebično po-
moč, godbi ter darovalcem vencev
in cvetja.
Sinova Viktor in Franc v imenu
sorodstva.

Ob težki izgubi drage hčerke in
sestre

JOŽICE HROVAT

iz Vavte vasi
se iskreno zahvaljujemo podjetju
»Novoteka« za podarjene vence in
denarno pomoč aktivu ZM »Novo-
leša« in aktivu ZM Straža, vaščan-
om, sorodnikom in vsem, ki so
ji darovali vence in jo spremili na
zadnji poti.
Zaljubljeni: mama Angela in brat Jož-
ko.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konfe-
rence SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika,
Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik
(glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Ja-
kopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in
Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.